

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL İSLAM BİLİMLERİ
TEFSİR ANABİLİM DALI

SIR WILLIAM MUIR'IN KUR'AN'A BAKIŞI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gülbahar ÖZAN (ABİR)

ANKARA-2006

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL İSLAM BİLİMLERİ
TEFSİR ANABİLİM DALI

SIR WILLIAM MUIR'IN KUR'AN'A BAKIŞI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gülbahar ÖZAN (ABİR)

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR.MEHMET PAÇACI

ANKARA-2006

T.C.

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL İSLAM BİLİMLERİ
TEFSİR ANABİLİM DALI

SIR WILLIAM MUIR'IN KUR'AN'A BAKIŞI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı :

Tez Jürisi Üyeleri

Adı ve Soyadı

İmzası

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Tez Sınavı Tarihi .....

KISALTMALAR

a.g.e.	adı geçen eser
a.s.m.	aleyhisselam
b.	bin
c.c	celle celaluhu
hz.	hazret
r.a.	radiyallahu anh
s.a.v.	sallallahu aleyhi ve sellem
trs.	tarihsiz
yay.	yayınları
y.y.	yüzyıl
vd.	ve devamı

ÖNSÖZ

Muir,Batı'da İslam imajının oluşmasında çok önemli bir yere sahiptir.Çünkü XIX.yy da bulunan en geniş çalışmalara sahiptir.Aynı zamanda “Life of Mahomet” adlı eseri orijinal kaynaklar üzerine bina edilmiş ilk ingilizce eserdir.XIX. yy.ın ortalarında Muir'in çalışmaları dışında Hz. Muhammed'in hayatı ile ilgili Batıda çok az ingilizce materyal vardır ve bunlar da Muir'in genel tekrarlı çalışmamızda ilk dönem oryantalist düşünürlerden olan Muir'in Kur'an'a bakışını ortaya koymaya çalışacağız.Kur'an'ın genel özellikleri, düzeni, Kur'an tarihi, surelerin kronolojisi ve Kur'an öğretisi konusundaki fikirlerini sunacak ve ne derece isabetli yaklaşımlarda bulunduğunu araştıracağız.

Muir'in görüşleri ilk dönem oryantalist düşünceyi ortaya çıkarması bakımından önemlidir.Muir'in hadis konusundaki görüşlerine değinen araştırmalar mevcuttur ancak bildiğimiz kadarıyla Tefsir ilmi ile ilgili görüşlerine değinen araştırmalar çok azdır.Kur'an'ı ve Hz.Peygamber'i doğru bir biçimde tanıtmaya ihtiyacı hiçbir dönemde bu denli önemli ve gerekli olmamıştır.Önyargıyla yaklaşarak kasten İslam'ı yanlış yansıtan çevrelere karşı kullanılacak silah, kendi dinimizi ve peygamberimizi en doğru biçimde anlamak ve öğretmektir.

Ülkemizde son yıllarda çeşitli inanç sistemleri hakkındaki değerlendirme ve tartışmaların, kültürler arası diyalog, kongre ve platformların dikkat çekici boyutlara ulaşması bu tür araştırmaların önemini bir kez daha gözler önüne sermiştir.Batıda İslamiyet üzerine yapılan araştırmaların Kur'an ve Hz.Peygamber üzerinde yoğunlaşması ve birçok batılınınİslam ve Hz. Muhammed'in (s.a.v),

kendi kültür ve inanç esaslarına bakışını değerlendirmede n yargılı tavırlar sergilemiş olmaları, bu konularda yoğunlaşmak gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Tezimizin daha kapsamlı çalışmalara ışık tutması ümidiyle...

Gülbahar ÖZAN ABİR

2006

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	i
ÖNSÖZ.....	ii
GİRİŞ.....	1
A.ARAŞTIRMANIN KONUSU.....	1
B.ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	2
C.ARAŞTIRMANIN AMACI.....	2
D.ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	3
I. BÖLÜM	
SIR WILLIAM MUIR'IN HAYATI VE ESERLERİ.....	5
II. BÖLÜM	
A.MUIR'E GÖRE KUR'AN'IN ÖZELLİKLERİ VE DÜZENİ...7	
B.MUIR'E GÖRE KUR'AN TARİHİ.....	32
C.MUIR'E GÖRE SURELERİN KRONOLOJİSİ.....	37
D.MUIR'E GÖRE KUR'AN'IN ÖĞRETİSİ.....	48
III. BÖLÜM	
A.YENİ VE ESKİ AHİTE DAİR AYETLER.....	57
a-MEKKİ AYETLER.....	57
b-MEDENİ AYETLER.....	77
SONUÇ.....	96
ABSTRACT.....	100
BİBLİYOGRAFYA.....	102

GİRİŞ

A. ARAŞTIRMANIN KONUSU

Genel olarak tezimiz İskoç Oryantalist olan Sir William Muir'in Kur'an'a bakışını ortaya koyacaktır. Özelde ise Kur'an-ı Kerim'in Cem'i, tertibi, yazılması, yedi harf meselesi, kıraat meselesi, nesh meselesi, Kur'an öğretisi gibi Kur'an Tarihi'ni ilgilendiren görüşlerini ortaya çıkaracaktır.

Şimdiye kadar yapılan oryantalist araştırmaların genel özelliği Kur'an-ı Kerim'e kaynak arama çabasıdır. Tezimizde bu konuya da değinecek Sir William Muir'in Kur'an'ın kaynağı ve vahiy konusundaki görüşlerini inceleyeceğiz.

Oryantalist genel manada yakın, Orta ve Uzak doğuyu ; dili, edebiyatı, medeniyeti ve dinleri ile incelemeye çalışan batılı bilim adamları için kullanılan isimdir. Ancak burada bizi ilgilendiren Müslüman doğunun edebiyatıyla, diniyle, medeniyetiyle ilgilenen batılı araştırmacı anlamındaki oryantalisttir.

Doğu çalışmaları önce Arapça ve İslamiyet'i araştırmakla başlamıştır. Zamanla bu çalışmaları hızlandıran dini, siyasi sebeplerle oryantalistlerin bugüne kadar en çok ilgisini çeken konular İslamiyet ve Arap Edebiyatı olmuştur. Batı sömürgeciliğinin doğuda gelişmesinden sonra ise oryantalizm, bütün doğu dillerini, örf ve adetlerini, medeniyetlerini, doğu ilkelerinin coğrafyasını, buralarda yaşayanların gelenek ve göreneklerini, konuştukları dillerin en meşhur lehçelerini araştırma şekline girmiştir.

Oryantalistler, çalışmalarını daha ziyade Doğu ülkeleriyle ilgili sosyal konulara yönelttiklerinden haliyle buralarda yaşayan insanları birbirlerine yaklaştıran en güçlü bağ olan İslamiyet'le de fazlasıyla ilgilenerek insanlığın bu son ilahi dinini alakadar eden hemen her konuda kalem oynatmışlardır. Zengin İslam kültürünün eski kaynaklarından bazılarını neşre hazırlamak, bunlar üzerinde araştırmalar yapmak, Arapça, Arap Edebiyatı, Kur'an Tarihi, Hadis, Fıkıh, Kelam, Tasavvufi İslam Tarihi, İslam Medeniyetinin çeşitli dalları ve benzeri alanlar, üzerinde en fazla araştırma yaptıkları konulardır. Aralarında iyi niyetli olanları vardır. Bunlar tam manasıyla olmasa bile araştırmalarında tarafsız kalabilmişlerdir. Buna karşılık üzülen ifade etmek zorundayız, zaman zaman hortlayan haçlı zihniyetiyle İslamiyet'e saldıranları da vardır. Bu gruptan olanlar çeşitli vesilelerle Kur'an-ı Kerim'e, hadislere, İslam Hukuk Sistemine, İslam Tarihine, Hz. Peygamber'e ve İslam büyüklerine sataşmaktan kendilerini koruyamadılar. Biz de bu çalışmamızda ilk dönem oryantalistlerinden olan Sir William Muir'in Kur'an hakkındaki fikirlerini ve onların ne derece doğru ve objektif olduğunu ortaya koymaya çalışacağız.

B-ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Kur'an-ı Kerim getirdiği prensipler ile insanlığın kaderini değiştirmiştir. Bu niteliği ile Müslüman halkların yanında gayri müslim halkların da tarihinde önemli bir rol oynamıştır. Müslümanlar Allah'ın bütün insanlık için indirdiği bu yüce kitabı yaşamlarında bir rehber ve getirdiği hakikatleri de hayatı anlamlandırma yolu kılmaya çalışmışlardır. Müslüman toplumu ile farklı dönemlerde karşı karşıya gelen gayri müslimler de Müslümanların en temel değeri olan bu kitaba karşı ilgisiz kalmamışlardır.

Kur'an'a farklı açılardan bakan oryantalistlerin ne derece isabetli bir yaklaşım içinde olduklarının tespit edilmesi önem arz etmektedir. Çünkü oryantalistlerin ileri sürdükleri fikirlerin Kur'an-ı Kerim'in bütünlüğü ile doğrudan ilişkili olduğunu görmekteyiz. Bu yüzden Müslümanların inanç yapısının temelini oluşturan Kur'an hakkında şüphe uyandırabilecek birtakım iddiaların iyi anlaşılması gerekmektedir.

Kur'an-ı Kerim hakkında söylenenlerin ilmiliği ve objektifliği irdelenerek ileri sürülen fikirlerin hangi bilimsel temellere dayandırıldığı belirlenmelidir. Ayrıca oryantalistlerin bu farklı yaklaşımlarındaki muhtemel amaçlarının neler olabileceğine ilişkin çıkarımlara varılmalıdır.

Tezimiz Sir William Muir'in Kur'an'a bakışını ortaya koyduğu kadar ilk dönem oryantalist düşüncenin Kur'an'a bakışını yansıtmaması açısından da önemlidir.

C- ARAŞTIRMANIN AMACI

Kur'an-ı Kerim'in inzalından bugüne kadar asırlardır korunmuş olarak gelmesi ona inanan tüm müslümanların kabul ettiği değişmez bir gerçektir. Ancak bu gerçekliğe gölge düşürücü mahiyette birtakım şüpheli görüşler ortaya koyan müsteşriklerin, müslümanların zihinlerinde soru işaretleri bırakmak için yoğun bir çaba içinde buldukları anlaşılmaktadır.

Sir William Muir'in Kur'an'a ilişkin yaklaşımlarının tespit edilerek bunların İslami verilerle, bilimsel düşünceyle ve objektif anlayışla ne derece örtüştüğünün belirlenmesi başlıca amacımızdır.

D- ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Muir, konu hakkındaki görüşlerini muhtelif kitaplarında dağınık bir şekilde dile getirmektedir. Ancak “*The Coran*” adlı kitabında görüşleri nispeten daha derli topludur. Tezimizin birinci bölümünde ağırlıklı olarak “*The Coran*” adlı kitabından yararlanılacaktır. Ayrıca “*Life of Mahomet*” adlı eserine de başvurarak Kur’an hakkındaki görüşlerini ortaya çıkarmaya çalışacağız.

Çalışmamızın birinci bölümünde Sir William Muir’in hayatına ve eserlerine değinildikten sonra ikinci bölümde Kur’an hakkındaki görüşleri ve değerlendirmelerimiz aktarılacaktır. Okuyucunun aramakta zorluk çekmemesi için ayet mealleri halihazırda verilmiştir. Muir’in görüşleri değerlendirilirken ayrı bir başlık altında değil, kopukluk olmaması ve zihinsel bütünlüğün sağlanabilmesi amacıyla argümanların hemen ardından verilerek faydacı bir yaklaşım benimsenmiştir. Kutsal metinleri tasdik eden Kur’an ayetlerinden birçok örnek orjinal metin ve İngilizce-Türkçe anlamlarıyla birlikte sunulmuş ve gerekli yerlerde değerlendirilmiştir.

D.1. Kavramsal Çerçeve

Muir’in Kur’an ve Kur’an Tarihi’nin kapsamı altında bulunan kavramlar hakkındaki fikir ve yorumları tezimizin kavramsal çerçevesini oluşturmaktadır. Bu kavramların anlam dünyaları tezimizin kavramsal çerçevesinde yer almaktadır, tahrif, Kur’an, vahiy, cem, istinsah, kıraat, kutsal metinler, tasdik. ise tezimizin kavramsal çerçevesini oluşturan kavramlardır.

D.2. Varsayımlar

İslam aleminde Kur’an üzerinde çalışmalar yapılırken, oryantalistler de boş durmamış çeşitli araştırmalarda bulunmuşlar ve İslam inanç sistemine ilişkin birçok konuda değişik saptamalar yapmışlardır.

Oryantalistlerin yaptığı çalışmalar arasında takdire şayan olanlar bulunduğu gibi, müslüman zihinleri karıştırmak maksadı ile İslam ve peygamberi hakkında tamamen gerçeğe zıt olarak ortaya konmuş çalışmalar da mevcuttur.

Fikirleri üzerinde araştırma yapacağımız ilk dönem oryantalistlerinden olan Muir de bazı meslektaşları gibi yanlı davranırken bazen de objektif olmayı başarmıştır.

Oryantalistlerin ortaya koydukları çalışmalar üzerinde yapılan incelemeler gerçekleri ve yalanları birbirinden ayırmakla birlikte Kur’an-ı Kerim’e ve geleneğimize olan bağlılığımızı artırmaktadır.

D.3. Kapsam ve Sınırlılık

Asr-1 Saadetten günümüze kadar uzanan oryantalistler içerisinde Sir William Muir'in Kur'an ile ilgili olan görüşleri tezimizin kapsamı içerisinde.

Bu araştırmada Sir William Muir'in Kur'an ve İslam hakkındaki kitapları ana kaynağımız olmuştur.Yüksek Lisans çalışmasının sınırlı bir zaman dilimi içerisinde tamamlanması gerektiğinden dolayı, yazarla aramızdaki zaman ve dil farkından doğan güçlükler de göz önüne alınarak araştırmamızı, onun kitapları arasından "*The Coran*" üzerinde yoğunlaştırdık.

Bu araştırma Muir'in sadece Kur'an 'a dair görüşlerini ihtiva ettiği için onun konu ile ilgili olan eserleri araştırma kapsamımız içindedir.Tezimiz Muir'in Kur'an'a bakışının incelenmesi ve araştırmamızın varsayımları ile sınırlıdır.

D.4. Veri ve Materyal Toplama Teknikleri

Araştırmamızla ilgili yabancı ve İslami kaynaklar tarama yöntemi ile incelenecektir.Sir William Muir'in eserlerinden, kendisi hakkında yazılan eserler ve makalelerden, ayrıca Muir'in görüşlerini değerlendirmek için başvuracağımız İslami kaynaklardan da yararlanılacaktır.

I. BÖLÜM

SIR WILLIAM MUIR'IN HAYATI VE ESERLERİ

27 Nisan 1819 tarihinde Glasgow'da doğdu. Kilmarnock akademisi, Haileybury koleji ve Edinburgh Üniversitesinde eğitim gördü. 1837'de Kuzey-batı eyalet valisinin sekreteri ve Agra maliye işleri üyesi olarak hizmet verdi. İsyan müddetince istihbarat deparmanında görev aldı. 1865'te Hindistan hükümetine dış işleri bakanı olarak alındı. 1867 yılında şövalye ünvanını kazandı ve kuzey-batı eyaletine vali muavini oldu. 1874 yılında finans memuru olarak konsile atandı ve Londra'daki Hindistan konseyinin bir üyesi olduğunda 1876'da emekliye ayrıldı. Eğitim meselelerine karşı daima ilgili olduğundan ötürü çabaları sonucu Allahabad'da Muirs koleji olarak bilinen merkez kolej bina edildi ve okula bağışlandı. 1885 'te Edinburgh Üniversitesine yönetici olarak seçildi ve Alexander Grant emekli olunca 1903 yılında onun yerine geçti.

1840 yılında Elizabeth Huntly Wemyss (ö. 1897), ile evlenmiştir. Beş oğlu ve altı tane de kızı vardır. Oğullarından dört tanesi Hindistan'da hizmet vermiş, beşinci oğlu Colonel A. N. Muir (ö. 1899), ise Nepal'de ikamet etmiştir.

Sir William Muir Arapça konusunda derin bilgiye sahipti. Hz Muhammed zamanının ve ilk halifelik tarihinin dikkatli bir çalışmasını yaptı..

Başlıca Eserleri : Life of Mahomet and History of Islam to the Era of the Hegira; Annals of the Early Caliphate; The Caliphate, an abridgment and continuation of the Annals, which brings the record down to the fall of the caliphate on the onset of the Mongols; The Koran: its Composition and Teaching; and The Mohammedan Controversy.

II. BÖLÜM

A. MUIR'E GÖRE KUR'AN'IN ÖZELLİKLERİ VE DÜZENİ

“ Kur'an, İslam'ın temel esasıdır.Onun otoritesi din meselelerinde olduğu gibi politik, ahlaki ve bilimsel meselelerde de tümüyle mevcuttur.Allah'ın sözleri günlük yaşamın standartını oluşturur.Vahiy sessiz olduğunda gelenek konuşur.Kur'an metninin kıyası ile yorumu ve Muhammed'in sözleri İslam'da çeşitli ekoller inşa etmiştir.Ancak Kur'an en üstün olandır.Onun çoğu öğretisi çekişen mezhepler arasında bile soru Babu yüzdüneye salkın kadarkınsada v bilgiktedinmek veya Muhammedi düşünceyi etkilemeye uğraşacak kimse geleneği ve mezheplerin inançlarını tanımalıdır.

Müslümanların Kur'an'a olan bağlılıkları yoğundur.Halifeliğin ilk yıllarında Kur'an'ı ezberleme yeteneği bahşedilmiş bir güç ve üstünlük olarak kabul edilirdi.¹ Kur'an bilgisi Müslümanlarla düşünce alışverişi yapan herkes için güç ve prestij kaynağıdır. Onun içeriğine olan cahillik Müslüman kalbe inanç taşıma gücünü zayıflatır. Herşeyden önce müslüman dünyayla uğraşacak olan, onun hareketinin temelini oluşturan prensipleri anlasa bile Kur'an“Kler idetışüm getap kızı oicimdedie.” az anlaşılır olanıdır. İncil'in çeşitli parçalarının hangi şartlar altında biraraya getirildiği, yazarların isimleri ve devirleri bazen belirsizdir. Kur'an ise tam tersine, yazarının hayatının belli başlı noktaları iyi bilindiği halde bütünü karışıktır ve anahatlarını kavramak zordur. Bölümler bir sonrakini hiçbir kronolojik dizi olmadan izler. Parçalar ne zaman ne de özne ile ilgili olarak bir arada bulunurlar. Bu tutarsız ve dağınık kompozisyonun dizaynı hakkında açık bir fikir edinmek ancak yazarının hayatını incelemekle mümkündür.”²

Evet, Muir bu fikirlerinde haklıdır çünkü Kur'an-ı Kerim, Tevrat örneğinde olduğu gibi toptan, bir seferde inzal edilmemiştir. Tenzili, 23 sene boyunca devam etmiştir.Bu tarz bir vahyin ortaya koyduğu birçok sonuç ve hikmet vardır.Bunlardan bazıları Hz. Peygamberle, bazıları, ashabı ve onlarla birlikte

¹ Sir William Muir, *The Coran*, Londra: Society for promoting christian knowledge, 1878, s.7

² A.g.e, s. 8

yaşayan diğer insanlarla, bazıları da doğrudan doğruya Kur'an'ın kendisiyle ilgilidir.

Hiç şüphesiz ki, Kur'an'a dayalı olarak kurulmuş olan ve yarım asır gibi kısa bir zaman zarfında büyük bir devlet hâline gelen İslam toplumunun gösterdiği gelişmede, ortaya koyduğu ruhî, sosyal ve tarihî canlılıkta bu tarz mucizevî bir nüzûlün büyük etkisi olmuştur. Çünkü onlar bu vesile ile, sürekli olarak vahiy ışığı, kontrolü ve yol göstericiliği altında yaşamışlar; inen ayetler, Hz. Peygamber'e ve ashabına devamlı olarak güç, moral ve heyecan vermiş; sabır, ihlâs ve cesaret aşlamıştır.

Hâliyle böyle bir nüzûl, onların Kur'an'a erişmelerinde, yazıya geçirmelerinde, ezberlemelerinde, mânâları üzerinde düşünüp onu anlamalarında, hazmetmelerinde ve hayata geçirmelerinde çok yardımcı olmuştur. Yine bu suretle önce dinin temel prensipleri ortaya konularak, evvela onları hazmetmeleri sağlanmış ve sonra da kademe kademe diğer teferruata geçilmiş ve bu pedagojik metod da onların yeni dini kolayca benimseyip tatbik etmelerinde büyük rol oynamıştır.

Yine bu nüzûl sayesinde, Kur'an pratik hayattan kopuk ve teorik bir kitap olarak değil de doğrudan doğruya yaşanan hayatın içinde, onunla uyumlu ve ona yol gösterip yön veren, çıkan problemlere çözüm yolları gösteren, hataları düzelten, sorulan soruları cevaplandıran, inananların moralini yükselten, inanmayanlarınkini ise devamlı çökerten bir kitap olarak ortaya çıkmıştır.

Bunlardan başka, bu tarz bir nüzûl, Kur'an'ın icazına da ayrı bir delil teşkil etmiştir. Çünkü, böyle uzun bir zaman zarfında ve aralıklarla inen ayetler, ilâhî irade doğrultusunda, nüzûl sırasından tamamen farklı bir biçimde düzenlenmiş; buna rağmen o kadar uyumlu ve yeni bir tertip ortaya çıkmıştır ki, böyle bir şeyin bir beşer tarafından yapılmış olması asla mümkün değildir.

Kur'ân-i Kerim, 23 sene zarfında, değişik olaylar, durumlar, muhataplar karşısında, parça parça olarak peyderpey inmesine rağmen O'nun sûreleri, âyetleri ve hattâ kelimeleri arasında birbirine zıt düşen, birbirinin âhengini bozan tek bir ifade, tek bir cümle bulmak mümkün değildir. Bir solukta söylenmiş şiir gibidir âdeta O'nun bütünü. Bu ise ancak, 23 seneyi bir "an" gibi gören, geçmiş bugüne, bugünü de yarınla bir arada görüp bilen, hâsılı, zamandan ve mekândan

münezzeh olan bir Zat'in kelâmı olmakla açıklanabilir. Hâlbuki Kur'ân vahyinin, devamlı surette değişen sebep ve hâdiselere göre parça parça gönderilmesi, bir yandan konuların mahiyetindeki değişiklik, diğer yandan parçalar arasındaki zaman farkı, tabîî olarak, onlardan bahsederken irtibatsızlığa sebep olmalıydı.

Bunları bir sûre başlığı altında toplamak, normalde dağınıklığa yol açmalıydı. "...Eğer O, Allah'tan başkası tarafından gelmiş olsaydı, O'nda birçok tutarsızlık bulurlardı" (Nisâ sûresi, 4/82).

Iste sûreler ve âyetler arası bu tanzim bile, tek başına gösterir ki Kur'ân, beşer kelâmı değil, her şeyi bilen Zâtın kelâmıdır.

Bu gerçeğe rağmen, Kur'ân'a ve sûrelere bir bütün olarak bakamayan Muir gibi oryantalistler sûreler ve âyetler arası intizam ve irtibatı anlayamamaktadırlar. Anlayamayınca da, kendi akıllarını tek doğru kabul etmekte ve Kur'ân-ı Kerim'in mevcut tertibinin hatalı olduğunu söyleyerek başka tertipler teklif etmektedirler. Hâlbuki Kur'ân, nâzil olduğu sıraya göre düzenlenmeyip, vahye müstenit Peygamber Efendimiz'in (s.a.v) emriyle elimizdeki mevcut şekliyle tertip edilmiştir. Bu tertipteki hikmetleri müfessirlerimiz, gerek tefsirlerinde âyetleri tefsir ederlerken, gerekse müstakil kitaplarda açıklamışlardır. Âyetler ve sûreler arası hikmetleri bulup çıkarmak için ciddî gayret sarfeden müfessirlerimiz, eğer iki âyet veya iki sûre arasındaki münâsebeti bilememişlerse, hiçbir zaman mevcut tertibi beğenmemelik etmemiş ve başka bir tertip teklif etmemişlerdir. Fakat oryantalistler ve onların tesiri altında kalanlar, mevcut tertipteki âyetler arası münasebeti bilemeyince, kendi akıllarına göre yeni bir tertip teklif etmektedirler. Hâlbuki ilâhî bir kitap, hiçbir zaman keyfî tertibe bırakılamayacağı gibi, böyle bir yol açık olsa, farklı tertipte kişiler sayısınca Kur'ân ortaya çıkacaktır. Allah (c.c), böyle bir şeyden Kur'ân'ı bugüne kadar muhafaza etmiş ve "Hiç şüphe yok ki o zikri, Kur'ân'ı Biz indirdik, onu koruyacak olan da Biziz." (Hicr sûresi, 15/9) âyeti gereği Kıyamet'e kadar da muhafaza edecektir. Gerçekten de, bunu belirtelim ki, Kur'ân-ı Kerim, hâdiseleri anlatırken, mutlaka kronolojik bir sıra takip etmez. Bunu, O'nun hemen bütün kıssaları anlatmasında görebiliriz. Çünkü Kur'ân-ı Kerim, bir tarih kitabı değildir. O, bu kıssaları ana maksatları çerçevesinde anlatır; tarihî bilgi vermek için anlatmaz. Geçmiş kavimlerin kıssalarını anlatırken, arada Resûlullah'a ve Ashabına dönerek, konu ile ilgili hatırlatmalarda bulunur. Çünkü, o hatırlatmanın tam yeri

orasıdır ve bu hatırlatma kıssa ile bağlantılıdır. Aynı şekilde, savaştan bahsettiği yerde namaza, infaka, faizin haramlığına girer. Bunlar da ister bir arada inmiş olsun, isterse farklı zamanlarda inmiş olsun fark etmez; nihaî olarak bir arada bulunmalıdır. Çünkü Kur'ân, hayata modern görüş açısıyla bakmaz; O hayata bir bütün olarak bakar. Nasıl çevremizde dağlar, dereler, yollar, ağaçlar, otlar, düzlükler, çukurlar iç içe ise, nasıl hayat bölünemez bir bütün ise, aynı şekilde, Kur'ân da kâinatın düzenini yansıtır. Eğer insanlara kalsa idi, tabiat için de, hattâ insan vücudu ve ondaki organların yerleri için de herkes kendine göre bir düzen teklif ederdi. Tabii Allah, herkesin eksik aklını nazara alacak değildir. O, gerekeni yapar ve insana düşen, O'nun yaptığını anlamaya çalışmaktır. Bir hâdiseyi anlatırken de bazı âyetlerin diğerlerinden önce inmiş olması, onların Kur'ân'da önce yer almalarını gerektirmez. Her âyet, Kur'ân'ın bütünlüğü içinde nerede yer alması gerekiyorsa, orada yer almalıdır. Kur'ân-ı Kerim, bir defada inmemiştir ki, iniş sırasına göre bir tertip söz konusu olsun. Hemen her bir âyetin, iniş sebebinin dışında, onunla bağlantılı, bir de Kur'ân'ın bütünüyle bağlantılı çok daha başka maksatları ve mânâları vardır. Bunları nazara alamayan ve kendi kıt akıllarını, şaşkınlıklarını Kur'ân'a hakem yapmaya kalkanlar, kendilerini kimin yerine koymaya çalıştıklarının farkında olmalıdırlar.

Sir William Muir , Hz. Muhammed'in çocukluk ve gençliğine kısaca değindikten sonra konumuzla ilgili olan O'nun ilk vahiy tecrübesinden bahsederken şunları söylemiştir:

“Onbeş yılını göze çarpan herhangi bir olay ya da onu diğer kişilerden ayıran hiçbirşey olmadan, sessiz bir biçimde ailesinin yanında geçirmiştir. Kırk yaşları civarında Muhammed'in ruhunda yeni bir hayat canlandı . Şehre birkaç km uzaklıkta bulunan Hira dağında yalnız kalmaya ve derin düşüncelere dalmaya başlamıştır. Kendinden geçiren hayallere düşmüş ve sonunda kendini doğruluğa çağıran bir peygamber ve reformcu olarak adlandırmıştır. Böyle durumların birinde kendisine emir veren bir melek hayalini görmüştür.”

Recite in the name of the Lord who created,—

Created man from nought but congealed blood.

Recite! For thy Lord is beneficent.

It is He who hath taught [to record revelation] with the pen:
Hath taught man that which he knoweth not." ³

Yaratan Rabbinin adıyla oku!

O, insanı bir aşılınmış yumurtadan yarattı.

Oku! Rabbin, en büyük kerem sahibidir.

O Rab ki kalemle (yazmayı) öğretti.

İnsana bilmedikleri şeyi öğretti.⁴

“Hayallerini dikkat çeken bir period izlemiştir. Fetret adı verilen bu süre boyunca daha başka vahiy gelmemesi üzerine Muhammed derin bir depresyona düşmüştür. Kendini yüksek bir yerden atmak istemiş ancak aynı ilahi haberci tarafından engellenmiştir. Bundan hemen sonra örtüsüne bürünmüş ve melek kendisine şu kelimelerle seslenmiştir:

"Oh, thou that art covered! Arise and preach! And magnify thy Lord; And purify thy clothes; And depart from uncleanness. And show not thy favours in the hope of aggrandisement; But wait patiently for thy Lord."⁵

Ey Bürünüp sarınan (Resûlüm)!

Kalk, ve (insanları) uyar. Sadece Rabbinin büyük tanı. Elbiseni tertemiz tut. Kötü şeyleri terket. Yaptığın iyiliği çok görerek başa kakma. Rabbinin rızasına ermek için sabırla bekley. Bu vahiy, Kur'an'ın ilk tebliğ ile görevlendirilmiştir. Bundan sonra Tanrı'nın peygamberi olmuştur. Vahiyler sıklıkla birbirlerini izlemiştir. Erken dönemde gönderilen bazı kısa sureler kendinden geçiren, çılgına çeviren bir üslupla dile getirilmişlerdir. Okuyucu daima şunu aklında tutmalıdır. Kur'an Tanrıdan gelen bir vahiy olduğunu açıkca dile getirir. İçeriği hiçbir yerde subjektif değildir. Keşide kelimesine vahiy direkt cennetten gelir. Müslümana göre Kur'an en doğru ilahi anlamdadır ve Muhammed onu Tanrı'dan almıştır.”⁷

---

³ A.g.e, s. 11

⁴ 96 / 1-5

⁵ The Coran, s.12

⁶ Müddessir Suresi

⁷ The Coran, s.12

Muir, Vahyin cennetten geldiğini söylemekle İslam hakkındaki cahilliğini ortaya koymuştur. Kur'an, şer-i dilin meşhur ifadesi ile "Levh-i Mahfuz"dan⁸ yani her şeyin yazıldığı ve tarihi/insani hiçbir gücün müdahil olamadığı varlık sahifesinden⁹ dünya semasına indirilmiştir. Bu konuda alimler arasında ihtilaf yoktur. -İhtilaf, sadece inişin keyfiyeti hakkındadır.¹⁰ İhtilaf olmamasının nedeni ise bizzat Kur'an'ın -asıl itibariyle- 'Levh-i Mahfuz'da olduğunu ifade etmesidir: 'Hayır o şerefli bir Kur'an'dır. Levh-i Mahfuzdadır.¹¹ 'O, elbette değerli bir Kur'an'dır. Korunmuş bir kitaptadır (Kitab-ı Meknun/Levh-i Mahfuz).'¹² Melek işte o 'Levh-i Mahfuz'dan aldığı ayetleri Allah Rasulüne indirmiştir.¹³ Bütün bu ayetler ortada dururken Kur'an'ı, kültür içerisinde şekillenen tarihi/insani bir metin olarak kabul etmek daha sonra da tarihselciliğin anlayış ve kavrayış disiplini içerisinde Onun anlamını buharlaştırmak için Levh-i Mahfuz'da önceden var olduğunu inkar etmek¹⁴ ilmi bir tavırdan öte, oryantalist ezberlere sadakat göstermektir. ...Daha açılmamış, vücuda gelmemiş, bizim himmimiz ulaşmamış o kadar gayb hazineleri vardır ki bütün bunların kapıları veya anahtarları ancak Allah'ın katında, Allah'ın elindedir. Onları, O'ndan başka kimse bilmez. O, bütün bu gaybı bildiği gibi, hâl-i hazırda bütün varlıkları da, bütün teferruat ve kısımlarına varıncaya kadar bilir. Mesela karada ve denizde ne varsa hepsini de bilir. Ve hiçbir yaprak düşmez ki herhalde onu bilmesin ne yerin karanlıklarına düşer bir tane, ne yaş, ne de kuru hiçbir şey yoktur ki herhalde hepsi Allah'ın katında bir açık kitapta olmasın. Görünmeyen ve görünen, düşünülen ve hissedilen, bütünler ve kısımlar, büyük küçük, düşme ve karar bulma, hareket ve durgunluk, hayat ve ölüm, hasılı olmuş olacak, gizli açık her şey bütün genişliği, bütün inceliğiyle gayet açık ve düzgün bir kitaptadır. Yani Allah'ın ilminde veya Levh-i mahfûzdadır. Hem müfredâtı hem nizamların silsilesi ile Allah katında "Şüphesiz biz, ölümleri mutlaka diriltiriz. Onların yaptıklarını ve bıraktıkları belli ve kaydedilmiştir."¹⁵ Biz her şeyi apaçık bir kitapta (Levh-i Mahfuz'da) bir bir eserlerini yazarız.

⁸ Levh-i Mahfuzla ilgili mütalalar için bkz. Muhammed Ali b. Muhammed et-Tahanevi, *Keşşaf-u İstilahati'l-Funun*, Daru'l-Kutubi'l-İlmiyye, Beyrut, 1998, IV, 70-73.

⁹ 36/12

¹⁰ Celaluddin Abdurrahman es-Suyuti, *el-İtkan fi Ulumi'l-Kur'an*, Kahraman Yayınları, İstanbul, 1978, I, 53; İnişin keyfiyeti hakkında bkz. Bedruddin Muhammed b. Abdillâh ez-Zerkeşi, *el-Burhan fi Ulumi'l-Kuran*, Daru'l-Kutubi'l-İlmiyye, Beyrut, 2001, I, 289 vd.

¹¹ 85/21-22

¹² Fahreddin Razi ve diğer müfessirler Levh-i Mahfuz ile 'Kitab-i Meknun'un aynı anlama geldiğini söylemektedirler. Bkz. Fahruddin Razi, *et-Tefsiru'l-Kebir*, Daru'l-Kutubi'l-İlmiyye, Beyrut, 1990, 31, 114.

¹³ Razi, a.g.e., XXIX, 168.

¹⁴ Nasr Hamid Ebu Zeyd, *İlahi Hitabın Tabiatı*, (ter. Mehmet Emin Maşalı), Kitabiyat, Ankara, 2001, s. 47-48.

¹⁵ ELMALILI S.1947

kaydetmişizdir.”Ayetteki ve diğer sure ve ayetlerde geçen levh-i mahfuz gibi deyimlerin en doğru tefsiri Allah’ın her şeyi ihata eden ezeli ve ebedi ilmidir.¹⁶

Sözlükte indirmek,bir şeyi yukarıdan aşağıya indirmek bineğinden indirmek bir yere konaklamak amacıyla indirmek,bağış ve lütufta bulunmak anlamlarına gelen inzal/tenzil kavramları Kur’an’ın Allah tarafından Hz.Peygamber’e indirildiğini ifade etmek üzere kullanılmaktadır.¹⁷ Sözlük anlamındaki “yukarıdan” ifadesini ele aldığımızda Kur’an’ın “yukarıdan” yani vahyin muhatabı olan peygamberle aynı düzlemde olmayan bir yerden indiğini anlarız. Bu yüzden inzâl/tenzil kelimeleri asla insanlar arasında gerçekleşen konuşma faaliyetlerini ifade etmek için kullanılmaz. Dolayısıyla Kur’an’ın **Budinişi çoğayzdağın Ükbyâil** gerçekleştiğinden¹⁸ Allah ile peygamber arasında bir aracı da bulunmaktadır.Hz. Peygamber de kendisine vahyolunan mesajı insanlara iletmekle yükümlü olduğundan o da bir aracı konumundadır.

“Kur’an’da bulunan bazı çoşkulu anlatımlar tamamen objektif bir vahiy fikrini kavramadan önce olasılıkla Muhammed’in kendisi tarafından yazılmıştır. Ama gerçek mü’min bu varsayımı reddeder.Onun gözünde baştan sona kadar Kur’an’ın her kelimesi direkt Tanrı’dan çıkmıştır.”¹⁹

“Mekke’de son birkaç yıla ait olan ayetlerde putperestliğe karşı olan argumanlar ve inanmayanların ısrarlı itirazları birkaç kez yinelenmiştir. Ayrıca bu dönemde ilahi özelliklerin kanıtları , Kutsal Kitap’ ta bulunan veya efsanevi hikayeler, cehennem ve cennetin canlı, bazen dramatik temsilleri yer alır.Mekke döneminin sonlarına doğru, olması yakın olan hicretten de söz edilir. Sureler daha da uzar. Sıklıkla bir çok sayfayı aşarlar. Diksiyon coşkusu ve daha yapay hale gelir.Ancak hayal ve dokunaklı **İlk surelerde ayetlerin belirlenimimizden seyrek ama imalı biçimde bahsedilir.** Baştan sona kadar Kur’an’da gerçekten İncil hikayeleriyle ilgili olan ayetler nispeten azdır.Ancak iki veya üçünde çok fazla detay verilmiştir. Meryem,Maide ve Al-i İmran surelerinde Vaftizci Yahya ve İsa’dan bahseder ve **MERYEM SURESİ /sırlar.”**

¹⁶ Fİ ZİLAL S. 247

¹⁷ Örnek olarak bkz. 2/Bakara, 97; 15/Hicr, 9; 16/Nahl, 44; 16/Nahl, 89; 17/İsrâ, 106; 17/İsrâ, 82; 25/Furkân, 1; 76/İnsân, 23

¹⁸ 2/Bakara, 97; 16/Nahl, 102; 26/Şuarâ, 193

¹⁹ A.g.e, s. 13

1. Kâf. Hâ. Yâ. Ayn. Sâd.
2. (Bu,) Rabbinin, Zekeriyya kuluna rahmetinin anılmasıdır.
3. Hani o, gizli bir sesle Rabbine niyaz etmişti:
4. Rabbim! dedi, benden (vücudumdan), kemiklerim zayıfladı, saçım başım ağardı. Ve ben, Rabbim, sana (ettiğim) dua sayesinde hiç bedbaht olmadım.
5. Doğrusu ben, arkamdan iş başına geçecek olan yakınlarımdan endişe ediyorum. Karım da kısırdır. Tarafından bana bir veli (oğul) ver.
6. Ki o bana vâris olsun; Ya'kub hanedanına da vâris olsun. Rabbim, onu rızana lâayık kıl!
7. Allah şöyle buyurdu:) Ey Zekeriyya! Biz sana bir oğul müjdeleriz

ki, onun adı Yahya'dır. Daha önce ona kimseyi adaş yapmadık.

8. Zekeriyya: Rabbim! dedi, karım kısır olduğu, ben de ihtiyarlığın son sınırına vardığım halde, benim nasıl oğlum olabilir?

9. Allah: Öyledir, dedi; Rabbin: O bana kolaydır. Daha önce, sen hiçbir şey değilken seni de yaratmıştım, buyurdu.²⁰

MERYEM SURESİ / 16-34

16. (Resûlüm!) Kitap'ta Meryem'i de an. Hani o, ailesinden ayrılarak doğu tarafında bir yere çekilmişti.

17. Meryem, onlarla kendi arasına bir perde çekmişti. Derken, biz ona ruhumuzu gönderdik de o, kendisine tastamam bir insan şeklinde göründü.

18. Meryem dedi ki: Senden, çok esirgeyici olan Allah'a sığınırım! Eğer Allah'tan sakınan bir kimse isen (bana dokunma).

19. Melek: Ben, yalnızca, sana tertemiz bir erkek çocuk bağışlamam için Rabbinin bir elçisiyim, dedi.

20. Meryem: Bana bir insan eli değmediği, iffetsiz de olmadığı halde benim nasıl çocuğum olabilir? dedi.

---

²⁰ 19 /1-9

21. Melek: Öyledir, dedi; (zira) Rabbin buyurdu ki: Bu bana kolaydır. Çünkü biz, onu insanlara bir delil ve kendimizden bir rahmet kılacağız. Bu, hüküm ve karara bağlanmış (ezelde olup bitmiş) bir iş idi.
22. Meryem ona hamile kaldı. Bunun üzerine onunla (karnındaki çocukla) uzak bir yere çekildi.
23. Doğum sancısı onu bir hurma ağacına (dayanmaya) sevketti. "Keşke, dedi, bundan önce ölseydim de unutulup gitseydim!"
24. Aşağısından (İsa yahut melek) ona şöyle seslendi: "Tasalanma! Rabbin senin alt yanında bir su arkı vücuda getirmiştir."
25. "Hurma dalını kendine doğru silkele ki, üzerine taze, olgun hurma dökülsün."
26. "Ye, iç. Gözün aydın olsun! Eğer insanlardan birini görürsen de ki: Ben, çok merhametli olan Allah'a oruç adadım; artık bugün hiçbir insanla konuşmayacağım."
27. Nihayet onu (kucağında) taşıyarak kavmine getirdi. Dediler ki: Ey Meryem! Hakikaten sen iğrenç bir şey yaptın!
28. Ey Harun'un kız kardeşi! Senin baban kötü bir insan değildi; annen de iffetsiz değildi.
29. Bunun üzerine Meryem çocuğu gösterdi. "Biz, dediler, beşikteki bir sabî ile nasıl konuşuruz?"
30. Çocuk şöyle dedi: "Ben, Allah'ın kuluyum. O, bana Kitab'ı verdi ve beni peygamber yaptı."
31. "Nerede olursam olayım, O beni mübarek kıldı; yaşadığım sürece bana namazı ve zekâtı emretti."
32. "Beni anneme saygılı kıldı; beni bedbaht bir zorba yapmadı."
33. "Doğduğum gün, öleceğim gün ve diri olarak kabirden kaldırılacağım gün esenlik banadır."

34. İşte, hakkında şüphe ettikleri Meryem oğlu İsa -hak söz olarak- budur.²¹

AL-İ İMRAN SURESİ / 35-49

35. İmrân'ın karısı şöyle demişti: "Rabbim! Karnımdakini azatlı bir kul olarak sırf sana adadım. Adağımı kabul buyur. Şüphesiz (niyazımı) hakkıyla işiten ve (niyetimi) bilen sensin."

36. Onu doğurunca, Allah, ne doğurduğunu bilip dururken: Rabbim! Ben onu kız doğurdum. Oysa erkek, kız gibi değildir. Ona Meryem adını verdim. Kovulmuş şeytana karşı onu ve soyunu senin korumanı diliyorum, dedi.

37. Rabbi Meryem'e hüsnü kabul gösterdi; onu güzel bir bitki gibi yetiştirdi. Zekeriyya yı da onun bakımı ile görevlendirdi. Zekeriyya, onun yanına, mâbede her girişinde orada bir rızık bulur ve "Ey Meryem, bu sana nereden geliyor?" der; o da: Bu, Allah tarafındandır. Allah, dilediğine sayısız rızık verir, derdi.

38. Orada Zekeriyya, Rabbine dua etti: Rabbim! Bana tarafından hayırlı bir nesil bağışla. Şüphesiz sen duayı hakkıyla işitensin, dedi.

39. Zekeriyya mâbedde durmuş namaz kılariken melekler ona şöyle nida ettiler: Allah sana, kendisi tarafından gelen bir Kelime'yi tasdik edici, efendi, iffetli ve sâlihlerden bir peygamber olarak Yahya'yı müjdeler.

40. Zekeriyya: Rabbim! dedi, bana ihtiyarlık gelip çattığına, üstelik karım da kısır olduğuna göre benim nasıl oğlum olabilir? Allah şöyle buyurdu: İşte böyledir; Allah dilediğini yapar.

41. Zekeriyya: Rabbim! (Oğlum olacağına dair) bana bir alâmet göster, dedi. Allah buyurdu ki: Senin için alâmet, insanlara, üç gün, işaretten başka söz söylememendir. Ayrıca Rabbini çok an, sabah akşam tesbih et.

42. Hani melekler demişlerdi: Ey Meryem! Allah seni seçti; seni tertemiz yarattı ve seni bütün dünya kadınlarına tercih etti.

43. Ey Meryem! Rabbine ibadet et; secdeye kapan, (O'nun huzurunda) eğilenlerle beraber sen de eğil.

---

²¹ 19/16-34

44. (Resûlüm!) Bunlar, bizim sana vahiy yoluyla bildirmekte olduğumuz gayb haberlerindendir. İçlerinden hangisi Meryem'i himayesine alacak diye kur'a çekmek üzere kalemlerini atarlarken sen onların yanında değildin; onlar (bu yüzden) çekişirken de yanlarında değildin.

45. Melekler demişlerdi ki: Ey Meryem! Allah sana kendisinden bir Kelime'yi müjdeliyor. Adı Meryem oğlu İsa'dır. Mesîh'tir; dünyada da, ahirette de itibarlı ve Allah'ın kendisine yakın kıldıklarındandır.

46. Sâlihlerden olarak beşikte iken ve yetişkinlik halinde insanlara (peygamber sözleri ile) konuşacak.

47. Meryem: Rabbim! dedi, bana bir erkek eli değmediği halde nasıl çocuğum olur? Allah şöyle buyurdu: İşte böyledir, Allah dilediğini yaratır. Bir işe hükmedince ona sadece "Ol!" der; o da oluverir.

48. (Melekler, Meryem'e hitaben İsa hakkında sözlerine devam ettiler:) Allah ona yazmayı, hikmeti, Tevrat'ı, İncil'i öğretecek.

49. İsrailoğullarına bir elçi olacak (ve onlara şöyle diyecek:) Size Rabbinizden bir mucize getirdim: Size çamurdan bir kuş sureti yapar, ona üflerim ve Allah'ın izni ile o kuş oluverir. Yine Allah'ın izni ile körü ve alacalıyı iyileştirir, ölüleri diriltirim. Ayrıca evlerinizde ne yeyip ne biriktirdiğinizi size haber veririm. Eğer inanan kimseler iseniz, bunda sizin için bir ibret vardır.²²

MAİDE SURESİ / 109-116

109. Allah'ın peygamberleri toplayıp da "Size ne cevap verildi" dediği gün, "Bizim hiçbir bilgimiz yok, şüphesiz gizlilikleri hakkıyla bilen ancak sensin" diyeceklerdir.

110. Allah o zaman şöyle diyecek: "Ey Meryem oğlu İsa! Sana ve annene (verdiğim) nimetimi hatırla! Hani seni mukaddes ruh (Cebrail) ile desteklemiştim; (bu sayede) sen beşikte iken de yetişkin çağında da insanlarla konuşuyordun. Sana kitabı (okuyup yazmayı), hikmeti, Tevrat ve İncil'i öğretmiştim. Benim iznimle çamurdan, kuş şeklinde bir şey yapıyordun da ona

---

²² 3 /35-49

üflüyordun, hemen benim iznimle o bir kuş oluyordu. Yine benim iznimle anadan doğma körü ve alacalıyı iyileştiriyordun. Ölülerini benim iznimle (hayata) çıkarıyordun. Hani İsrailoğullarını (seni öldürmekten) engellemişim; kendilerine apaçık deliller (mucizeler) getirdiğin zaman içlerinden inkâr edenler, "Bu, apaçık bir sihirden başka bir şey değildir" demişlerdi.

111. Hani havârilere, "Bana ve peygamberime iman edin" diye ilham etmişim. Onlar (da), "İman ettik, bizim Allah'a teslim olmuş kimseler (müslümanlar) olduğumuza sen de şahit ol" demişlerdi.

112. Hani havârilere "Ey Meryem oğlu İsa, Rabbin bize gökten, donatılmış bir sofrayı indirebilir mi?" demişlerdi. O, "İman etmiş kimseler iseniz Allah'tan korkun" cevabını vermişti.

113. Onlar "Ondan yiyelim, kalplerimiz mutmain olsun, bize doğru söylediğini (kesin olarak) bilelim ve ona gözleriyle görmüş şahitler olalım istiyoruz" demişlerdi.

114. Meryem oğlu İsa şöyle dedi: Ey Rabbimiz! Bize gökten bir sofrayı indir ki, bizim için, geçmiş ve geleceklerimiz için bayram ve senden bir âyet (mucize) olsun. Bizi rızıklandır; zaten sen, rızık verenlerin en hayırlısısın.

115. Allah da şöyle buyurdu: Ben onu size şüphesiz indireceğim; ama bundan sonra içinizden kim inkâr ederse, kâinatta hiç bir kimseye etmediğim azabı ona edeceğim!

116. Allah: Ey Meryem oğlu İsa! İnsanlara, "Beni ve anamı, Allah'tan başka iki tanrı bilin" diye sen mi dedin, buyurduğu zaman o, "Hâşâ! Seni tenzih ederim; hakkım olmayan şeyi söylemek bana yakışmaz. Hem ben söyleseydim sen onu şüphesiz bilirdin. Sen benim içimdekini bilirsin, halbuki ben senin zâtında olanı bilmem. Gizlilikleri eksiksiz bilen yalnızca sensin."²³

"36 ve 18. sureler olan Yasin ve Kehf surelerinde İsa'nın mucizeleri ile ilgili birkaç pasaj, havarilere birkaç atıf, ve Yedi uyuyanların hikayeleri vardır."²⁴

KEHF SURESİ / 9-21

---

²³ 5 /109-116

²⁴ *The Coran*, s.9

9. (Resûlüm)! Yoksa sen, bizim âyetlerimizden (sadece) Kehf ve Rakîm sahiplerinin ibrete şâyan olduklarını mı sandın?

10. O (yiğit) gençler mağaraya sığınmışlar ve: Rabbimiz! Bize tarafından rahmet ver ve bize, (şu) durumumuzdan bir kurtuluş yolu hazırla! demişlerdi.

11. Bunun üzerine biz de o mağarada onların kulaklarına nice yıllar perde koyduk (uykuya daldırdık.)

12. Sonra da iki guruptan (Ashâb-ı Kehf ile hasımlarından) hangisinin kaldıkları müddeti daha iyi hesap edeceğini görelim diye onları uyandırdık.

13. Biz sana onların başından geçenleri gerçek olarak anlatıyoruz. Hakikaten onlar, Rablerine inanmış gençlerdi. Biz de onların hidayetini arttırdık.

14. Onların kalplerini metîn kıldık. O yiğitler (o yerin hükümdarı karşısında) ayağa kalkarak dediler ki: "Bizim Rabbimiz, göklerin ve yerin Rabbidir. Biz, O'ndan başkasına tanrı demeyiz. Yoksa saçma sapan konuşmuş oluruz.

15. Şu bizim kavmimiz Allah'tan başka tanrılar edindiler. Bari bu tanrılar konusunda açık bir delil getirseler. (Ne mümkün!) Öyle ise Allah hakkında yalan uydurandan daha zalimi var mı?

16. (İçlerinden biri şöyle demişti:) "Madem ki siz onlardan ve onların Allah'ın dışında tapmakta oldukları varlıklardan uzaklaştınız, o halde mağaraya sığın ki, Rabbiniz size rahmetini yaysın ve işinizde sizin için fayda ve kolaylık sağlasın."

17. (Resûlüm! Orada bulunsaydın) güneşi görürdün: Doğduğu zaman mağaralarının sağına meyleder; batarken de sol taraftan onlara isabet etmeden geçerdi. (Böylece) onlar (güneş ışığından rahatsız olmaksızın) mağaranın bir köşesinde (uyurlardı). İşte bu, Allah'ın âyetlerindedir. Allah kime hidayet ederse, işte o, hakka ulaşmıştır, kimi de hidayetten mahrum ederse artık onu doğruya yöneltecek bir dost bulamazsın.

18. Kendileri uykuda oldukları halde sen onları uyanık sanırdın. Onları sağa sola çevirirdik. Köpekleri de mağaranın girişinde ön ayaklarını uzatmış yatmakta idi. Eğer onların durumlarına muttali olsa idin dönüp onlardan kaçırdın ve gördüklerin yüzünden için korku ile dolardı.

19. Böylece biz, aralarında birbirlerine sormaları için onları uyandırdık: İçlerinden biri: "Ne kadar kaldınız?" dedi. (Kimi) "Bir gün ya da günün bir parçası kadar kaldık" dediler; (kimi de) şöyle dediler: "Rabbiniz, kaldığınız müddeti daha iyi bilir. Şimdi siz, içinizden birini şu gümüş paranızla şehre gönderin de, baksın, (şehrin) hangi yiyeceği daha temiz ise size ondan erzak getirsin; ayrıca, nâzik davransın (gizli hareket etsin) ve sakın sizi kimseye 20. "Çünkü onlar eğer size muttali olurlarsa, ya sizi taşıyarak öldürürler veya şezdirmesin." kendi dinlerine çevirirler ki, o zaman ebediyyen iflah olmazsınız."

21. Böylece (insanları) onlardan haberdar ettik ki, Allah'ın vâdinin hak olduğunu, kıyametin şüphe götürmez olduğunu bilsinler. Hani onlar aralarında Ashâb-ı Kehf durumunu tartışıyorlardı. Dediler ki: "Üzerlerine bir bina yapın. Rableri onları daha iyi bilir." Onların durumuna vâkıf olanlar ise: "Bizler, kesinlikle onların yanbaşılarına bir mescit yapacağız" dediler.

22. (İnsanların kimi:) "Onlar üç kişidir; dördüncüleri de köpekleridir" diyecekler; yine: "Beş kişidir; altıncıları köpekleridir" diyecekler. (Bunlar) bilinmeyen hakkında tahmin yürütmektir. (Kimileri de:) "Onlar yedi kişidir; sekizincisi köpekleridir" derler. De ki: Onların sayılarını Rabbim daha iyi bilir. Onlar hakkında bilgisi olan çok azdır. Öyle ise Ashâb-ı Kehf hakkında, delillerin açık olması haricinde bir münakaşaya girişme ve onlar hakkında (ileri geri konuşan) kimselerin hiçbirinden malumat isteme.

"Nisa suresi 155.ayetlerinden itibaren çarmıha germe reddedilir.Son yemek ve vaftizden bahsedilmez.Hiddetle reddedilen üçleme inancındaki Bakire Meryem normal bir kişi olarak sunulur."²⁵

NİSA SURESİ / 155-157

155. Sözlerinden dönmeleri, Allah'ın âyetlerini inkâr etmeleri, haksız yere peygamberleri öldürmeleri ve "Kalplerimiz kılıflanmıştır" demeleri sebebiyle (onları lânetledik, türlü belâlar verdik. Onların kalpleri kılıflı değildir;) tam aksine küfürleri sebebiyle Allah o kalpler üzerine mühür vurmuştur; pek azı müstesna artık iman etmezler.

156. Bir de inkâr etmelerinden ve Meryem'in üzerine büyük bir iftira atmalarından;

---

²⁵A.g.e, s.20

157. Ve "Allah elçisi Meryem oğlu İsa'yı öldürdük" demeleri yüzünden (onları lânetledik). Halbuki onu ne öldürdüler, ne de astılar; fakat (öldürdükleri) onlara İsa gibi gösterildi. Onun hakkında ihtilâfa düşenler bundan dolayı tam bir kararsızlık içindedirler; bu hususta zanna uymak dışında hiçbir (sağlam) bilgileri yoktur ve kesin olarak onu öldürmediler.

158. Bilâkis Allah onu (İsa'yı) kendi nezdine kaldırmıştır. Allah izzet ve hikmet sahibidir.²⁶

NİSA SURESİ / 171

171. Ey ehl-i kitap! Dininizde aşırı gitmeyin ve Allah hakkında, gerçekten başkasını söylemeyin. Meryem oğlu İsa Mesîh, ancak Allah'ın resûlüdür, (o) Allah'ın, Meryem'e ulaştırdığı "kün: Ol" kelimesi(nin eseri)dir, O'ndan bir ruhtur. (O'nun tarafından gönderilmiş, yahut teyit edilmiş, yahut da Cebrail tarafından üfürülmüş bir ruhtur). Şu halde Allah'a ve peygamberlerine iman edin. "(Tanrı) üçtür" demeyin, sizin için hayırlı olmak üzere bundan vazgeçin. Allah ancak bir tek Allah'tır. O, çocuğu olmaktan münezzehtir. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. Vekîl olarak Allah yeter.²⁷

"Medine'ye hicret sahneyi değiştirir. Bununla birlikte orada vahyolunan Kur'an parçalarının karakteri de değişir. Mekke'nin putperestleri kaybolur ve onların yerini Medine münafıkları alır. Burada ne Muhammed'e ne de doktrinlerine açık bir zıtlık yoktur. Bununla birlikte yüz üstüne çıkmayan güçlü bir çekişme görülür. Bu grubun başı Abdullah İbn.Übey'dir.

Erken Medine vahiylerinde en önemli konu Yahudiler ve dinleridir. Başlangıçta Muhammed onları davasına sokmak için çaba göstermedi. Onların peygamberleri ve değerleri üzerinde durdu. Kendi kitaplarının içerdiğini iddia ettiği, kendi yararına olan delilleri açıklamaya ikna etmeye çalıştı ama başaramadı. Peygamberlik iddialarının doğruluğunu kabul etmeyi reddettiler.

Muhammed Medine'deki ilk yılında büyük bir cami yaptırmakla meşgul oldu. Kendisi ve ashabı için ev temin ettiler. İlk aylarda Medine halkı onları konukseverce ağırlamıştı. Peygamberin görevi başlangıçta İslam'a davet olarak bilindi ancak adı konmasa da gitgide bütün şehrin başkanı oldu."

"Muhammed'in ilk ibadet şekli Yahudilerinkine benziyordu. Ancak ilahi emir doğrultusunda ibadet şekilleri değişti ve günde beşer periodlar halinde okunan ezanla namaza çağırıldılar.

---

²⁶ 4 / 155-157

²⁷ 4 / 171

Yahudi sabbatından ayrı olarak Müslümanlarda Cuma günü özeldir. İnananlar bir kervanın gelmesi üzerine camiye terkedip Peygamberi kürsüde yalnız bıraktıklarından ötürü azarlanmışlardır. Bu olayın haricinde ‘cuma’ dan Kur’an’da bahsedilmez.”

CUMA SURESİ / 9-11

9. Ey iman edenler! Cuma günü namaza çağırıldığı (ezan okunduğu) zaman, hemen Allah'ı anmaya koşun ve alış verişini bırakın. Eğer bilmiş olsanız, elbette bu, sizin için daha hayırlıdır.

10. Namaz kılınca artık yeryüzüne dağılın ve Allah'ın lütfundan isteyin. Allah'ı çok zikredin; umulur ki kurtuluşa erersiniz.

11. Onlar bir ticaret ve eğlence gördükleri zaman hemen dağılıp ona giderler ve seni ayakta bırakırlar. De ki: Allah'ın yanında bulunan, eğlenceden ve ticaretten daha yararlıdır. Allah, rızık verenlerin en hayırlısıdır.²⁸

“Başlangıçta Muhammed, bazı Yahudi oruç ve bayramlarını izlemiştir. Yahudiler gibi Kudüs’e doğru ibadet etmiştir. Daha sonra Bakara suresinde geçtiği üzere kible Kabe’ye doğru olmak üzere değişmiştir.”²⁹

BAKARA SURESİ / 142-144

142. İnsanlardan bir kısım beyinsizler: Yönelmekte oldukları kiblelerinden onları çeviren nedir? diyecekler. De ki: Doğu da batı da Allah'ındır. O dilediğini doğru yola iletir.

143. İşte böylece sizin insanlığa şahitler olmanız, Resûl'ün de size şahit olması için sizi mutedil bir millet kıldık. Senin (arzulayıp da şu anda) yönelmediğin kibleyi (Kâbe'yi) biz ancak Peygamber'e uyanı, ökçeleri üzerinde geri dönenlerden ayırdetmemiz için kible yaptık. Bu, Allah'ın hidayet verdiği kimselerden başkasına elbette ağır gelir. Allah sizin imanınızı asla zayi edecek değildir. Zira Allah insanlara karşı şefkatli ve merhametlidir.

144. (Ey Muhammed!) Biz senin yüzünün göğe doğru çevrilmekte olduğunu (yücelerden haber beklediğini) görüyoruz. İşte şimdi, seni memnun olacağın bir kibleye döndürüyoruz. Artık yüzünü Mescid-i Haram tarafına çevir. (Ey

---

²⁸ 62/ 9-11

²⁹ *The Coran*, s.22 -23

müslümanlar!) Siz de nerede olursanız olun, (namazda) yüzlerinizi o tarafa çevirin. Şüphe yok ki, ehl-i kitap, onun Rablerinden gelen gerçek olduğunu çok iyi bilirler. Allah onların yapmakta olduklarından habersiz değildir.³⁰

“Gelecek yıl yani hicretin ikinci yılı oruç emredilecektir.”³¹

BAKARA SURESİ / 183-185

183. Ey iman edenler! Oruç sizden önce gelip geçmiş ümmetlere farz kılındığı gibi size de farz kılındı. Umulur ki korunursunuz.

184. Sayılı günlerde olmak üzere (oruç size farz kılındı). Sizden her kim hasta yahut yolcu olursa (tutamadığı günler kadar) diğer günlerde kaza eder. (İhtiyarlık veya şifa umudu kalmamış hastalık gibi devamlı mazereti olup da) oruç tutmaya güçleri yetmeyenlere bir fakir doyumu kadar fidye gerekir. Bununla beraber kim gönüllü olarak hayır yaparsa, bu kendisi için daha iyidir. Eğer bilerseniz (güçlüğüne rağmen) oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır.

185. Ramazan ayı, insanlara yol gösterici, doğrunun ve doğruyu eğriden ayırmanın açık delilleri olarak Kur'an'ın indirildiği aydır. Öyle ise sizden ramazan ayını idrak edenler onda oruç tutsun. Kim o anda hasta veya yolcu olursa (tutamadığı günler sayısınca) başka günlerde kaza etsin. Allah sizin için kolaylık ister, zorluk istemez. Bütün bunlar, sayıyı tamamlamanız ve size doğru yolu göstermesine karşılık, Allah'ı tazim etmeniz, şükretmeniz içindir.³²

“Yine bu yılda Kureyş ile yapılan çarpışmalarla Kur'an'da yeni bir safha açılır.Şimdiye kadar Muhammed'i basit bir öğütçü olarak açıklarken gördük. İnanmayanların bakıcısı değildi. Medine'de bile başlangıçta “Dinde zorlama yoktur.” hükmü geçerliydi.Ama İslam'ın prensipleri giderek aşamalı bir şekilde değişmektedir. Sonraları Kur'an inanç için savaşa yani cihada bolca teşvik eder.³³Muhammed şimdi teokratik yönetici konumundadır.Kur'an'daki her kelime hala Tanrı'dan çıkmış gibi görünmektedir.Vahiy gitgide Peygamberin devletinin bir parçası haline gelir.Zafer-yenilgi üzerine genel emirler, ganimetleri bölüştürme, suç ve suçlarla ilgili yasalar, sivil hakları, kölelik, evlilik, boşanma, sosyal hayatı düzenleyen kurallar, Muhammed'e ait ayrıcalıklar Kur'an'ın dini öğretisiyle karışık olarak bir arada bulunurlar.”³⁴

³⁰ 2/ 142-144

³¹ *The Coran*, s.22

³² 2/ 183 -185

³³ *The Coran*, s. 23

³⁴ A.g.e, s. 24

“Hicretin beşinci yılı Muhammed’in özel hayatıyla ilgili birkaç skandalla göze çarpar.İkisini yeni haremine kattığı beş eşi vardır.Yine de evlatlık oğlunun eşi Zeynep’ten çok etkilenir.Bunu gören Zeyd, Zeyneb’i boşar.Ancak Muhammed, Arap törelerine göre yasaklanmış bir davranış olan üvey oğlunun eşiyle evlilik yapma konusunda tereddütlüdür.Ama tutkusu bastırılmaz olduğu için sonunda insanlar tarafından azarlanmaktan korktuğu için bir vahiy üretir. “ İnananlar için üvey oğullarının eşleriyle evlenmekte bir kusur yoktur.”³⁵

37. (Resûlüm!) Hani Allah'ın nimet verdiği, senin de kendisine iyilik ettiğin kimseye: Eşini yanında tut, Allah'tan kork! diyordun. Allah'ın açığa vuracağı şeyi, insanlardan çekinerek içinde gizliyordun. Oysa asıl korkmana lâayk olan Allah'tır. Zeyd, o kadından ilişğini kesince biz onu sana nikâhladık ki evlâtlıkları, karılarıyla ilişkilerini kestiklerinde (o kadınlarla evlenmek isterlerse) müminlere bir güçlük olmasın. Allah'ın emri yerine getirilmiştir.³⁶

Muir ifk hadisesinden bahsederken Hz.Aişe'nin kaybolduktan sonra geri getirildiğini ancak peygamberin ondan uzaklaştığını ve babasının evine gönderdiğini kaydeder. “Birkaç hafta böyle geçtikten sonra Peygamber olağanüstü bir şekilde onun suçsuz olduğunu anlamıştır.Zina suçunu kanıtlamak için dört şahit gerektiren kanun resmen ilan edilmiştir. İspatlanamaması halinde ise iftiracılar cezalandırılacaktı.Böylece Aişe geri alınır ve onu suçlayanlar değneklerle dövülür.”³⁷

11.(Peygamber'in eşine) bu ağır iftirayı uyduranlar şüphesiz sizin içinizden bir gruptur. Bunu kendiniz için bir kötülük sanmayın, aksine o, sizin için bir iyiliktir. Onlardan her bir kişiye, günah olarak ne işlemişse (onun karşılığı ceza) vardır. Onlardan (elebaşlık yapıp) bu günahın büyüklüğünü yüklenen kimse için de çok büyük bir azap vardır.

12. Bu iftirayı işittiğinizde erkek ve kadın müminlerin, kendi vicdanları ile hüsnüzanda bulunup da: "Bu, apaçık bir iftiradır" demeleri gerekmez miydi?

13. Onların (iftiracıların) da bu konuda dört şahit getirmeleri gerekmez miydi? Mademki şahitler getiremediler, öyle ise onlar Allah nezdinde yalancılardan ta kendisidirler.

---

³⁵ A.g.e, s. 27

³⁶ 33/ 37

³⁷ The Coran, s.28

14. Eğer dünyada ve ahirette Allah'ın lütuf ve merhameti üstünüzde olmasaydı, içine daldığınız bu iftiradan dolayı size mutlaka büyük bir azap isabet ederdi.

15. Çünkü siz bu iftirayı, dilden dile birbirinize aktarıyor, hakkında bilgi sahibi olmadığınız şeyi ağızlarınızda geveleyip duruyorsunuz. Bunun önemsiz olduğunu sanıyorsunuz. Halbuki bu, Allah katında çok büyük (bir suç) tur.

16. Onu duyduğunuzda: "Bunu konuşup yaymamız bize yakışmaz. Hâşâ! Bu, çok büyük bir iftiradır" demeli değil miydiniz?

17. Eğer inanmış insanlarsanız, Allah, bir daha buna benzer tutumu tekrarlamaktan sizi sakındırıp uyarır.

18. Ve Allah âyetleri size açıklıyor. Allah, (işin iç yüzünü) çok iyi bilir, hüküm ve hikmet sahibidir.

19. İnananlar arasında çirkin şeylerin yayılmasını arzulayan kimseler için dünyada da ahirette de çetin bir ceza vardır. Allah bilir, siz bilmezsiniz.

20. Ya sizin üstünüze Allah'ın lütuf ve merhameti olmasaydı, Allah çok şefkatli ve merhametli olmasaydı (haliniz nice olurdu)!³⁸

“Bu yılda Beni Mustalik kabilesine karşı yapılan sefer müddetince Medineliler ve Muhacirler arasında çekişme meydana gelir. Abdullah ibn Ubey ve yandaşları ortalığa nifak sokarak çatışmaya sebep olmuşlardır.63.sure olan Münafikun suresi Abdullah ve yandaşları ile ilgili eleştiriler ve kınamalar içerir.”³⁹

1.Münafıklar sana geldiklerinde: Şahitlik ederiz ki sen Allah'ın Peygamberisin, derler. Allah da bilir ki sen elbette, O'nun Peygamberisin. Allah, münafıkların kesinlikle yalancı olduklarını bilmektedir.

2.Yeminlerini kalkan yapıp Allah yolundan yan çizdiler. Gerçekten onların yaptıkları ne kötüdür!

---

³⁸ 24/ 11-20

³⁹ *The Coran*,s. 27

yumuşak bir eda ile söylemeyin ki kalbinde hastalık (kötü niyet) olan kimse ümide kapılmasın. Güzel (ve doğru) söz söyleyin.

33. Evlerinizde oturun. Önceki cahiliye dönemi kadınlarının açılıp saçıldığı gibi siz de açılıp saçılmayın. Namazı kılın, zekatı verin. Allah'a ve Resülüne itaat edin. Ey Peygamberin ev halkı! Allah sizden ancak günah kirini gidermek ve sizi ~~60. Ey Peygamber! Sana~~ ⁴⁴ sana mehirlerini verdiği eşlerini, Allah'ın sana ganimet olarak verdiklerinden elinin altında bulunan kadınları; seninle beraber hicret eden, amcanın kızlarını, halalarının kızlarını, dayının kızlarını ve teyzelerinin kızlarını sana helal kıldık. Ayrıca, diğer mü'minlere değil de, sana has olmak üzere, mehirsiz olarak kendini Peygamber'e bağışlayan, Peygamber'in de kendisini nikahlamak istediği herhangi bir mü'min kadını da (sana helal kıldık.) Mü'minlere eşleri ve sahip oldukları cariyeleri hakkında farz kıldığımız şeyleri elbette bilmekteyiz. Bütün bunlar, sana herhangi bir zorluk olmaması içindir. ~~91. Ey Peygamber! Bağışla ve~~ ⁴⁵ müminlerin kadınlarına söyle, bedenlerini örtecek elbiselerini giysinler. Bu onların tanınıp incitilmemelerine de daha uygundur. Şüphesiz Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir.⁴⁶

Muir, hicretin altıncı yılıyla ilgili olarak Hudeybiye antlaşmasına değinir ve maddelerini sıralar. Peygamber'in ağacın altında ashabından söz alması sonucu Allah'ın övgü sözlerini içerdiğini söylediği Fetih suresine atıfta bulunur. Sahabenin bey'atını bildiren âyet-i kerimeler'de şöyle buyrulur:

“Sana biat edenler ancak Allah'a biat etmiş olurlar. Allah'ın eli onların ellerinin üzerindedir. Verdiği sözden dönen kendi aleyhine dönmüş olur. Allah'a verdiği sözü yerine getirene, Allah büyük bir mükâfat verecektir.”⁴⁷

"Allah şu mü'minlerden razı olmuştur ki, onlar ağacın altında sana biat ediyorlardı. Allah onların gönüllerindeki bildiği için onların üzerine huzur ve güven indirdi ve onlara yakın bir fetih verdi. Yine onlara alacakları birçok ganimetler bahşeyledi. Allah üstündür, hikmet sahibidir"⁴⁸ âyet-i kerimleri bu olayı anlatmakta ve Cenab-ı Hakk'ın biat edenlerden razı olduğunu ~~61. Allah'tır.~~ içerisinde vahiy olunan Mümtehine suresinde müslümanların inanmayanlarla olan akrabalık ve dostluk ilişkileri kurmama konusunda uyarıldıklarını söyler.”

⁴⁴ 33/ 32-33

⁴⁵ 33/ 50

⁴⁶ 33/ 59

⁴⁷ 48/ 10

⁴⁸ 48/ 18-19

“Ey İman edenler! Benim de düşmanım, sizin de düşmanınız olanları dost edinmeyin. Siz onlara sevgi gösteriyorsunuz. Halbuki onlar size gelen hakkı inkâr ettiler. Rabbiniz olan Allah'a inandınız diye Resûlü ve sizi yurdunuzdan çıkarıyorlar. Eğer rızamı kazanmak üzere benim yolumda cihad etmek için çıktıysanız (böyle yapmayın). Onlara gizlice sevgi besliyorsunuz. Oysa ben sizin gizlediğinizi de, açığa vurduğunuzu da bilirim. Sizden kim bunu yaparsa mutlaka Allah yolundan sapmışsınız”⁴⁹ din konusunda savaşıyor, sizi yurtlarınızdan çıkararak ve çıkarılmanız için destek verenleri dost edinmekten men eder. Kim onları dost edinirse, işte onlar zalimlerin ta kendileridir.”⁵⁰

“Ey iman edenler! Kendilerine Allah'ın gazap ettiği, kabirlerdeki kafirlerin ümit kestikleri gibi tamamen ahiretten ümitlerini kesmiş bir toplumu dost edinmeyin.”⁵¹ 11. yıl olaysız bir biçimde sona ermiştir. Müslümanlar Hudeybiye antlaşması uyarınca hac görevlerini sakin bir şekilde tamamlamışlardır.⁵²

Hicretin sekizinci yılında Mekke'nin fethi ile İslam'da yeni bir sayfa açılmıştır. Bu yılda Muhammed devrin mevcut krallıklarına İslam'a davet mektupları göndermiş ancak Mısır Kralı haricinde kimseden tatmin edici cevap alamamıştır.⁵³ dokuzuncu yılın “Temsilciler Yılı” olarak bilindiğini söyler. Tebuk seferinden ve Dırrar mescidinin yıkılmasından bahsederken Tevbe Suresini referans göstermiştir.

Tebük seferi, Hz. Peygamber'in Hicretin dokuzuncu yılında, Şam'da toplanan kırkbin kişilik Bizans ordusuna karşı çarpışmak üzere Medine'den Tebuk'e kadar sevkettiği en son ve en güçlü askerî harekettir.

Tebük arap yarımadasının kuzeyinde Medine ile Şam'ın ortasında bir yerin adıdır. Suyu ve hurmalığı olan bir yerdir. Bu savaş yolculuğunun son ucu burası olduğu için "Tebük Gazası" adı ile anılmıştır. Bu seferde savaş olmamış fakat en güçlü bir İslâm ordusu techiz edilmiş, böylece askerî ve siyasî açıdan önemli bir zafer kazanılmıştır.

Bizans İmparatoru, Heraklius'a bir mektup yazan Suriye'li hristiyanlar, Muhammed'in öldüğünü, müslümanların da kıtlık ve yokluk içinde perişan olduklarını, üzerlerine asker gönderilirse, onları kendi dinine katmanın tam

⁴⁹ 60/ 1

⁵⁰ 60/ 9

⁵¹ 60/13

⁵² *The Coran*, s.30

⁵³ A.g.e, s. 31

zamanı bulunduğunu bildirdiler.⁵⁴ Bunun üzerine Heraklius silahlandığı kırk bin kişilik askeri bir gücü Kubad'ın komutası altında yola çıkardı. Cüzam, Lahm, Gassân ve Âmile adını taşıyan arap kabilelerinin de Rumlarla birlikte hareket edecekleri haberi Medine'ye ulaştı. Zaten Allah'ın elçisi kuzey sınırından güvende değildi. Böyle bir askerî harekât hazırlığını öğrenince genel seferberlik ilân etti. Allah'ın Resulu diğer gazvelerde genellikle seferin nereye olacağını gizli tutarken bu defa Bizans ordusuna karşı bir sefer düzenleneceğini açıklamıştı. Çünkü gidilecek yer uzak, havalar sıcak ve kurak, düşman güçlü idi. Ordunun buna göre hazırlık yapması gerekiyordu. Mekke'den ve diğer arap kabilelerinden asker toplamak için de görevliler çıkarılmıştı.

Sıcak, kuraklık, kıtlık, uzaklık ve güçlü düşman unsurları bu seferi "güç ve zor bir sefer" haline getirmişti. Bu yüzden seferin rastladığı zamana Kur'an-ı Kerim'de "Sâatü'l-usre" (güçlük zamanı) denilmiş, bu sefere de Kur'an dilinden alınarak "Gazvetü'l usre (zorluk gazâsı)" adı verilmiştir. Bu sefere katılan orduya da "Ceyşü'l-usre (Güçlük ordusu)" denilmiştir.⁵⁵

Hız. Peygamber savaş için hazırlık yapılmasını emrettiği zaman mevsimin olumsuzlukları, ürünün hasat zamanı oluşu ve insanların yazın sıcağında ağaç gölgesinde oturmayı sevmesi yüzünden, böyle sıkıntılı bir yolculuğa isteksizlik vardı. Ashab-ı kiramın ağır davranması dikkati çekmişti. Bu yüzden Allah'u Teâlâ müminleri şöyle uyardı:
"Ey iman edenler! Size ne oluyor da: Allah yolunda cihata çıkın, denildiğinde, bazılarınız ağırdan alarak, bulunduğunuz yerden kımıldamak istemiyorsunuz? Yoksa siz ahireti bırakıp, sadece dünya hayatına mı razı oldunuz? Halbuki dünya hayatının geçici zevki ahiret saadeti yanında pek az ve değersizdir."⁵⁶ Devamı ayetlerde, eğer bu cihata çıkmazlarsa can yakıcı bir azapla karşılaşacakları, bunun zararının Allah'a değil kendilerine olacağı, Allah'ın Resulüne yardım etmeseler bile, Allah'ın O'na yardım edeceğini, nitekim Mekke'den hicret ederken de Resulullah'a yardım edildiği, mağarada da o, arkadaşına; "üzülme, Allah bizimle beraberdir" diyordu, böylece Allah'ın Resulüne emniyet ve güven verdiği, şimdi de aynı yardımı yapabileceğini bildirdi."⁵⁷

⁵⁴ Heysemî, *Mecmau'z-Zevâid*, VI, 191

⁵⁵ 9/117; ez-Zebîdî, *Tecrid-i Sarih, Terc ve Şerh*, Kamil Miras, 6. Baskı, Ankara 1983, X, 408, 409; İbn İshak, İbn Hişam, *es-Sire*, IV, 161; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, IV, 75; Vâkîdî, *Meğâzî*, III, 991)

⁵⁶ 9/38

⁵⁷ 9/39, 40

İslâm toplumu şu ayetle topluca cihata çağrıldı: "Ey müminler! Güçlünüz zayıflınız hep birlikte savaşa koşun. Allah yolunda mallarınızla canlarınızla cihat edin. Eğer bilerseniz bu sizin için daha hayırlıdır." ⁵⁸

Hz. Peygamber Tebük'te yirmi gün kadar kaldıktan sonra, ashab-ı kiramın ileri gelenleri ile istişare ederek geri dönmeye karar verdi. Çünkü Bizans ordusu saldırmaya cesaret edememiş ve amaca ulaşılmıştı. O gün için daha fazla ileri gidip kan dökmeye ihtiyaç yoktu. Çünkü Şam yöresini fetih gibi bir amaçla yola çıkılmamıştı. Üstelik Şam yöresinde bulaşıcı bir hastalık (tâun) olduğu da haber alınmıştı. Geri dönüş için yola çıkan ordu Ramazan'ın ilk günlerinde Medîne'ye ulaştı. Hz. Peygamber Tebük'e giderken Medine'ye bir saat uzaklıktaki Ziyevan köyüne geldiğinde münâfıklardan bir heyet gelerek: "Ey Allah'ın Resulu! Biz hastalar ve Kuba mescidine gelemeyenler için özellikle yağmurlu gecelerde namaz kılmak üzere bir mescid bina ettik. Teşrif edip burada namaz kıldırırsanız, hayır ve bereketle dua buyursanız" dediler. Hz. Peygamber bunun dönüşte olabileceğini söylemişlerdi. Bunun üzerine Tebük dönüşü bu sözü Allah elçisine hatırlatıp yeni yapılan mescide gelmesini rica ettiler.

Bu mescid Ebû Amir Fâsik adlı bozguncu münafık ve fasığın teşviki ile münafıklarca Kuba Mescidinin cemaatını bölmek niyetiyle yapılmış ve Hz. Peygamber'e suikast düzenlemek üzere içi silâhla doldurulmuştu. Hz. Peygamber bu mescide gitmeye hazırlanırken Cebrail (a.s) gelerek durumu haber verdi.

Kur'an-ı Kerim'de bu mescidden şöyle söz edilir:

“Zarar vermek, inkâr etmek, müminlerin arasını ayırmak ve daha önce Allah ve Resulüne karşı savaşanlara gözetleme yeri hazırlamak üzere bir mescid yapanlar; “Biz sadece iyilik yapmak istiyorduk” diye yemin ederler. Allah da şahittir ki bunlar yalancıdır.”⁵⁹

“Ey Muhammed! Bu mescidde asla namaz kılma. Şüphesiz ki, başlangıcından itibaren takva üzere kurulan mescidde (Kuba mescidi) namaz kılman daha hayırlıdır. O mescidde kendilerini maddî ve manevi kirlerden temizlemeyi seven adamlar vardır. Allah temizlenmek isteyenleri sever.”⁶⁰

Bunun üzerine Hz. Peygamber ashab-ı kiramdan Mâlik b. Dehsan ile Ma'n b. Adiyy (r. a)'yi Mescid-i Dırar'ı yıkmak üzere gönderdi. Bu sahabeler mescidi

⁵⁸ 9/41

⁵⁹ 9/107

⁶⁰ 9/108; bk. 109, 110

yakıp yıktılar. Böylece kötü amaç için bina edilen bir mescid ortadan kaldırılmış oldu.⁶¹

“Muhammed hayatının sonuna doğru amacına ulaşmıştı.Hristiyan ve yahudilerden iddialarına karşı destek bulamamıştı ama artık gerekli değildi. Medine’ye gelen Necranlı bir Hristiyanla girdiği diyalog Al-i İmran suresinde yer alır.”

61. Sana bu ilim geldikten sonra seninle bu konuda çekişenlere de ki: Geliniz, sizler ve bizler de dahil olmak üzere, siz kendi çocuklarınızı biz de kendi çocuklarımızı, siz kendi kadınlarınızı, biz de kendi kadınlarımızı çağıralım, sonra da dua edelim de Allah'tan yalancılar üzerine lânet dileyelim.⁶²

Mur, yine Hristiyan ve Yahudilerle olan ilişkilerle ilgili olarak Tebük suresinin 30-36.cı ayetlerini göstermiştir.⁶³

29. Kendilerine Kitap verilenlerden Allah'a ve ahiret gününe inanmayan, Allah ve Resûlünün haram kıldığını haram saymayan ve hak dini kendine din edinmeyen kimselerle, küçülerek elleriyle cizye verinceye kadar savaşın.

30. Yahudiler, Uzeyr Allah'ın oğludur, dediler. Hristiyanlar da, Mesîh (İsa) Allah'ın oğludur dediler. Bu onların ağızlarıyla geveledikleri sözlerdir. (Sözlerini) daha önce kâfir olmuş kimselerin sözlerine benzetiyorlar. Allah onları kahretsin! Nasıl da (haktan bâtıla) döndürülüyorlar!

31. (Yahudiler) Allah'ı bırakıp bilginlerini (hahamlarını); (hristiyanlar) da rahiplerini ve Meryem oğlu Mesîh'i (İsa'yı) rabler edindiler. Halbuki onlara ancak tek ilâha kulluk etmeleri emrolundu. O'ndan başka tanrı yoktur. O, bunların ortak koştukları şeylerden uzaktır.

32. Allah'ın nûrunu ağızlarıyla (üfleyp) söndürmek istiyorlar. Halbuki kâfirler hoşlanmasalar da Allah nûrunu tamamlamaktan asla vazgeçmez.

---

⁶¹ İbn İshak, İbn Hişam, *es-Sire*, III, 71; İbn Sa'd, *Tabakat*, III, 540 vd; İbn Kesir, *Muhtasar Tefsir*,II,169; Kamil Miras, *Tecrid-i Sarih*, X, 422

⁶² 3/ 61

⁶³ *The Coran*, s.34 -35

33. O (Allah), müşrikler hoşlanmasalar da (kendi) dinini bütün dinlere üstün kılmak için Resûlünü hidayet ve Hak Din ile gönderendir.

34. Ey iman edenler! (Biliniz ki), hahamlardan ve râhiplerden birçoğu insanların mallarını haksız yollardan yerler ve (insanları) Allah yolundan engellerler. Altın ve gümüşü yığıp da onları Allah yolunda harcamayanlar yok mu, işte onlara elem verici bir azabı müjdele!

35. (Bu paralar) cehennem ateşinde kızdırılıp bunlarla onların alınları, yanları ve sırtları dağlanacağı gün (onlara denilir ki): "İşte bu kendiniz için biriktirdiğiniz servettir. Artık yığmakta olduğunuz şeylerin (azabını) tadın!"

36. Gökleri ve yeri yarattığı günde Allah'ın yazısına göre Allah katında ayların sayısı on iki olup, bunlardan dördü haram aylardır. İşte bu doğru hesaptır. O aylar içinde (Allah'ın koyduğu yasağı çiğneyerek) kendinize zulmetmeyin ve müşrikler nasıl sizinle topyekün savaşıyorlarsa siz de onlara karşı topyekün savaşın ve bilin ki Allah (kötülükten) sakınanlarla beraberdir.⁶⁴

“Hicretin onuncu yılında Muhammed yüz binden daha fazla müslümanla birlikte Medine'den hacc için hareket etti. Bu hacc esnasında Arafat dağı yanında, İslâm'ın anayasası kabul edilen veciz ve ölümsüz hutbesini iradetti. Bu hutbesinde, İslâm'ın temel ilke ve kaidelerini beyan ederek, insanlar arasında fark gözetmeyen bir eşitlik ilan etti. İslâm'ın tamamlandığını bildiren bazı âyetler de bu Veda Haccı'nda nâzil oldu. “Bugün size dininizi ikmal ettim, üzerinize nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslâm'ı beğendim.” (Maide-3) Muhammed Veda haccından üç ay sonra hastalanır ve altmış üç yaşında 8 haziran 632 yılında vefat eder.”⁶⁵

---

⁶⁴ 9/ 29-36

⁶⁵ *The Coran*,s.36

B. MUIR'E GÖRE KUR'AN TARİHİ

“Muhammed’in hayatı boyunca çok sayıda olan vahiy parçalarının tek bir kitap halinde toplama çabasının olmadığını görüyoruz. Peygamberin ağzından dökülen ayetler önce ezberleniyor sonra kaydediliyordu. Bu amaçla yapraklar, deri, taş tabletler, hayvanların kürek kemikleri kullanılıyordu. Bu materyallerin sistematik bir düzeni yoktu.⁶⁶ Kur’an’ın konuları, içeriği peygamber hayattayken sistematik bir bütün olarak düzenlenmedi veya toplanmadı. Şu kesindir ki Muhammed öldüğünde, hiçbir yerde orjinal metinler serisinin tümü yoktu. Orjinallerinin nasıl korunduğu hakkında kesin bilgimiz yok. Saklanmaları için özel bir yer de yoktu.⁶⁷ En önemli vahiy parçaları peygamberin eşlerinden birinin evinde ya da vahyi ilk kaydeden yazıcılarda saklanıyordu. Aynı zamanda sahabeler tarafından İslam’ın köşke taşodlarında” ibadette ayetlerin okunması gereklidir. Dikkatli ve tekrar tekrar okumak bir görev ve bir şeref olarak emredilmiştir. Bu, erken dönem geleneğinin evrensel sesidir ve bizzat vahyin kendisinden alınmıştır. Kur’an her İslamiyet mensubu tarafından az çok ezberlenmiştir. Araplar şiire karşı aşırı düşkünlü. Ozanları, şairleri içlerini dökmek için şiir yazmak konusunda çok yeteneklilerdi. Hafıza kabiliyetlerini Kur’an’a uygulamışlardır. Hafızalarının sağlamlığı ve dikkatlerinin gücü ile Muhammed’i izleyenler ilk hadislerin belirttiğine göre dikkatle ve titizlikle vahyin “Bu dönemde ezberlenmiştir.”⁶⁸ Kur’an ayetleri, sabit bir düzene sabit değildi. Bugünkü toplama Muhammed tarafından emredilen düzenlemeyi takip ederek yapılmıştır. Peygamber tarafından tasdik edilen ve gözlenen sabit düzenin sonraki toplamada şüphesiz korunduğu kabul edilemez. Kur’an, bizim zamanımıza özne ve zaman olmadan anlaşılmaz bir düzende gelmiştir. Sure numaralarının veya başlıklarının elimizde olduğu şekliyle Muhammed tarafından belirlendiği hususunda şüphe etmemiz gerekir. Çünkü zaman zaman konuların karışıklığı mevcuttur. Örneğin, Medeni bir bölüm Mekki ayetlerden önce gelebilmektedir. Bir emir kendinden sonra gelen bir emirle iptal edilir veya değiştirilir. Tutarsızlık ve çelişki ilahi vahiy düşüncesiyle uzlaştırılmaz olduğu için yorumcular ikinci surenin yüzüncü ayeti uyarınca birbiriyle zıt olan iki pasajdan öncekini sonrakiyle feshetmişlerdir.

⁶⁶ A.g.e, s. 37

⁶⁷ Sir William Muir, *Life of Mohamet*, Edinburgh, 1923, s.xv

⁶⁸ A.g.e, s. xvi

veya dört yıl önce olmuştur.Bu kadar erken bir zamanda üstelik İslam'ı seçenler az ve baskı altındayken vahiyler böyle yaygın bir konumdaysa ; şurası kesindir ki Peygamber iktidara geldiğinde ve kitabı Arapların büyük bir kısmının kanunu haline geldiği vakit aşırı derecede artmış olmalıdır.”⁷²

“Yemame harbinde hafızların çoğunun şehit olması üzerine Hz.Ömer, Kur'an'ın kaybolması tehlikesinden duyduğu endişeyi Hz.Ebubekir'e iletir. Kur'an'ın toplanmasını teklif eder. Bunun üzerine Zeyd bu iş için görevlendirilir.⁷³ Kur'an'ın vahyolunan ve birçok materyale yazılan parçaları toplanır ve Hafsa'ya verilir.On yıl süren Ömer'in halifeliği boyunca standart bir Kur'an okunmaya çıkan lehçe çeşitliliğine karşı Halife Osman etkili bir çözüm bulması için ikna edildi.Zeyd bu düzeltme için görevlendirildi.Başlıca fark lehçe ve ifade idi.Üç Kureyşli yetkili meselede son hakemler olarak bulundular.Son kararı verdiler.Ülkedeki çeşitli okumalar içeren nüshalar toplandı ve saf Kureyş Mekke lehçesine sahip yazmalar baş şehirlere gönderildi.Önceki kopyalar yakılarak imha edildi.Geniş müslüman dünyasında tek ve aynı Kur'an kullanılmaktadır.Şu an okuduğumuz Kur'an'ın her kelimesi Peygamber'den gelmiştir.”⁷⁴ Kur'an'daki çoğu sure bir diğerini uzunlukları dışında başka herhangi bir prensip olmadan takip eder.En uzun olanları bölümün başına, daha sonra kısa olanlar ve en kısa olanlar bölümün sonuna yerleşmişlerdir.Kısa sureler kural olarak Muhammed'in devletinin ilk dönemlerine, uzun sureler ise daha sonraki dönemlerine aittir.Kur'an'ın düzenlenmesi, doğal düzenine ters bir özellik gösterir. Böylece Kur'an'ı sondan başa doğru okuyan okuyucu Muhammed'in devletinin başlangıcı ve İslam'ın gelişim basamakları hakkında doğru bilgiye sahip olur.⁷⁵ Başlangıçta anlatım stili vahşi ve coşkulu idi.İkinci periodda hikaye tarzında, sıkıcı; sonuncu periodda ise resmi ve buyurucudur.Kural ve doktrin gelişimi vardır.Yer yer Mekke'nin putperestlerine, Yahudi veya Hristiyanlara, Medine müşriklerine, işkence ve baskı yapılan inananlara atıflar mevcuttur.Kompozisyonun perioduna uygun olarak açık tarihsel işaretlerde bulunulmuştur.Başka bir yönden surelerin büyük bir kısmı - en uzun olanları – Peygamber'in hayatının çeşitli dönemlerine aittir.”⁷⁶

---

⁷² A.g.e, s. xx

⁷³ The Coran, s.38

⁷⁴ A.g.e, s. 39

⁷⁵ A.g.e, s.41

⁷⁶ A.g.e, s. 42

“Zeyd’in toplaması Muhammed’in vahiylerinin gerçek ve tam toplaması mıdır? Bu varsayıma inanmak için dört sebebimiz vardır:

Birincisi, Ebubekir ve ilk müslümanların sadakatleridir. Ebu bekir, Muhammed’in samimi arkadaşlarından biri ve Kur’an’ın ilahi kaynağına ilk inananlardandı. Hayatının yirmi yılı boyunca Peygamber’in kişiliğine olan sadık bağlılığı dikkat çekicidir. Arkadaşının vahiylerinin, Tanrı’nın kendisinden gelen vahiyler olduğuna inanarak, ilk amacı vahiyleri saf ve bütün bir halde kopyalamak olmuştur. Toplamada görevli katipten, yapraklara ve taşlara yazarak vahiyleri biriktiren herhangi bir inanana kadar herkes aynı istekten etkilenmişlerdir. Peygamberlerinin Allah’tan aldığı mesajları yeniden bina etmek. Kur’an’ın Tanrı’ya karşı bir saygısızlığı, küfrün zirvesi olarak bildirilmiştir. Bu tarz bir eylem dine saygısızlığın, küfrün zirvesi olarak bildirilmiştir. Bu yüzden ilk müslümanların inanç ve sevgilerinin ilk tutkusuyula böyle birşeyi düşüneceklerine inanmıyoruz.

İkincisi, Kur’an Muhammed’in takipçilerinin hafızalarında hala tazedir. Kur’an’ın toplanması Muhammed’in ölümünün 2. veya 3. yılı içerisinde yapılmıştır. O’nu tabi olanlardan bazılarının tüm vahyi ezberlediklerini görüyoruz. Her müslüman zihninde Kur’an’ın bazı parçalarına sahiptir. İslam yayıldıkça ibadet ve öğretim için tüm şehirlerde resmi okuyucular bulunduruldu. Bunlar Muhammed’in dudaklarından dökülen vahiyle, Zeyd’in toplaması arasında canlı bir bağlantı kurarlardı. Böylece insanlar ellerinde bulunan kitabın bütünlük ve geçerliliğünü, Zeyd’in toplaması günümüzde kullanılan kopyalarla uyuşur.

Muhammed hayattayken parçaların yapılan kopyaları iyi bir şekilde korunuyordu. Kur’an toplanmadan önce de sayıları hayli artmıştı. Okuma bilen herkeste mevcuttu. Zeyd’in toplaması günümüzdeki Kur’an parçalarını içerir ve hepsiyle uyumludur. Toplayanlarca atılan veya bırakılan hiçbir bölüm, cümle ya da kelime yoktur. Bunlardan hiçbiri de doğruluğu kanıtlanan yazmadan farklı değildir. Her biri geleneksel muhafaza yöntemleriyle dikkatli bir biçimde korunmuş, yazıcıların sadakatidir. Kur’an’ın kendisi içerik ve düzenlemesi, orjinalligi ve gerçekligi üzerinde etkili bir biçimde konuşur. Toplayanın hürmet ve güvenirliligini kanıtlar. O sadece kutsal metinleri toplamış ve yanyana sıralamıştır. Bundan dolayı bitmez tükenmez tekrarlar,

---

⁷⁷ *Life of Mahomet*, s. xxv

sıkıcı yinelemeler, bazı fikir, gerçek ve doktrinler, kutsal metin hikayeleri ve Arap efsaneleri tekrar tekrar yok denecek kadar az söz çeşitliliğiyle bulunur. Bitişik bölümler arasında şaşırtan büyük farklılıklar vardır. Ancak müellif farklılıkları bağdaştırmaya, tekrarlar arasından seçim yapmaya veya metni değiştirmeye kalkışmamıştır.⁷⁸

“Kur’an Muhammed’in kendisinin gerçek ve değişmemiş eseridir. Bunu Von Hammer şöyle ifade etmiştir: “Biz Kur’an’ı Muhammed’in sözü olarak alırken, müslümanlar onu Tanrı’nın sözü olarak alırlar. Kur’an İslam’ın esasıdır ve İslam’ın kaynağına ve kurucusunun karakterine dair soruların cevapları ondadır. Sahip olduğumuz şey, Muhammed’in hayatı boyunca dini görüşlerine, halk arasındaki durumuna ve özel hayatına dair kaydedilmiş sözleridir. Bunlar sayesinde hayatını, düşündüklerini ve yaptıklarını doğru bir şekilde yargılayabiliyoruz. Kur’an Muhammed’in karakterinin doğru bir aynasıdır. İlk Müslümanlar arasında meşhur olan bir söylem şöyledir: O’nun ahlakı Kur’an’dır”

79

C. MUIR’E GÖRE SURELERİN KRONOLOJİSİ VE ÖZELLİKLERİ

Muir, 114 sureyi periodlara ayırarak kronolojik sıralamasını yapmıştır.

“İLK PERİOD: 18 sureden oluşur. Asr, Adiyat, Zilzal, Şems, Kureyş, Fatiha, Karia, Tin, Tekasür, Hümeze, İnfitar, Leyl, Fil, Fecr, Beled, Duha, İnşirah, Kevser.

Bunların hepsi coşkulu bir anlatıma sahip olan kısa surelerdir. Bazılarının bir ya da iki satırı mevcuttur. Bunlar Muhammed ilahi görev fikrini ya da bir vahyin

---

⁷⁸ A.g.e, s. xxvi

⁷⁹ A.g.e, s. xxviii

kendisiyle cennetten iletişim kurduğu fikrini edinmeden önce oluşmuş olmalılardır.Hiçbiri Tanrı'dan bir mesaj formunda değildir.”

“İKİNCİ PERİOD: Muhammed'in Devletinin Başlangıcını kapsar.

96.sure.Alak suresi. ‘Tanrı’nın adıyla oku’ emrini içerir.Geleneğe göre Muhammed tarafından alınan ilk vahiydir.

113. sure, Felak suresi. Tanrı’nın birliği ve sonsuzluğu üzerine 5 kısa ayet içerir.İniş zamanını tam olarak bilemiyoruz ama ‘De ki’ kelimesiyle başladığı için Muhammed'in Tanrı'dan vahiy aldığını söylediği sonraki zamanlara ait olmalıdır.

74. Sure, Müddessir suresi.Tebliğ emriyle başlar.”

1. Ey bürünüp sarınan (Resûlüm)!

2. Kalk, ve (insanları) uyar.

“Dirilişle alay eden Mekke'nin ileri gelenlerinden birine ağır eleştiriyi devam eder.İnanmayanlar cehennemle tehdit edilirler.”

11. Tek olarak yarattığım, kimseyi bana bırak,

12. Kendisine geniş servet verdim,

13. Göz önünde duran oğullar (verdim),

14.Kendisine bir döşeyiş döşedim.

15. Üstelik o (nimetlerimi) daha da arttırmamı umuyor.

16. Asla (ummasın)! Çünkü o, bizim âyetlerimize karşı alabildiğine inatçıdır.

17. Ben onu sarp bir yokuşa sardıracağım!

18. Zira o, düşündü taşındı, ölçtü biçti.

19. Canı çıkasınca, ne biçim ölçtü biçti!

20. Sonra, canı çıkasınca tekrar (ölçtü biçti); nasıl ölçtü biçtiyse!

21. Sonra baktı.

22. Sonra kaşlarını çattı, suratını astı.

23. En sonunda, kibirini yenemeyip sırt çevirdi.

24. "Bu (Kur'an) dedi, olsa olsa (sihirbazlardan öğrenilip) nakledilen bir sihirdir."

25. Bu, insan sözünden başka bir şey değil."

26. Ben onu sekara (cehenneme) sokacağım.

Muir'in mekke'nin ileri gelenlerinden biri olarak nitelediği kişinin ve bu âyetin iniş sebebinin Velid b. Muğire el-Mahzumi olduğu rivayet ediliyor. Velid, Kureyş içinde ileri gelen saygın kişilerden sayılırdı. "Vahîd" ve "Reyhâ-netü'l-Kureyş" takma adlarıyla anılırdı.

Velid b. Muğire Peygamber (s.a.v)'in yanına gelmiş, Kur'ân dinlemiş ve etkilenmişti. Kalkıp Mahzum Oğulları'na varmış; "Vallahi, Muhammed'den az önce bir söz dinledim; ne insan sözü, ne de cin sözü. Onun bir tatlılığı, bir hoşluğu var. Yukarısı meyveli, aşağısı bolluk, zemini bol sulu. O kesinlikle üste çıkar, onun üstüne çıkılmaz." demiş; buna karşı Kureyş: "Velid saptı. Vallahi, bütün Kureyş sapacaktır." demişler, bunu işiten Ebu Cehil, "ben size onun hakkında gelirim." deyip kederli kederli yanına varmış; "Ey amca demiş, kavmin sana vermek için bir mal topluyor. Çünkü sen Muhammed'den bir şey elde etmek için onun yanına gidiyormuşsun." Velid: "Kureyş bilir ki, ben onların malca en zenginleriyim." diye cevap vermiş. Ebu Cehil demiş ki: "O halde onun hakkında bir söz söyle de kavmin işitsin, senin onu sevmediğini, inkâr ettiğini

anlasınlar." Velid: "Ne diyeyim, içinizde şiiri, mısraları kafiyeli kısa vezinli nazmı, kasideyi ve cin şiirlerini benden iyi bileniniz yoktur. Onun söylediği bunların hiçbirine benzemiyor ki." demiş. Ebu Cehil, "yok mutlaka bir şey söylemelisin." deyince kalkıp kavminin toplandıkları yere varmış, "Siz, demiş, "Muhammed mecnun" diyorsunuz. Hiç kimseyi boğarken gördünüz mü? Kâhin diyorsunuz. Hiç kâhinlik yaparken gördünüz mü? Şair diyorsunuz. Hiç şiir ile uğraşırken, şiir söylerken gördünüz mü? Yalancı diyorsunuz. Hiç yalanını yakaladınız mı? Bunlara cevap olarak, "hayır, ama peki o nedir?" demişler; "durun düşünüyüm" demiş düşünmüş, düşünmüş "Bu, öğretilen bir sihirdir; bu sadece bir insan sözüdür." demiş, onun bu sözleri Kureyşlilerin hoşuna gitmiş, salonlarında bir alkıştır kopmuş ve onun sözlerini alkışlayarak dağılmışlar.

“111.sure, Tebbet suresi. içerisinde Peygamber’in amcası ve eşinin vahşi ve acı terimlerle bahsedildiği kısa bir suredir.”

Ebu Leheb'in, Peygamber'e nankörlük ve düşmanlıkta ileri giden ve İslâm dininin yayılmasına engel olmak için her türlü fitne ve fesat ateşini alevlendirmeye çalışan Ebu Cehil ve benzeri azgın kâfirlerin küfür ve taşkınlıkları Kur'ân'da anlatılmış olmakla beraber hiçbirinin adı açıkça zikredilmediği halde, Ebu Leheb'in ismine özellikle yer verilmesi, ayrıca Peygamber'in zaferini konu edinen Nasr Sûresi'yle tevhidi konu edinen İhlâs Sûresi arasında bulunması da dikkate değer niteliktedir.

“ÜÇÜNCÜ PERİOD:Bu perioda ait olan sureler:

A'la, Kadir, Gaşiye, Abese, Tekvir, İnşikak, Tarik, Nasr, Büruc, Mutaffifin, Nebe, Mürselat, İnsan, Kıyamet, Mearic, Kafirun, Rahman.

Bu surelerde Kureyş'in büyüyen zıtlığına atıflarla, yeniden diriliş, cennet , cehennem tasvirleri mevcuttur.

Zaman ve yer darlığından ötürü bu surelerden örnekler veremiyoruz. Ancak Muir'in bu sureler hakkındaki tespitleri doğrudur.”

“DÖRDÜNCÜ PERİOD: Muhammed'in devletinin 6 ila 10. yıllarına aittir.

Bu periyoddaki sureler: Mülk, Necm, Secde, Zümer, Müzzemmil, Naziat, Kamer, Sebe, Lokman, Kalem, Fussilet, Hakka, Nuh, Tur, Caşiye, Kaf, Duhan, Saffat, Rum, Hicr, Şuara, Zariyat.

Bu periodla birlikte Yahudi metinlerinden öyküler başlar.Müşriklerle yapılan geçici antlaşma 53. Sure, Necm suresi ile bağlantılıdır.”⁸⁰

“BEŞİNCİ PERİOD:Muhammed’in devletinin 10. yılından Medine hicretine kadar olan dönemdir.

Ahkaf, Cin, Fatir,Yasin, Meryem, Kehf, Neml, Şura, Mümin, Sad, Furkan, Taha, Zuhruf, Yusuf, Hud, Yunus, İbrahim, En’am, Tegabün, Kasas, Mü’minun, Hac, Enbiya, İsra, Nahl, Ra’d, Ankebut, Araf, Felak, Nas sureleri bu perioda aittir.

Bu periodun sureleri İncil’den hikayeler içerir. Dirilme, hesap, cennet, cehennem ile ilgili canlı tasvirler bulunur.Hac ibadetinden,Tanrı’nın birliğinin kanıtları, lütuf ve gücünden bahseder.Aşama aşama surelerin uzunluğu artar.Bazıları birçok sayfayı doldurur.Bu periodun son surelerinde konu ile bağlantılı olan Medeni ayetlere çok rastlarız.Örneğin: Hac Suresi 41. ayette Mekkelilere karşı savaşa izin verilmiştir.”

“Kendileriyle savaşılanlara (müminlere), zulme uğramış olmaları sebebiyle, (savaş konusunda) izin verildi. Şüphesiz ki Allah, onlara yardıma mutlak surette kadirdir.”⁸¹ İsra suresi 33. ayet adalet ilkeleri için kurallar içerir.”

“Haklı bir sebep olmadıkça Allah'ın muhterem kıldığı cana kıymayın. Bir kimse zulmen öldürülürse, onun velîsine (hakkını alması için) yetki verdik. Ancak bu velî de kısasta ileri gitmesin. Zaten (kendisine bu yetki verilmekle) o, alacağını almıştır”⁸²

“Nahl suresi 110. ayette memleketlerini terkedip inançları için savaşan inananlardan bahsedilir.”

“Sonra şüphesiz Rabbin, eziyet edildikten sonra hicret edip, ardından da sabrederek cihad edenlerin yardımcısıdır. Bütün bunlardan sonra Rabbin elbette çok bağışlayan, pek esirgeyendir.”⁸³

Muir örnek olarak verdiği son ayetlerin Medine’ye hicretten sonra geldiğini söylemiştir.

“SON PERİOD: Medine’de vahyolunan surelerden oluşur.

---

⁸⁰ *The Coran*, s.43

⁸¹ 22/ 38

⁸² 17/ 33

⁸³ 16/ 110

Beyyine suresi iyi ve kötü Hristiyanlar ve Yahudilerden bahseden 8 ayetten oluşur.Kronolojisi belli değildir.”

1.Apaçık delil kendilerine gelinceye kadar ehl-i kitaptan ve müşriklerden inkârcılar (küfürden) ayrılacak değillerdi.

2. (İşte o apaçık delil,) Allah tarafından gönderilen ve tertemiz sahifeleri okuyan bir elçidir.

3. En doğru hükümler vardır şu sahifelerde.

4. Kendilerine kitap verilenler ancak o açık delil (Peygamber) kendilerine geldikten sonra ayrılığa düştüler.

5. Halbuki onlara ancak, dini yalnız O'na has kılarak ve hanifler olarak Allah'a kulluk etmeleri, namaz kılmaları ve zekât vermeleri emrolunmuştu. Sağlam din de budur.

6. Ehl-i kitap ve müşriklerden olan inkârcılar, içinde ebedî olarak kalacakları cehennem ateşindedirler. İşte halkın en şerlileri onlardır.

7. İman edip sâlih ameller işleyenlere gelince, halkın en hayırlısı da onlardır.

8. Onların Rableri katındaki mükâfatları, zemininden ırmaklar akan, içinde devamlı olarak kalacakları Adn cennetleridir. Allah kendilerinden hoşnut olmuş, onlar da Allah'tan hoşnut olmuşlardır. Bu söylenenler hep Rabbinden korkan (O'na saygı gösterenler) içindir.⁸⁴

“Bakara suresi Kur’an’daki en uzun suredir.Adını Muhammed hayattayken, Musa’nın emriyle kurban edilen 67. ayette tanımlanan genç inekten almıştır.”

“Musa, kavmine: Allah bir sığır kesmenizi emrediyor, demişti de: Bizimle alay mı ediyorsun? demişlerdi. O da: Cahillerden olmaktan Allah'a sığınırım, demişti.”⁸⁵

---

⁸⁴ 98/ 1-8

⁸⁵ 2/ 67

“Bu surede hicretten sonraki 2-3 yıl suresince gönderilen çeşitli konular üzerine ayetler bulunur.Büyük bir kısmında zaman zaman övülen zaman zaman yerilen Yahudilerle ilgili ayetler ve hikayeler yer alır.(40-74, 80-101,109-113.ayetler)

Kıblenin değişmesi emri (bakara 143-144, 149-150.ayetler), Medine münafıklarına kınama (8-10, 14-20, 76. ayetler), savaş emri (190-194) suredeki konulardandır. Daha sonraki tarihlerde Medine’ ye ilk varıldığında ilan edilen kanun koyucu ayetlerle karşılaşyoruz.⁸⁶

Son 100 ayet-i kerimede Muir’in de belirttiği gibi hac,evlilik,yetimler,sadaka, faiz,kazanç gibi konularda tavsiye ve emirler bulunur.”

“Al-i İmran suresi de oldukça uzundur.Bir bölümünde Bedr savaşı tasvir edilmiştir.”

123. Andolsun, sizler güçsüz olduğunuz halde Allah, Bedir'de de size yardım etmişti. Öyle ise, Allah'tan sakının ki O'na şükretmiş olasınız.

124. O zaman sen, müminlere şöyle diyordun: İndirilen üç bin meleklerle Rabbinizin sizi takviye etmesi, sizin için yeterli değil midir?

125. Evet, siz sabır gösterir ve Allah'tan sakınırsanız, onlar (düşmanlarınız) hemen şu anda üzerinize gelseler, Rabbiniz, nişanlı beş bin meleklerle sizi takviye eder.⁸⁷

165. (Bedir de) iki katını (düşmanınızın) başına getirdiğiniz bir musibet, (Uhud'da) kendi başınıza geldiği için mi "Bu nasıl oluyor!" dediniz? De ki: O, kendi kusurunuzdandır. Şüphesiz Allah'ın her şeye gücü yeter.

166-167. İki birliğin karşılaştığı gün sizin başınıza gelenler, ancak Allah'ın dilemesiyle olmuştur ki, bu da, müminleri ayırdetmesi ve münafıkları ortaya çıkarması için idi. Bunlara: "Gelin, Allah yolunda çarpışın; ya da savunma yapın" denildiği zaman, "Harbetmeyi bilseydik, elbette sizin peşinizden gelirdik" dediler. Onlar o gün, imandan çok, kâfirliğe yakın idiler. Ağzlarıyla, kalplerinde

---

⁸⁶ *The Coran*, s.44

⁸⁷ 3/ 123-125

olmayı söylüyorlardı. Halbuki Allah, onların içlerinde gizlediklerini daha iyi bilir.

168. (Evlerinde) oturup da kardeşleri hakkında: "Bize uysalardı öldürülmezlerdi" diyenlere, "Eğer doğru sözlü insanlar iseniz, canlarınızı ölümden kurtarın bakalım!" de. ⁸⁸

“Başka bir uzun bölümde Uhud yenilgisinden söz edilir.”

124. O zaman sen, müminlere şöyle diyordun: İndirilen üç bin melek Rabbinizin sizi takviye etmesi, sizin için yeterli değil midir?

125. Evet, siz sabır gösterir ve Allah'tan sakınırsanız, onlar (düşmanlarınız) hemen şu anda üzerinize gelseler, Rabbiniz, nişanlı beş bin melek sizi takviye eder. ⁸⁹

152. Siz Allah'ın izni ile düşmanlarınızı öldürürken, Allah, size olan vâdini yerine getirmiştir. Nihayet, öyle bir an geldi ki, Allah arzuladığınızı (galibiyeti) size gösterdikten sonra zaafa düştünüz; (Peygamberin verdiği) emir konusunda tartışmaya kalkıştınız ve âsi oldunuz. Dünyayı isteyeniniz de vardı, ahireti isteyeniniz de vardı. Sonra Allah, denemek için sizi onlardan (onları mağlup etmekten) alıkoydu. Ve andolsun sizi bağışladı. Zaten Allah, müminlere karşı çok lütufkârdır.

153. O zaman Peygamber arkanızdan sizi çağırdığı halde siz, durmadan (savaş alanından) uzaklaşıyor, hiç kimseye dönüp bakmıyordunuz. (Allah) size keder üstüne keder verdi ki, bundan dolayı gerek elinizden gidene, gerekse başınıza gelenlere üzülmeysiniz. Allah yaptıklarınızdan haberdardır.

154. Sonra o kederin arkasından Allah size bir güven indirdi ki, (bu güvenin yol açtığı) uyuklama hali bir kısmınızı kaplıyordu. Kendi canlarının kaygısına düşmüş bir gurup da, Allah'a karşı haksız yere cahiliye devrindekine benzer düşüncelere kapılıyorlar, "Bu işten bize ne!" diyorlardı. De ki: İş (zafer, yardım, herşeyin karar ve buyruğu) tamamen Allah'a aittir. Onlar, sana açıklayamadıklarını içlerinde

---

⁸⁸ 3/ 165-168

⁸⁹ 3/ 121 125

gizliyorlar. "Bu işten bize bir şey olsaydı, burada öldürülmezdik" diyorlar. Şöyle de: Evlerinizde kalmış olsaydınız bile, öldürülmesi takdir edilmiş olanlar, öldürülüp düşecekleri yerlere kendiliklerinden çıkıp giderlerdi. Allah, içinizdekileri yoklamak ve kalplerinizdekileri temizlemek için (böyle yaptı). Allah içinizde ne varsa hepsini bilir.

155. (Uhud'da) iki ordu karşılaştığı gün, sizi bırakıp gidenleri, sırf işledikleri bazı hatalar yüzünden şeytan (yerlerinden) kaydırmişti. Yine de Allah onları affetti. Çünkü Allah, çok bağışlayıcıdır, halîmdir.⁹⁰

“Hicretin 4. yılında Bedir’e yapılan ikinci seferden de dolaylı olarak söz edilir.Yahudilere uzunca ve düşmanca terimlerle atıfta bulunulur.57-63. ayetlerde geçen Necranlı Hristiyanlar ile olan konuşma daha sonraki perioda aittir.”

“(Resûlüm!) de ki: Ey ehl-i kitap! Sizinle bizim aramızda müşterek olan bir söze geliniz: Allah'tan başkasına tapmayalım. O'na hiçbir şeyi eş tutmayalım ve Allah'ı bırakıp da kimimiz kimimizi ilâhlaştırmayalım. Eğer onlar yine yüz çevirirlerse, işte o zaman: Şahit olun ki biz müslümanlarız! deyiniz.”⁹¹

“Enfal suresi Bedr’de alınan ganimetin bölüşümüyle ilgili talimatları içerir. Kureyş’e sık sık atıflar vardır.”

“Sana savaş ganimetlerini soruyorlar. De ki: Ganimetler Allah ve Peygamber'e aittir. O halde siz (gerçek) müminler iseniz Allah'tan korkun, aranızı düzeltin, Allah ve Resûlüne itaat edin.”⁹²

“Eğer Allah'a ve hak ile bâtılın ayrıldığı gün, iki ordunun birbiri ile karşılaştığı gün (Bedir savaşında) kulumuza indirdiğimize inanmışsanız, bilin ki, ganimet olarak aldığınız herhangi bir şeyin beşte biri Allah'a, Resulüne, onun akrabalarına yetimlere, yoksullara ve yolcuya aittir. Allah her şeye hakkıyla kadirdir.”⁹³

---

⁹⁰ 3/ 151 155

⁹¹ 3/ 64

⁹² 8/ 1

⁹³ 8/ 69

“Muhammed suresinde savaş ve öldürme emredilir.Mekke müşrikleri tehdit edilirler.”

“Cum’a suresinde Yahudiler cahilliklerinden ötürü kınanırlar.Cuma ayını dünyevi meşguliyetlerden ötürü öne alınmıştır.”

“Maide surenin büyük bölümü Yahudilerden kötü bir şekilde bahseder. 91.ayette kibarca bahsedilmesine rağmen Hristiyanlar tarafından inanılan doktrinler yalanlanır.İlk ayetlerde hac emri yer alır.Bölüm muhtemelen Hudeybiye seferiyle ilgili olduğu kadar 4.ayette görüldüğü üzere Veda hacıyla da ilgilidir.Miras hukuku ve çeşitli talimatlar gibi birçok sivil halkı ilgilendiren emirler de mevcuttur.”

“Haşr suresi Beni Nadir’in kuşatılma ve sürülmesiyle ilgili olan kısa bir suredir”⁹⁴

“Kadın başlığı altında, büyük bir kısmı eşlerin birbirlerine olan davranışlarını içeren Nisa suresinde miras hukukuna ait emirler, sosyal ve politik genel davranış kuralları vardır.Mekkelî müşriklerle dostluk yasaklanmıştır. Yahudilere kinamalar mevcuttur.”

“Mücadele ve Talak sureleri boşanma ile ilgili konular içeren kısa surelerdir.”

“Nur suresinde hicretin 5. yılında Hz.Ayşe’nin başına gelen talihsizliğin doğrulaması mevcuttur.Sosyal ve dini birçok emir ve evlilikteki sadakatsizliğe dair meseleler içerir.”

“Ahzab suresi hicretin 5. yılına ait çeşitli olaylardan derlenmiştir.İlki, Beni Mustalik seferinden yaklaşık 6 ay önce meydana gelen Muhammed’in evlatlık oğlunun eşiyle olan evliliğine izindir. Muhammed’in evlilik ilişkileri üzerine çeşitli ayetler mevcuttur.Geri kalan ayetler ise Medine kuşatması ve Beni Kureyza kabilesinin düşüşüyle ilgilidir.”

“Hadid suresi savaşmaya ve savaşın masraflarına katkıda bulunmaya dair ağır emirler içerir.Böylece özel mükafatlar elde edilecektir.Münafıklar uyarılmış ve hristiyanlardan kibar terimlerle bahsedilmiştir.”

“Saf suresi diğerleri gibi kısa bir suredir.Yakın zamanda gerçekleşecek olan fetih sözü verilmiştir.”

“Fetih suresinde Hudeybiye antlaşmasına atıfta bulunulur.”⁹⁵

---

⁹⁴ *The Coran*, s.45

⁹⁵ A.g.e, s.46

“Mümteherine suresi Mekke’den gelen kadınlara karşı olan davranışlarla ilgili olan kısa bir suredir.İnananlar Mekke müşrikleriyle arkadaşlık ve dostluk kurmaya karşı uyarılırlar.”

“Hucurat suresi Bedevi Arapların ikiyüzlü olduklarını ve Muhammed’i kapısında kaba bir şekilde çağırdıkları için kınandıkları kısa bir suredir.İnananlar kendi aralarında güvensizlik ve acımasızlığa karşı uyarılırlar.”

“Tevbe suresi Tebük seferini ele alan hayli uzun bir suredir. Cihad suresi olarak adlandırılmıştır ve halifelğin ilk yıllarındaki çarpışmalardan önce savaş alanında sıkça okunmuştur.Bir duyuruyla başlar ve İslam’ın diğer dinlere olan düşmanlığının ilanı ile devam eder. Yahudiler ve Hristiyanlar haraç ödeyene kadar onlara karşı savaş emredilir.”

“Surelerin kendileri ve ayetleri numaralandırılmamıştır. Fakat herbirinin ayrı ismi veya içerdikleri ifadeler, öne çıkan bazı konularından alınan başlıkları vardır.

Ör: Yunus,Bakara,İsra..Tevbe suresi dışında her sure Bismillah ile başlar.”⁹⁶

“Kur’an kolaylık olsun diye 30 parçaya ayrılmıştır.Böylece bir ay içinde günlük parçalar halinde okunabilecektir.

Müslümanların Kur’an’a karşı olan şiddetli saygıları onun sıradan bir kitap gibi basılıp dağıtılması hususunda batıl bir isteksizliğe neden olmuştur.Dini metni kutsal saymamak ve başka dillere aktarırken yanlış çeviri tehlikesine uğramak konusunda da yaygın bir isteksizlik vardır.Günümüzde bu tarz vicdani kaygılar azalmıştır.Şimdi Hindistan’da Farsça ve Urduca basılan kopyalar yaygın bir biçimde kullanılmaktadır.Ama çeviriler anlaşılamayacak kadar kelimesi kelimesine çevrilmişlerdir.Harfe köle gibi bağımlı olmak, serbest çevirideki anlam ve ruhu verme çabasından daha büyük bir saygısızlıktır.”⁹⁷

Yukarda Muir’in bahsettiği dini metni kutsal saymak hususu geleneksel yaklaşımın dayanak noktası olan “eşdeğerlik” kavramı içerisinde değerlendirilir.Geleneksel yaklaşıma göre yapılan çeviride sadece dilbilimin kuralları uygulanır, çevirmene özgürlük tanınmaz.Kaynak metin kutsal kabul edilir.

Geleneksel yaklaşımın karşısında “işlevselci yaklaşım kuramı” yerini almıştır. Çevirmen, yapacağı çeviri eyleminde, sadece Dilbilimin kurallarını

---

⁹⁶ *The Coran*, s. 47

⁹⁷ A.g.e, s. 48

uygulamakla yetinmeyecektir; o, başarılı bir çeviri yapıtı ortaya koyabilmek için, diğer alanlara da, örneğin, Psiko-linguistik, sosyo-linguistik, iletişim, beyin psikolojisi gibi alanlara da yönelmek durumunda kalacaktır. İşlevselci yaklaşım, çeviri sürecinde, kaynak metinden çok çevirmene ve çeviri metnine ağırlık vermektedir. Bu yüzden, işlevselci yaklaşım, kaynak metni tahrif edebileceği gerekçesiyle ağır eleştirilere maruz kalmıştır. Aslında bu gerekçe doğru değildir; çünkü işlevselci yaklaşımı savunan yazarlardan hiçbiri, yanlış çeviriyi onaylamamaktadır; aksine doğru çeviriyi bulabilmesi için çevirmene ağır sorumluluklar yüklemektedir.

Tercüme, bir sözün anlamını başka bir dilde dengi bir sözle aynen ifade etmektir. Oysa bir dilden bir başka dile çeviri yapılırken ifade ve metinlerin manalarını ve inceliklerini tam olarak aktarmak mümkün olmamaktadır. Çünkü gerek dillerin kapasite, yapı ve edebi sanatlar yönünden birbirine denk olmayışı, gerek mütercimın kapasitesinin yetersizliği, tam bir tercümenin ortaya konmasını son derece zorlaştırmaktadır. Bu zorluk, çevrilecek metnin niteliği ve edebi üslubunun üstünlüğü oranında daha da büyür. Bu sebeple, tercüme edilen metnin lafızlarından veya manalarından ya da her ikisinden bazı fedakarlıklarda bulunmak kaçınılmaz olur. Zira dillerin ve dilleri konuşan kimselerin kendilerine has anlatım ve üslupları, duygu ve heyecanları vardır. Bu açıdan bakınca Kur'an-ı Kerim gibi mucize bir kelamın bir başka dile eşdeğer bir ifadeyle çevirilmesi imkansızdır. Dolayısıyla bir Kur'an-ı Kerim tercümesi, ne kadar mükemmel olursa olsun, yine de yetersiz kalır.

Kur'an-ı Kerim'in hiçbir dile tam bir çevirisi yapılamayacağı için, onun çevirilerine meâl denmektedir. Yani meâl, Kur'an nazmının eksiksiz bir aktarılışı değil, sonuç itibarıyla mütercimın, Kur'an nazmından anladığı şeydir. Dolayısıyla hiçbir meâl ne kadar mükemmel olursa olsun, Kur'an hükmünde değildir. Bunun içindir ki meâller, Kur'an'ın insanlar üzerinde bıraktığı inanılmaz etkiyi hiçbir zaman gösterememektedirler.

Türkçe Kur'an çevirilerin sayısı bakımından en zengin dillerin başında gelebilir; özellikle, 60'lı yıllardan sonra çeviri sayısında belirgin bir artış gözlenmektedir. Burada önemli bir soru gündeme gelmektedir: Acaba bu çeviriler ve özellikle en son çıkanları, Allah'ın kitabını güzel Türkçe'mize gereği gibi aktarabilmekte midirler?

İlk hitap ettiği toplumun konuştuğu dilin kelimelerinden seçilerek hiçbir beşerin güç yetiremeyeceği bir ahenkle dizilip en güzel nağmelerle dokunan Kur'an nazmının, o insanlara hitab ederken kurduğu zihinsel ve duygusal iletişimi, meâller asla kuramamaktadır. Böyle bir iletişimin kurulması şöyle dursun, meâllerle normalde âyetlerin metin olarak muhtevasını düzgün bir şekilde aktarmak bile mümkün değildir. Çünkü bazen bir âyete, hepsi de doğru olmak üzere birçok meâl verilebilmektedir.

Bu anlamların hepsi meâle alındığı takdirde meâl, tefsire dönüşmektedir. Alınmadığında ise meâl, âyetlerin ve âyetlerde geçen bazı kelime ve kavramların anlamlarını daraltmış olmaktadır. Bunun yanında meâllerde Kur'an-ı Kerim'in mucizeliği, edebi güzelliği, ses ve üslûp özellikleri ve belagatı yansıtılmamaktadır. Bu yüzden ruhları coşturan, aklı ve düşüncüyü fetheden, kalpleri tesiri altına alan Kur'an'ın etkileyici ve canlı üslubu, meâllerde yerini kuru bir metne bırakmaktadır. Bir meâl ne kadar mükemmel olursa olsun Kur'an değildir. İşte bu sebeple tefsirlere müfessirlerin yorumlarının karıştığı, bundan dolayı tefsirleri bir kenara bırakarak Kur'an-ı Kerim'i doğrudan meâllerinden anlamak gerektiği yolundaki iddialar gerçeği yansıtmamaktadır. Çünkü meâller Kur'an'ın mesajını hakkıyla ortaya koyamaz.

Kur'an'ın sözlü bir metin olma özelliği gerçekten de Kur'an'ın doğru anlaşılması bakımından kesinlikle göz önünde bulundurulması gereken bir husustur. Onun bu özelliği genelde dikkat alınmadığı içindir ki, ayetler arasındaki bağlantılar başarılı bir biçimde kurulamamaktadır. Prof.Dr. Salih Akdemir'e göre başarılı bir Kur'an çevirisi, Onun bu sözlü metin olma özelliğini göz önünde bulundurmak suretiyle, bu durumun yol açtığı kapalılıkları gidermek üzere tarihi arka plana inmek, orada olayları sanki yaşıyormuşçasına belirlemeye çalışmak ve sonuçta gerekirse yeni bir metin inşa etmekle mümkün olur. Sonuçta çevirinin bir yorum olduğu hiçbir zaman göz ardı edilmemelidir. Şu halde çevirmen, İşlevselci yaklaşımın esaslarından biri olan okurunu Kur'an'ın gerçek dünyasına götürecek köprüler kurmak durumunda değil midir? Bu bakımdan Kur'an'a ulaşmak için metin inşa etmekten korkmamak büyük bir önem taşır. Dikkat edilmesi gereken sadece ve sadece yapılan çevirilerin bir yorum olduğunu unutmamak ve dolayısıyla yorumları asla kutsamamaktır. İşlevselci

yaklaşımın, çevirmene sorumluluğunu taşımak koşuluyla büyük özgürlükler tanınması asla bir rastlantı değildir. Ancak, bu çevirmen, gizli biri de olmamalıdır. Okur, onun konuyla ilgili derinliğini ve düzeyini bilmek durumundadır. Çünkü, tehlikeli akarsular üzerinden onun kuracağı anlam köprüleri sayesinde geçecektir. Şu halde ona güvenmesi gerekir. Güven uyandırmanın koşulu da bellidir: İlimde derinleşmek ve takva boyutuna erişmek....⁹⁸

D. KUR'AN ÖĞRETİSİ

“İslam alimleri Kur'an'ın farklılıklarını bağdaştırmaya çalışmışlardır. Ana hatlarını kıyas veya Peygamberden gelen sözlü gelenek ile doldurmaya çalışmışlardır. Direkt Muhammed'e mal edilen ya da onun öğretilerinden mantıklı çıkarımlar gibi gösterilen teoloji ve etiğin tüm sistemleri ince ince işlenmiştir.

Muhammed'in ölümünden sonra, Yahudi ve Mecusilere ait doktrinler müslümanlar tarafından alınmış ve İslam'ın uygun materyalleriyle özümlemişlerdir. Böylece Yahudilere ait hikayeler Peygamberin kendisinden çıkmış gibi popüler inançta yer almıştır.

Zaman içerisinde halifelerin huzurunda yapılan çalışmalarda Yunan felsefesi Kur'an'a etki eder hale gelmiştir. Arap filozoflar bu felsefenin mantık metodlarını benimseyerek, Muhammed'in inancının yalınlığına yabancı olan İslami metafizik tezleri ile tanışmışlardır.⁹⁹

Tartışılan konular arasında, Kur'an'ın yaratılmışlığı, kader-irade, Tanrı'nın görülmesi vardır. Eğer Kur'an'a dogma izleri ya da yerleşmiş doktrin sistemleri bulma amacıyla yaklaşırsak bu sadece bizi yoldan çıkarır. Kur'an Muhammed'in kendi inanç ve kanaatlerinin yansımasıdır veya diğerlerinin kafasına sokmak istediği öğretilerdir. Devletin gelişimiyle birlikte birçok önemli noktalarda fikirlerinin değiştiğini görüyoruz. Böylece onun değişen durumlarını bulduğumuz gibi kabul etmeliyiz. Onları tutarlı bir şekil ve sisteme sokmakla uğraşırsak çok yanlış oluruz. Bazı doktrinler gerçekten Kur'an'da baştan sona değişmeden ve çelişki göstermeden telkin edilmiş, öğretilmiştir. Bunlar, Tanrı'nın birliği, mükemmelliği, herşeyi görüp bilmesi; iyi meleklerin ve şeytanın varlıkları; ruhun

---

⁹⁸ Salih Akdemir, *Kur'an Çevirilerinde Dikkate Alınmayan Önemli Üslup Özelliği Üzerine*, İslâmiyât, C.5, S.1, Ocak-Mart 2002, s.143-161.

⁹⁹ A.g.e, s. 49

ölümsüzlüğü; yeniden dirilme, iyi ve kötünün cezalandırılması, puta tapma suçu, Muhammed'in ve önceki peygamberlerin vahiyleri.¹⁰⁰

Kur'an'ın öğretisi çok sadedir.Tanrı çeşitli devirlerde, peygamberler aracılığı ile kendisini açığa vurmuştur.Muhammed'in görevi de vahiylerin sonuncusunu duyurmaktır.Onun kendi öğretisi önceki vahiylerle uyuyordu.Sonunda onların silinmesine neden oldu ve onları geçersiz kıldı.

İslam'ın ilk şartı inanmaktır. "Allah'tan başka ilah yoktur ve Muhammed O'nun elçisidir." Bu, putperestliği giderir ve ibadetteki diğer objeleri siler.Kur'an en yüce inanç kuralıdır. İslam'da ruhbanlık yoktur. İnsan direkt Tanrıyla ilişkilidir. Muhammed Peygamber olduğu kadar merhamete ve bağışlanmaya muhtaç bir günahkardır. Kurtuluş inanan kimseye söz verilmiştir.Ancak kişi aynı zamanda mutlaka şeytandan kaçınmalı, iyi işler yapmalı, İslam'ın emirlerine uymalıdır.Bu istekler az ve kolay olmalarına rağmen bir müslümanın bütün hayatını kuşatırlar.

İslam'a en çok zarar veren müesseseler şüphesiz poligami,boşanma, kölelik ve inanmayanlara karşı yapılan zorunlu savaştır.Kur'an'a göre savaş dinsizlere karşı yapılır.Savaşan erkekler katledilir, kadın ve çocuklar köle olarak alınır.Yahudi ve Hristiyanlara karşı daha hoşgörülü davranılır.Ama haraç ödeyinceye kadar onlarla da savaşılır,katledilir ve köle alınır.¹⁰¹ Köleler, kadın ve erkek, müslüman, dinsiz, yahudi veya Hristiyan herhangi bir mal gibi değiştirilebilirlerdi.Dört meşru eş hariç, inananlar satın alma, savaşta tutsak edinme, hediye alma gibi yollarla kadın kölelerle nikah ya da herhengi bir tören olmaksızın beraber olmaya Kur'an tarafından izin verilmişler ve Peygamber örneğiyle cesaretlendirilmişlerdir.Cariye sayısında bir sınırlama ve evliliğe yüklenilen zorunluluklar yoktur.Cariye istenildiği zaman satılabilir.Ancak efendisinden çocuk sahibi olduğu zaman özgürlüğüne kavuşabilir.Muhammed ve Mariye örneğinde olduğu gibi.İslam var olduğu müddetçe bu insanlık belası da onunla birlikte yaşayacaktır. Poligami, İslam'ın kökündeki kurttur. Onun çöküşünün sırrıdır.Poligami ile aile bağlarının saflığına ve erdemine dokunulmuştur.Toplum içinde sözü geçen sınıfların gücünü azaltmış, ülkeyi parçalanmanın eşiğine getirmiştir. "¹⁰²

---

¹⁰⁰ A.g.e, s. 50

¹⁰¹ A.g.e, s. 51

¹⁰² A.g.e, s.57

Cizye, gayr-i müslimlerin İslam ülkesinde mal ve can güvenliği içerisinde yaşamalarına karşılık olarak ödemek zorunda oldukları baş vergisidir. Mekkenin fethinden sonra hicri 9. yılda Tebük seferi sırasında nazil olan cizye ayetiyle (9/29) bu verginin meşruiyetine hükmedilmiştir. Ayetin genel manasına göre, kitap ehlinde olup da İslam'ı kabul etmeyen kimselerden cizye alınması, bunu vermedikleri takdirde kendileriyle savaşılması emredilmektedir.¹⁰³

Cizye gayr-i müslim tebaa ile yapılan zimmet akdi sonucu alınır ve bunun karşılığında zimmilerin can, mal ve inanç özgürlükleri güvence altına alınır. Cizye İslam ülkesini savunmakla yükümlü olmayan gayr-i müslimlerin, ülke savunmasına katkıda bulunmak amacıyla ödedikleri bir vergidir. İslam alimleri arasında cizyenin, küfürde ısrar edenlere uygulanan bir nevi ceza ve aşağılama alameti olduğunu savunanlar vardır. Bu durum ayette geçen "sagirun" ifadesini bu yönde anlamalarından dolayıdır.¹⁰⁴

Muir'in cizyede olduğu gibi cihad ve kölelik ile ilgili görüşlerinde de art niyet mevcuttur. Halbuki İslam'a göre barış, insan hayatı için zorunlu bir ilkedir. Bunu tesis etmek de en temel görevdir. İslam insanın temel hürriyetlerini güvence altına almak amacıyla savaş dahil, çeşitli önlemlerin alınmasını gerekli kılmıştır. İslam savaşı, ferdi ve toplumsal hayatın akışı içinde yalnızca zorunlu durumlarda başvurulacak bir usul olarak kabul eder. Savaş amaç değil, zorunlu durumlarda başvurulacak bir araçtır. Mekke'de müşriklerin baskı ve zulmü karşısında savaşmadan sabır tavsiye edilmiş ancak Medine'nin ilerleyen dönemlerinde bu özellik silahlı mücadeleye dönüşmüştür.¹⁰⁵

Hz. Peygamber, sadece savaşın kaçınılmaz olduğu zaman savaşmıştır. Bunun nedeni İslam davetinin insanlara ulaştırılma zorunluluğudur. Bu hedefe savaşla değil de barışla ulaşabilseydi mutlaka savaşa başvurmak arzusunda değildi. Ancak bu hedefe ulaşabilmek için sadece tebliğ yeterli değil, sosyal ve siyasi güçlerin de harekete geçirilmesi gereklidir.¹⁰⁶

Hz. Peygamber, savaş sonrasında ele geçirilen esirlere karşı iyi davranılmasını emretmiş ve bunu kendisi bizzat uygulamıştır. Özellikle Bedir'de alınan esirlere çok iyi davranmış, bunlardan zengin olanları fidye karşılığında,

---

¹⁰³ İslam ve Öteki, s.237

¹⁰⁴ A.g.e, s. 238

¹⁰⁵ A.g.e, s. 245

¹⁰⁶ A.g.e, s. 248

fakir olanları karşılıksız, diğerlerini de on müslüman çocuğa okuma-yazma öğretmesi karşılığında serbest bırakmıştır. Bu esirlerden daha önce müslümanlara karşı aşırı düşmanca tavırlarıyla tanınan Nadr b. Haris ve Ukbe b. Ebi Muayt adlı şahıslar, bir savaş suçlusu olarak ölüme mahkum edilmişlerdi.¹⁰⁷

Kölelik İslam'la birlikte başlamamıştır. İslâm yedinci Miladî yüzyıl başlarında köleliği topluma yerleşmiş ve çağdaşı güçlü devletlerde tabii kabul edilmiş bir halde buldu. Köleliği tek yanlı ve kesin bir kararla kaldırma yoluna gitmedi. Ancak köleliğin kaynağını yalnız savaş hâline bağladı. Savaş sonrasında esirler için uygulana gelen bazı alternatifler vardır. Birincisi ve çokça başvurulan yol, esirlerin öldürülmesidir. Bu, vicdanları rahatsız ettiği gibi, galip tarafın intikam duygularını kamçulamaktan başka bir yarar sağlamaz. İkinci yol, savaş esirlerinin kurtuluş akçesi (fidye-i necât) veya esir değişimi yoluyla serbest bırakılmasıdır. Fakat, yenilen tarafın kurtuluş akçesi verememesi veya değişim için elinde esir bulunmaması yahut düşman tarafını yeniden güçlendirmemek için galib ülkenin yukarıdaki alternatifi kabul etmemesi hâlinde bir tıkanıklık doğmaktadır. Esirlerin karşılıksız af ilan ederek salıverilmesi ise, onları ele geçirmek için canını ortaya koyan İslâm savaşçılarının hakkına tecavüz sayıldığından pek az başvurulan bir alternatif olmuştur. Esirleri tasfiye etmenin üçüncü yolu ise; onları köle statüsüne sokmaktır. Bu duruma göre, savaş esirlerinin karşılıklı veya karşılıksız serbest bırakılması mümkün olmayan durumlarda geriye iki yoldan birisi kalır. Öldürülmek veya köle olarak yaşamını sürdürmek. Bu duruma göre, kölelik, öldürülmenin alternatifi olarak ortaya çıkmaktadır. Savaşçıların genellikle genç yaşta buldukları dikkate alınır, yenilgi yüzünden hürriyetini kaybeden kimsenin önünde uzun bir ömrü vardır ve hürriyetini elde etmesi ümidi sürekli olarak vardır. Ölüm hâlinde ise artık diğer bütün alternatifler ortadan kalkmış olur.

İşte köleliğin yasaklandığı günümüzde, bir savaş sonrası uygulamada, esirlerin serbest bırakılmadığı durumlarda, onların tek tek veya toplama kamplarında topluca öldürülmeleri olayı ile karşılaşmaktadır. İşte bu nedenle İslâm, köleliği tam olarak kaldırmamış ve gerektiğinde başvurulmak üzere kapıyı aralık tutmuştur. Ancak bununla birlikte savaş esirlerinin mutlaka köle edinilmesi diye genel bir kural yoktur.

---

¹⁰⁷ A.g.e, s. 254

Diğer yandan köleliğin tek yanlı bir kararla kaldırılması İslâm toplumlarının aleyhine bir sonuç da verebilir. Çünkü gayri müslim toplumlar, savaş sonrası müslüman esirleri sürekli olarak köleleştirirken, İslâm toplumlarına bu imkânın verilmemesi ve esirleri serbest bırakması onun zayıflaması sonucunu doğurur.

İnsanda asıl olan hürriyettir. Ancak o yüzyıllarda yeryüzünde kölelik gerçeği var olduğu için, İslâm köleliği birden kaldırmamış, köleliğin statüsünü, hak ve sorumluluklarını düzenlemiş; her fırsatta köle azadını teşvik ederek, köleliğin kalkması yolunda ilk ciddî adımı atmıştır. Kölelik temelde küfrün eseridir. İslâm'ın getirdiği azad müessesesi ise bu eseri yok etmek gayesini gütmektedir. Kölelik hükmen ölüm gibidir. Çünkü o, malda tasarruf, şahitlik ve kendi nefesine velî olma ehliyetinden mahrumiyet demek olduğu gibi; köleden cuma namazı, hac, cihat ve cenaze namazı gibi bir çok ibadetlerdeki yükümlülüğü kaldırır. İşte bir köleyi hürriyetine kavuşturan, bütün bu haklardan onun yararlanmasını sağlayacağı için mânen onu diriltmiş gibi sevaba nail olur.¹⁰⁸ Buna karşılık bir kudsî hadîste; hür bir kimseyi köle diye satmaya kalkışanın hasmının kıyamet gününde Yüce Allah olacağı bildirilir.¹⁰⁹

"Hata dışında bir mümin diğer bir mümini öldüremez. Kim bir mümini hata ile öldürürse, bir mümin köle azad etmesi, bir de ölünün ailesine diyet teslim etmesi gerekir. Ancak, ölünün ailesinin bağışlaması müstesnadır. Eğer ölen, size düşman olan bir kavimden olur da mümin olursa öldürenin sadece bir köle azad etmesi gerekir. Eğer ölen sizinle aralarında anlama olan bir kavimden ise, öldürenin, ölenin ailesine diyet teslim etmesi ve bir mümin köle azad etmesi gerekir"(Nisâ,4/92).

Ayetlerde buyrulduğu üzere Köle azadı meşrû ve mendup sayılmıştır: " Karılarına "zihar" yapıp, sonra sözlerini geri almak isteyenlerin, karılarıyla temasta bulunmadan önce, bir köle azad etmeleri gerekir.Azad edecek köle bulamayanın ise, karısıyla temasta bulunmadan önce aralıksız iki ay oruç tutması gerekir. " (Mücâdele, 58/3-4). Diğer yandan zekât verilecek sınıflardan birisi, azad olmak için para biriktiren kölelerdir. (Tevbe, 9/60)

¹⁰⁸ (İbnü'l-Hümâm, *Fethu'l-Kadir*, c.4, 232; el-Askalânî, *Bulûğu'l-Merâm*, Terceme ve Şerh, A. Davudoğlu, İstanbul 1967,c.4, s.292

¹⁰⁹ (Buhârî, *Büyû*, 106, İcâre, 12, 15; İbn Mâce, *Rehin*, 4; Ahmed b. Hanbel, c.2, s.292, 358; c.3,s.143; c.4, s.274)

Köle azadını teşvik eden birçok hadis vardır. Ebu Hureyre (r.a)' dan rivayet edilen hadislerde Resulullah (s.a.v) buyuruyor:

“Kim bir müslüman köleyi azad ederse azad ettiği kölenin her uzvuna mukabil Allah azad eden kimsenin bir uzvunu ateşten kurtarır.”¹¹⁰

“Sizden birine hizmetçisi yemek ile geldiğinde eğer hizmetçisini beraberinde oturtamazsa bir veyahut iki lokma o hadimine versin.Çünkü yemeği yapıp hazırlayan odur.”¹¹¹

“Sizden biriniz kölesine Rabb’ini doyur.Rabb’ine abdest aldır,Rabb’ine su ver şeklinde hitap etmesin.Köle de seyyidim, mevlam desin.Yine biriniz kölem, kadın kölem demesin; delikanlım, kızım, evladım desin.”¹¹²

Hz. Peygamber köle azadında öncülük ederek, ömrü boyunca altmışüç köleyi hürriyetine kavuşturmuştur. Hz. Âişe'nin altmışyedi; Hz. Ebû Bekir (r.a.)'in bir çok; Hz. Abbas (r.a.)'in yetmiş; Hz. Osman'ın muhasarada iken yirmi; Hakîm b. Hızâm'ın yüz; Abdullah b. Ömer'in bin köleyi azad ettiği nakledilir.¹¹³

Resulullah (s.a.v) savaş durumu dışında hür bir insanı yakalayıp köleleştirmeyi yasaklamıştır. İslam dini, savaş veya doğum yoluyla süren köleliğin hafifletilmesini ve zamanla ortadan kaldırılmasını sağlamaya yönelik olarak da tedbirler almış ve köle âzat etmeyi en değerli ibadetlerden sayılmıştır. Bazı suçların ve hatalı davranışların günahlarından temizlenmek için köle azat edilmesi şart koşulmuştur.

Köleliğin devam ettiği dönemlerde müslümanlar, Kur'an ve Sünnet'teki öğretilere uygun olarak, çoğunlukla köle ve cariyelerime birer aile üyesi olarak bakmışlar, ayrıca köle satın alıp âzat ederek Allah rızasını kazanmayı ahlaki bir şuur olarak sürekli canlı tutmuşlardır. İslam tarihinin hiçbir döneminde kölelik önemli bir kazanç ve üretim aracı olarak görülmemiştir. Buna karşılık Batı'da köle ticareti yapmak ve köleleri bir üretim aracı olarak kullanmak temel bir zihniyet ve uygulama olarak sürmüştür. Batı'da köleliğin fiilen ortadan kalkması, bazı

¹¹⁰ *Tam metin Sahih-i buhari*, Konyalı M.Vehbi, Kitab-ı atk, s.51

¹¹¹ A.g.e s.60

¹¹² *Sahih-i Buhari*, Hüner yay.2003 c.1, s. 560; *Sahih-i Müslim*, Ahmed davutoğlu c.9 , s. 709-711

¹¹³ el-Askalâni, *Bulüğü'l-Merâm* c.4, s.294

insani yaklaşımların yanında, daha çok sanayinin gelişmesi ve insan gücünün artık hem pahalı hem de verimsiz hale gelmesiyle mümkün olmuştur. ¹¹⁴

“İçinizden, imanlı hür kadınlarla evlenmeye gücü yetmeyen kimse, ellerinizin altında bulunan imanlı genç kızlarınız (sayılan) cariyelerinizden alsın. Allah sizin imanınızı daha iyi bilmektedir. Herbiriniz diğerinizin bir benzerisiniz (insanlık bakımından aranızda fark yoktur). Öyle ise iffetli yaşamaları, zina etmemeleri ve gizli dost da tutmamaları şartı ve sahiplerinin izni ile onları (cariyeleri) nikâhlayıp alın, mehirlerini de normal miktarda verin. Evlendikten sonra bir fuhuş yaparlarsa onlara, hür kadınların cezasının yarısı (uygulanır). Bu (cariye ile evlenme izni), içinizden günaha düşmekten korkanlar içindir. Fakat sabırla direnmeniz sizin için daha hayırlıdır. Allah çok bağışlayıcı ve esirgeyicidir.” ¹¹⁵

“Herbiriniz diğerinizin bir benzerisiniz...” bütün insanlar zahiri bakımdan sosyal statüleri ne olursa olsun, tek ve aynı, insanlık ailesinin mensupları olduğundan ve bu nedenle Allah katında eşit olduklarından birkimsenin başka bir kimseye üstünlüğü veya ondan aşağı olması, sadece inancının güçlü veya zayıf olmasına bağlıdır.

“Fakat sabırla direnmeniz..” Kur'an kölelik kurumunu ayakta tutan büyük bir cazibe unsurunu ortadan kaldırmak ve böylece köleliğin ilgasını kolaylaştırmak için bu tür evlilikleri teşvik etmektен kaçınır.

Kaynakların ifadesine göre; cahiliyye döneminde, Zeyd'in annesi Su'dâ, yanında oğlu olduğu halde akrabalarını ziyarete gider. Bu sırada Benî el-Kayn b. Cisr'e mensup bazı atlılar, Su'dâ'nın akrabaları olan Benî Ma'n evlerine baskın yaparlar. Zeyd'i de bu arada beraberlerinde alıp götürürler. Zeyd, bu sırada temyiz çağında bir çocuktur. Onu, Ukaz Panayırına götürüp satışa arzederler. Hz. Hatice'nin yeğeni Hakîm b. Huzâm b. Huveylid de o esnada panayıra uğrayıp Mekke'ye götürmek üzere birkaç köle satın alır. Zeyd b. Hârise de bu köleler arasında bulunmaktadır. Hakîm, Mekke'ye döndüğünde, halası Hz. Hatice kendisini ziyarete gider. O da halasına köleleri göstererek, dilediği köleyi seçip

---

¹¹⁴ *İslam ve Toplum*, İsam, Türk Diyanet Vakfı, İstanbul, 1999, s. 326-328

¹¹⁵ 4/ 25; 3/ 95

götürebileceğini söyler. Hz. Hatice de Zeyd b. Hârise'yi seçer. Daha sonra O'nu, Resûlullah (s.a.s)'e bağışlar.

Kelb kabilesine mensup bazı insanlar, hac için Mekke'ye geldiklerinde Zeyd'i görüp tanırlar, Zeyd de onları tanır. Dönüşte durumu babasına haber vererek bulunduğu yeri tarif ederler. Zeyd'in babası Hârise ile amcası Kâ'b, yanlarına fidye alarak Mekke'ye gelirler ve Resûlullah (s.a.s)'in yanına varıp: "Ey Abdulmuttalib'in oğlu! Ey kavminin efendisinin oğlu! Sizler, Harem'in ehlisiniz, köleyi azad eder, esiri yedirirsiniz. Yanında bulunan oğlumuz için sana geldik. Bize iyilikte bulun, sana fazlasıyla fidye vereceğiz" derler.

Bunun üzerine Resûlullah (s.a.s.), Zeyd'i çağırarak, kendisini istemeye gelen bu kişileri tanıyıp tanımadığını sorar. Zeyd de, bunlardan birinin babası diğerinin de amcası olduğunu söyleyerek tanıdığını ifade eder. Bu sefer Resûlullah Zeyd'e, dilerse babasıyla gidebileceğini, şayet isterse yanında kalabileceğini söyleyince, Zeyd, Resûlullah (s.a.s.)'in yanında kalmayı tercih eder. Peygamberimiz de Zeyd'i elinden tutarak Hicr denilen yere çıkarır ve: "Şahid olun, Zeyd benim oğlumdur. O bana mirasçıdır, ben de O'na mirasçıyım!" diyerek Zeyd'i evlat edindiğini ilan eder.¹¹⁶

Görüldüğü üzere Hz. Resul kölesi Zeyd b. Harise'yi serbest bırakır, fakat o köle (!) peygamberimizi terk etmez ve Hz. Resul'e hizmete devam eder. Hz. Resul zaman içinde Zeyd'i İslam ordusunun komutanı yapacak şekilde yetiştirir.

İslam bazı haramları aşama aşama ortadan kaldırmıştır. İçki, kölelik gibi. Çünkü toplumu o haramın kaldırılacağı ortama hazırlamak lazımdır. Bu da belli bir eğitim, aşama, zaman gerektirir. Amerika, kuzey-güney iç savaşından sonra bir hamlede köleliği kaldırır. Şartlar oluşmadığı toplum hazır olmadığı için ortada kalan köleler yeniden eski efendilerinin yanlarına dönerler.

İşte İslam böyle bir kısır döngüye, sonuçsuz bir girişime sebep olmamak için aşamalı olarak köleliği kaldırmayı hedefler. Bunun için İslam köleyi önce

---

¹¹⁶ (İbn Sa'd, a.g.e., III, 40-42; İbn Hişâm, a.g.e., I, 247 vd.; el Askalânî, *el-İsâbe fi Temyizi's-Sahâbe*, III, 24).

insan olarak kabul ettirir topluma. Sonra bu insanların İslam'ın doğru yönünü öğrendikten sonra serbest bırakılması için sebepler, nedenler, şartlar yaratır.

Muir'in poligami ve cariyeler konusunda söylediklerine cevap olarak, Nur suresi 32 - 33. ayet-i kerimeleri evlilik dışı tüm cinsel ilişki biçimlerini yasaklayıp erkekle kadın kölesi arasında tek yasal cinsel birleşme yolu olarak evliliği öngörür.

"Kendilerine gizli dostlar edinmeyen.."(Nisa-4/25) Bu pasaj köle kadınlarla cinsel ilişkilere yalnızca evlilik esasları dahilinde izin verildiğini ve bu konuda onlarla hür kadınlar arasında bir farklılık olmadığını ve sonuç olarak cariyeliğin söz konusu olamayacağını tereddütsüz bir şekilde ortaya koyar.¹¹⁷

"Eğer (kendileriyle evlendiğiniz takdir de) yetimlerin haklarına riayet edememekten korkarsanız beğendiğiniz (veya size helâl olan) kadınlardan ikişer, üçer, dörder alın. Haksızlık yapmaktan korkarsanız bir tane alın; yahut da sahip olduğunuz (cariyeler) ile yetinin. Bu, adaletten ayrılmamanız için en uygun olanıdır." (Nisa Suresi- 4/ 3)

Ayette açıkça görülmektedir ki, birden fazla 2,3 nihayet 4 kadınla evlenme; mutlaka yapılması gerekli farz ve vacib kabilinden bir emir değil, bir müsaadedir.

Ancak bu izin, kadınlar arasında tam bir adalet yapmaya bağlanmış, bir tek zevce ile yetinmenin, adalete en yakın ve en doğru yol olduğu belirtilmiş; adaleti yerine getiremeyeceğinden korkanın, tek kadınla yetinmesi emredilmiştir.

"Üzerine düşüp uğraşsanız da kadınlar arasında âdil davranmaya güç yetiremezsiniz; bâri birisine tamamen kapılıp da diğerini askıya alınmış gibi bırakmayın. Eğer arayı düzeltir, günahı sakınırsanız Allah şüphesiz çok bağışlayıcı ve esirgeyicidir." (Nisa Suresi -4/ 129)

Bu ayet-i kerimeyle Cenab-ı Hak erkekleri kadınlarına sevgi ve muhabbet hususunda mutlak bir eşitlik göstermekten afvetmiş. Sadece erkeğin bir tarafa bütün bütün meyledip ötekenden yüz çevirmesini yasaklamış, elinden geldiği

---

¹¹⁷ *Kur'an Mesajı*, Muhammed Esed, İşaret yay., s. 714

kadar eşit davranmaya çalışmasını emretmiştir. Bir hadis-i şerifte bu hususla ilgili olarak şöyle buyrulmaktadır:

"İki zevcesi olup da birine tamamen meyledip diğerini ihmal eden kimse, kıyamet gününde, bir yanı felçli olarak gelir."¹¹⁸

Sözün özü: İslam çok evliliği ne emir ne de tavsiye etmiştir. Sadece bazı zaruri hallerde müsaade etmiştir.

---

¹¹⁸ İbn-i Mace, Nikah, 47.

III. BÖLÜM

YENİ VE ESKİ AHİT'E DAİR AYETLER

a-Mekki Ayetler

Muir “*The Coran*” adlı kitabının ikinci bölümünü Kur’an’da geçen Yeni ve Eski Ahit’e ait olan ayetlere ayırmıştır. Muir, Kur’an’dan alıntılar yaparak Kutsal metinlerin Hz. Muhammed tarafından otantik ve bozulmamış olarak kabul edildiğini göstermeye çalışır. “Kuran’a göre 7. yüzyılda Yahudi ve Hristiyanların ellerinde bulunan kutsal metinler otantik, gerçek ve bozulmamışlardır.”¹¹⁹

سورة الشورى

حم عسق

كذلك يوحى إليك وإلى الذين من قبلك الله العزيز الحكيم

Thus doth God, the glorious and the wise, communicate inspiration unto thee, as he did unto those that preceded thee.

Ha, Mim. Ayn, Sin, Kaf. Azîz ve hakîm olan Allah, sana ve senden öncekilere işte böyle vahyeder.¹²⁰

“Bu ayette, vahiy şekli ve üslub olarak Kur’an önceki vahiylerle aynı kategoriye konulmuştur. Hristiyan ve yahudi metinleri Kur’an’la aynı yoldan

¹¹⁹ *The Coran*, s.128

¹²⁰ Diyanet İşleri Başkanlığı, *Kur’an’ı Kerim ve Yüce Meali*, 42 / 1-2-3

gönderilmişlerdir. Bu yüzden Müslümanlar aynı saygıyı bu metinlere de göstermek zorundadırlar.”¹²¹

سورة العنكبوت

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ فَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمِنْ هَؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا
الْكَافِرُونَ

And thus have We sent down to thee the book (the Corân) and those to whom We have given the Scripture believe in it.

(Resûlüm!) İşte böylece sana (önceki kitapları tasdik eden) bu Kitab'ı indirdik. Onun için, kendilerine kitap verdiklerimiz ona iman ediyorlar. ¹²²

Muir, bu ayet üzerine yaptığı yorumda da aynı hususa değinmiştir. Ona göre Kur'an'ın ana amacı kutsal metinleri doğrulamaktır. Kur'an'ı ilahi bir kitap olarak gören müslüman, kutsal metinleri de öyle görmek ve aynı saygıyı onlara da göstermek zorundadır. ¹²³

سورة

الأنبياء

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءَ وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِّنَ
السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ وَهَذَا ذِكْرٌ مُّبَارَكٌ أَنْزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ

And verily We gave Moses and Aaron the distinction (Al Forcân), and a light, and an admonition to the pious, — those who fear their Lord in secret, and

---

¹²¹ *The Coran*, s.89

¹²² 29/ 47

¹²³ *The Coran*, s. 126

who tremble for the hour (of Judgment). This blessed admonition also We have sent down; will ye therefore deny it? ¹²⁴

Andolsun biz, Musa ve Harun'a, takvâ sahipleri için bir ışık, bir öğüt ve Furkan'ı verdik. (O takvâ sahipleri ki) onlar, görmedikleri halde Rablerine candan saygı gösterirler. Yine onlar, kıyametten korkan kimselerdir. İşte bu (Kur'an) da, bizim indirdiğimiz hayırlı ve faydalı bir öğüttür. Şimdi onu inkâr mı ediyorsunuz? ¹²⁵

سورة سبأ

وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ

And those, to whom knowledge hath been given, see that what hath been revealed unto thee from thy Lord, is truth, and guideth unto the straight and blessed way. ¹²⁶

Kendilerine bilgi verilenler, Rabbinden sana indirilenin (Kur'an'ın) gerçek olduğunu bilir; onun, mutlak galip ve övgüye lâayık olan (Allah'ın) yoluna ilettiğini görürler. ¹²⁷

سورة الأحقاف

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِ فَأَمَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ إِنْ
اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

Say:—what think ye? If (this Revelation) be from God, and ye reject it, and a witness from amongst the children of Israel testify to the like thereof and believe ; and ye proudly despise it. Verily God doth not guide the erring people.

¹²⁸

¹²⁴ A.g.e, s. 117

¹²⁵ 21/ 48-50

¹²⁶ The Coran, s.77

¹²⁷ 34/6

¹²⁸ A.g.e, s. 84

De ki: Hiç düşündünüz mü; şayet bu, Allah katından ise ve siz onu inkâr etmişseniz, İsrailoğullarından bir şahit de bunun benzerini görüp inandığı halde siz yine de büyüklük taslamışsanız (haksızlık etmiş olmaz mısınız)? Şüphesiz Allah, zalimler topluluğunu doğru yola iletmez.¹²⁹

سورة الرعد

وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمِنَ الْأَحْزَابِ مَنْ يُنْكِرُ بَعْضَهُ قُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا أُشْرِكَ بِهِ إِلَيْهِ أَدْعُو وَإِلَيْهِ مَآبُ

And those to whom We have given the book, rejoice for that which hath been sent down unto thee; but of the Confederates, there are that deny a part there of.¹³⁰

Kendilerine kitap verdiğimiz kimseler, sana indirilene (Kur'an'a) sevinirler. Fakat (senin aleyhinde birleşen) gruplardan onun bir kısmını inkâr eden de vardır. De ki: Bana, sadece Allah'a kulluk etmem ve O'na ortak koşmamam emrolundu. Ben yalnız O'na çağırıyorum ve dönüş de yalnız O'nadır.¹³¹

سورة الشعراء

وَإِنَّهُ لَتَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأَوَّلِينَ أَوْلَمْ يَكُنْ لَهُمْ آيَةٌ أَنْ يَعْلَمَهُ عُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَائِيلَ

Verily it is a revelation from the Lord of creation; The faithful Spirit hath caused it to descend On thy heart, that thou mightest be one of the warners, In the plain Arabic tongue. And verily it is in the former Scriptures.. What! is it not a sign unto them that the wise men of the Children of Israel recognize it?¹³²

Muhakkak ki o (Kur'an) âlemlerin Rabbinin indirmesidir. (Resûlüm!) Onu Rûhu'l-emîn (Cebrail) indirdi. Senin kalbine; uyarıcılardan olman için, Apaçık Arapça bir

¹²⁹ 46/ 10

¹³⁰ A.g.e, s. 122

¹³¹ 13/ 36

¹³² A.g.e, s. 81

dille. O, şüphesiz daha öncekilerin kitaplarında da vardır. Benî İsrail bilginlerinin onu bilmesi, onlar için bir delil değil midir?¹³³

سورة الإسراء

قُلْ آمَنُوا بِهِ أَوْ لَا تُؤْمِنُوا إِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ إِذَا يُتْلَى عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلأَذْقَانِ سُجَّدًا وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبَّنَا إِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا وَيَخِرُّونَ لِلأَذْقَانِ يَنْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا

Say,—Believe in it (the Corân,) or believe not;—verily they unto whom the knowledge (of Divine Revelation) hath been given anterior to it, when they hear it recited unto them, fall down upon their faces worshipping: and they say,—Praised be our Lord; verily the promise of our Lord is fulfilled. And they fall down on their faces weeping, and it increaseth their humility.¹³⁴

De ki: Siz ona ister inanın, ister inanmayın; şu bir gerçek ki, bundan önce kendilerine ilim verilen kimselere o (Kur'an) okununca, derhal yüz üstü secdeye kapanırlar. Ve derlerdi ki: Rabbimizi tesbih ederiz. Rabbimizin vâdi mutlaka yerine getirilir. Ağlayarak yüz üstü yere kapanırlar. (Kur'an okumak) onların saygısını artırır.¹³⁵

سورة القصص

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ وَإِذَا يُتْلَى عَلَيْهِمْ قَالُوا آمَنَّا بِهِ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ

Those to whom We have given the Scripture before it (i.e. before the Corân) believe therein; and when it (the Corân) is read unto them, they say,—We believe in it; verily it is the truth from our Lord, surely we were Moslems from before.¹³⁶

¹³³ 26/ 192

¹³⁴ A.g.e, s. 120

¹³⁵ 17/ 107

¹³⁶ A.g.e, s. 114

Ondan (Kur'an'dan) önce kendilerine kitap verdiklerimiz, ona da iman ederler. Onlara (Kur'an) okunduğu zaman: Ona iman ettik. Çünkü o Rabbimizden gelmiş hakikattir. Esasen biz daha önce de müslüman idik, derler.¹³⁷

سورة الأنعام

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمُ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

Those to whom We have given the book recognize him as they recognize their own sons. They that have destroyed their own souls, these believe not.¹³⁸

Kendilerine kitap verdiklerimiz onu (Resûlullah'ı) kendi oğullarını tanıdıkları gibi tanırlar. Kendilerini ziyan edenler var ya, işte onlar inanmazlar.¹³⁹

سورة غافر

الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَمَا أُرْسِلْنَا بِهِ رَسُولَنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ
إِذِ الْأَغْلَالُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلَاسِلُ يُسْحَبُونَ فِي الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ

They who reject the book, and that which We have sent our messengers with,— they shall know; when the collars shall be on their necks, and the chains by which they shall be dragged into hell; then they shall be burned in the fire.¹⁴⁰

Onlar, Kitab'ı ve peygamberlerimize gönderdiklerimizi yalanlayanlardır. Onlar yakında (gerçeği) anlayacaklar. O zaman boyunlarında demir halkalar ve zincirler olduğu halde, sürüklenecekler, Kaynar suda, sonra da ateşte yakılacaklardır.¹⁴¹

“Ayette zikredilen bu korkunç cezalar sadece Kur'an'ı reddedenler için değil, Allah'ın daha önce peygamberler ile gönderdiği diğer vahiyleri (ör:Yahudi ve hristiyan metinleri) reddedenler için de geçerlidir.Tüm bu vahiyler aynı yerde durmaktadırlar ve reddedilmeleri karşısında uğranılacak olan tehlike de aynıdır.Bugünün müslümanları Hristiyan ve yahudi metinlerinin içerikleri

¹³⁷ 28/ 53

¹³⁸ A.g.e, s. 101

¹³⁹ 6/ 20

¹⁴⁰ A.g.e, s. 94

¹⁴¹ 40/ 70

hakkında düşmanca konuşmaktadırlar ancak Kur'an'da bahsedilen bu cezaya uğramamaları için ayetleri iyi incelemeleri ve anlamları gerekmektedir.”¹⁴²

سورة الشورى

شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ

He hath ordained unto you the religion which he commanded unto Noah, and which We have revealed unto thee, and which We commanded unto Abraham, Moses, and Jesus; saying, Maintain the (true) religion, and be not at variance therein.¹⁴³

“Dini ayakta tutun ve onda ayrılığa düşmeyin” diye Nuh'a tavsiye ettiğini, sana vahyettiğimizi, İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya tavsiye ettiğimizi Allah size de din kıldı. Fakat kendilerini çağırdığın bu (din), Allah'a ortak koşanlara ağır geldi. Allah dilediğini kendisine (peygamber) seçer ve kendisine yöneleni de doğru yola iletir.¹⁴⁴

“Ayette de görüldüğü üzere Kur'an'da Muhammed'e aşılana, Nuh, İbrahim, Musa ve İsa'ya vahyolunan dinle aynıdır. Aşağıdaki ayetler de Muhammed'in kendi yararına olan doktrin ve kanıtlar için Kutsal metinlere başvurduğunu söylerler.”

سورة يونس

فَإِنْ كُنْتَ فِي شكٍّ مِمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَاسْأَلِ الَّذِينَ يُقْرُونَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ

¹⁴² A.g.e, s. 94

¹⁴³ A.g.e, s. 89

¹⁴⁴ 42/ 13

If thou art in doubt regarding that which We have sent down unto thee, then ask those who read the book (revealed) before thee. Verily the truth hath come unto thee from thy Lord; be not therefore amongst those that doubt.¹⁴⁵

(Resülüm!) Eğer sana indirdiğimizden (bu anlattığımız olaylardan) kuşkuda isen, senden önce Kitab'ı (Tevrat'ı) okuyanlara sor. Andolsun ki, Rabbinden sana hak gelmiştir. Sakın şüphecilerden olma!¹⁴⁶

سورة الأنعام

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمُ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

Those to whom We have given the book recognize him as they recognize their own sons. They that have destroyed their own souls, these believe not.¹⁴⁷

Kendilerine kitap verdiklerimiz onu (Resûlullah'ı) kendi oğullarını tanıdıkları gibi tanır. Kendilerini ziyan edenler var ya, işte onlar inanmazlar.¹⁴⁸

سورة الأنبياء

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رَجَالًا نُوحِي إِلَيْهِمْ فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

And We sent not before thee (as Apostles) other than men whom We inspired: ask, therefore, the people of the Scripture, if ye know it not.¹⁴⁹

Biz, senden önce de, kendilerine vahiy verdiğimiz kişilerden başkasını peygamber olarak göndermedik. Eğer bilmiyorsanız bilenlerden sorunuz.¹⁵⁰

سورة سبأ

وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنَ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ

¹⁴⁵ A.g.e, s. 100

¹⁴⁶ 10/ 94

¹⁴⁷ A.g.e, s. 101

¹⁴⁸ 6/ 20

¹⁴⁹ A.g.e, s. 115

¹⁵⁰ 21/ 7

And those, to whom knowledge hath been given, see that what hath been revealed unto thee from thy Lord, is truth, and guideth unto the straight and blessed way. ¹⁵¹

Kendilerine bilgi verilenler, Rabbinden sana indirilenin (Kur'an'ın) gerçek olduğunu bilir; onun, mutlak galip ve övgüye lâyık olan (Allah'ın) yoluna ilettiğini görürler. ¹⁵²

سورة الشعراء

وَإِنَّهُ لَنَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأَوَّلِينَ أَوْلَمْ يَكُنْ لَهُمْ آيَةٌ أَنْ يَعْلَمَهُ عُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَائِيلَ

Verily it is a revelation from the Lord of creation; The faithful Spirit hath caused it to descend On thy heart, that thou mightest be one of the warners, In the plain Arabic tongue. And verily it is in the former Scriptures. What! is it not a sign unto them that the wise men of the Children of Israel recognize it? ¹⁵³

Şüphesiz Rabbin, işte O, mutlak galip ve engin merhamet sahibidir. Muhakkak ki o (Kur'an) âlemlerin Rabbinin indirmesidir. (Resûlüm!) Onu Rûhu'l-emîn (Cebrail) indirdi. Senin kalbine; uyarıcılardan olman için, Apaçık Arapça bir dille. O, şüphesiz daha öncekilerin kitaplarında da vardır. Benî İsrail bilginlerinin onu bilmesi, onlar için bir delil değil midir? ¹⁵⁴

سورة الأنعام

أُولَئِكَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ فَإِنْ يَكْفُرْ بِهَا هَؤُلَاءِ فَقَدْ وَكَلْنَا بِهَا قَوْمًا لَيَسُوْا بِهَا بِكَافِرِينَ أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِئْسَ مَا هُمْ أَفْتَدَهُ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرَى لِلْعَالَمِينَ

¹⁵¹ A.g.e, s. 77

¹⁵² 34/ 6

¹⁵³ A.g.e, s. 81

¹⁵⁴ 26/ 191-197

These are they to whom We have given the book, and wisdom, and prophecy, and if these (the Coreish) disbelieve the same, verily We have given it in trust unto a people who are not disbelievers therein. These are they whom God hath guided; wherefore persevere in the guidance of them.¹⁵⁵

İşte bu, Allah'ın hidayetidir, kullarından dilediğini ona iletir. Eğer onlar da Allah'a ortak koşsalardı yapmakta oldukları amelleri elbette boşa giderdi. İşte onlar, kendilerine kitap, hikmet ve peygamberlik verdiğimiz kimselerdir. Eğer onlar (kâfirler) bunları inkâr ederse şüphesiz yerlerine bunları inkâr etmeyecek bir toplum getiririz. İşte o peygamberler Allah'ın hidayet ettiği kimselerdir. Sen de onların yoluna uy. De ki: Ben buna (peygamberlik görevime) karşılık sizden bir ücret istemiyorum. Bu (Kur'an) âlemler için ancak bir öğüttür.¹⁵⁶

“Bu ayette Hristiyan ve Yahudi metinlerinden günümüze kadar gelmiş, geçerli ve gerçek olarak söz edilmiştir. Bu ayetler rağmen müslümanlar kutsal metinlerden nasıl tahrif edilmiş olarak şüphelenirler? Kur'an ayetlerine kulak asmalılar!”¹⁵⁷

سورة البقرة

الم * ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ * الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ * وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُؤْمِنُونَ * أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ *

This is the book in which there is no doubt,—a guide to the pious;—they who believe in the Unseen, and observe prayer, and spend out of that which we have provided them with;— and they who believe in that which hath been revealed unto thee, and that which hath been revealed before thee, and have faith in the life to come. These walk according to the direction of their Lord, and these are the blessed.¹⁵⁸

¹⁵⁵ A.g.e, s. 102

¹⁵⁶ 21/ 88-90

¹⁵⁷ A.g.e, s. 104

¹⁵⁸ A.g.e, s. 134

Elif. Lâm. Mîm.O kitap (Kur'an); onda asla şüphe yoktur. O, müttakiler (sakınanlar ve arınmak isteyenler) için bir yol göstericidir. Onlar gayba inanırlar, namaz kılarlar, kendilerine verdiğimiz mallardan Allah yolunda harcarlar. Yine onlar, sana indirilene ve senden önce indirilene iman ederler; ahiret gününe de kesinkes inanırlar. İşte onlar, Rablerinden gelen bir hidayet üzeredirler ve kurtuluşa erenler de ancak onlardır.¹⁵⁹

“Bu ayete göre blessed ve walk according to the direction of their lord (hidayete erenler) olarak tasvir edilen kimseler sadece Kur'an'da olanlara değil Kur'an'dan önce vahyolunan metinlere de inananlardır.Gariptir ki bu ayetler Kur'an'ın ilk sayfalarında yer alır.Kur'an'ın içeriğiyle çok ilgili oldukları ve emirlere de uydukları halde buradaki ayetleri incelemezlerse çok tutarsız hareket etmiş olacaklardır.Gözleri kör ve kalpleri mühürlü olan kimseler bunlar değiller midir?”¹⁶⁰

سورة البقرة

قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ

Say,—We believe in God, and in what hath been revealed unto us, and in what hath been revealed unto Abraham, and Ishmael, and Isaac, and Jacob, and the Tribes; and in what hath been given unto Moses and unto Jesus, and in what hath been given unto the prophets from their Lord we make no distinction between any of them; and unto Him we are resigned.¹⁶¹

"Biz, Allah'a ve bize indirilene; İbrahim, İsmail, İshak, Ya'kub ve esbâta indirilene, Musa ve İsa'ya verilenlerle Rableri tarafından diğer peygamberlere verilenlere, onlardan hiçbiri arasında fark gözetmeksizin inandık ve biz sadece Allah'a teslim olduk" deyin.¹⁶²

¹⁵⁹ 2/ 1-5

¹⁶⁰ A.g.e, s. 135

¹⁶¹ A.g.e, s. 150

¹⁶² 2/ 136

“Ayet, Kur’an’a eşit olan, saygıyla uyulması gereken Musa, İsa ve diğer peygamberlerin metinlerine iman edilmesinin ilanı ile devam eder.Çünkü hepsi Kur’an’da Tanrı’nın sözüne eşittir.Öyleyse neden Kur’an’a inananlar, peygamberleri tarafından kendilerine aşılana şeylere uymak İslamın zorunlu şartı olduğu halde bu kutsal metinleri ihmal ediyorlar.”¹⁶³

سورة الحدي

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ وَالشَّاهِدَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ

And those that believe in God, and in His apostles, these are the righteous, and the witnesses with their Lord; they have their reward and their light; but they that disbelieve, and accuse Our revelations of falsehood, these are the companions of hell-fire.¹⁶⁴

Allah'a ve peygamberlerine iman edenler, (evet) işte onlar, Rableri yanında sözü özü doğru olanlar ve şehitlik mertebesine erenlerdir. Onların mükâfatları ve nûrları vardır. İnkâr edip de âyetlerimizi yalanlayanlara gelince, onlar da cehennem adamlarıdır.¹⁶⁵

“Metne göre Kur’an’ı kabul edip önceki peygamberleri ve vahiylerini yalan olmakla suçlayıp, inanmayıp reddeden bu müslümanlara korku veren bir sorumluluk bırakılmıştır. “Onlar cehennem ehlidir” Kur’an’ın bizzat kendisi yargılayandır.”¹⁶⁶

سورة النساء

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَى رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ
يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا*

Oh ye that believe! believe in God and in His prophet, and in the book which He hath revealed to His prophet, and in the book which He revealed from before;

¹⁶³ A.g.e, s. 150

¹⁶⁴ A.g.e, s. 160

¹⁶⁵ 57/19

¹⁶⁶ A.g.e, s. 160

and whoever disbelieves in God, and in His angels, and in His books, and in His prophets, and in the last day, verily he hath wandered into a wide error. 167

Ey iman edenler! Allah'a, Peygamberine, Peygamberine indirdiği Kitab'a ve daha önce indirdiği kitaba iman (da sebat) ediniz. Kim Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve kıyamet gününü inkâr ederse tam manasıyla sapıtmıştır.¹⁶⁸

“Ayetin durumu ne olursa olsun veya hangi gruba seslenirse seslensin, buradaki emir evrenseldir.Tanrı sadece Kur’an’da değil ondan önce vahyolan diğer kutsal kitaplar içinde de tek bir inanç istediğini ima etmiştir.Bir yahudi Hristiyan kutsal metinlerini reddetmemelidir.Bir Hristiyan sadece yahudi ve hristiyan metinlerini değil Kur’an’ı da alıp kabul etmelidir.Yine bir müslüman da sadece Kur’an’dakilere değil aynı şekilde Yahudi ve Hristiyan metinlerinde olanları da kabul etmelidir.Eğer aksini yaparsa derin ve tehlikeli bir yanlışla düşmüş olur.Bu metinleri reddeden ve inanmayan aynı zamanda Kur’an’ın bildirdiği tehlikeli durumda bulunan bugünün müslümanlarına ne demeli !”¹⁶⁹

سورة النساء

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا أُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا
وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ أُولَئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أَجْرَهُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا
يَسْأَلُكَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَنْ تُنزِلَ عَلَيْهِمْ كِتَابًا مِّنَ السَّمَاءِ فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَىٰ أَكْبَرَ مِنْ ذَلِكَ الْخ*

Verily they that reject God and His apostles, and seek to make a distinction between God and His apostles; and say,—We believe in a part, and we reject a part; and seek to take a (middle) path between the same ; — these are infidels in reality, and We have prepared for the infidels an ignominious punishment.

But they that believe in God and in His apostles, and make no distinction

¹⁶⁷ A.g.e, s. 173

¹⁶⁸ 4/ 136

¹⁶⁹ A.g.e, s. 175

between any of them, to these We shall surely give their reward , and God is forgiving and merciful.

The people of the book will ask thee that thou cause a book to descend upon them from the heavens, and verily they asked Moses for a greater thing than that, &c. 170

Allah'ı ve peygamberlerini inkâr edenler ve (inanma hususunda) Allah ile peygamberlerini birbirinden ayırmak isteyip "Bir kısmına iman ederiz ama bir kısmına inanmayız" diyenler ve bunlar (iman ile küfür) arasında bir yol tutmak isteyenler yok mu; İşte gerçekten kâfirler bunlardır. Ve biz kâfirlere alçaltıcı bir azap hazırlamışızdır. Allah'a ve peygamberlerine iman eden ve onlardan hiçbirini diğerlerinden ayırmayanlara (gelince) işte Allah onlara bir gün mükâfatlarını verecektir. Allah çok bağışlayıcı ve esirgeyicidir. Ehl-i kitap senden, kendilerine gökten bir kitap indirmeni istiyor. Onlar Musa'dan, bunun daha büyüğünü istemişler de...¹⁷¹

“Bu ayet de aynı amaca yöneliktir.Bundan da çıkaracağımız ders aynıdır.İncili reddeden Yahudilere seslenilmiş olmasına rağmen yapılan uyarı Kur'an'da zaruri bir inanç olarak sunulduğu halde kutsal metinlere imanı reddeden müslümanlar için de geçerlidir.Ayette önceki metinlere ve Kur'an'a inananlar için bir ödül vaad edilmiştir.Ama reddeden müslümanlar için ise ceza vardır.”¹⁷²

Muir, Kur'an'ın kendinden önceki kitapların bozulmamış ve gerçek olduklarını tasdik etmesine dair ayetleri de vermiştir.

سورة الأحقاف

وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ فَمَنَعُوا لَهَا إِفْكَ قَدِيمٍ وَمِنْ قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَى إِمَامًا وَرَحْمَةً وَهَذَا كِتَابٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِّيُنذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَبُشْرَى لِّلْمُحْسِنِينَ*

¹⁷⁰ A.g.e, s. 176

¹⁷¹ 4/ 150-153

¹⁷² A.g.e, s.177

And when they refuse to be guided thereby, they say;—this is an antiquated lie. Yet preceding it there is the Book of Moses, a guide and a mercy; and this Corân is a book attesting (previous Revelation), in the Arabic tongue, to warn the transgressors, and glad tidings to the righteous. ¹⁷³

...onlar bununla doğru yola girmek arzusunda olmadıkları için "Bu eski bir yalandır" diyecekler. Ondan önce de bir rahmet ve rehber olarak Musa'nın kitabı vardır. Bu (Kur'an) da, zulmedenleri uyarmak ve iyilik yapanlara müjde olmak üzere Arap lisanıyla indirilmiş, doğrulayıcı bir kitaptır. ¹⁷⁴

سورة الأحقاف

إِنثُونِي بِكِتَابٍ مِّن قَبْلِ هَذَا أَوْ أَنَارَةٍ مِّن عِلْمٍ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ

Bring me a book (revealed) before this, or any footstep of Knowledge, if ye be true. ¹⁷⁵

..bundan evvel (size indirilmiş) bir kitap yahut bir bilgi kalıntısı varsa onu bana getirin. ¹⁷⁶

سورة الشعراء

وَإِنَّهُ لَنَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ
أَنْ يَعْلَمَهُ عُلَمَاءُ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأَوَّلِينَ أَوَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ آيَةٌ
بَنِي إِسْرَائِيلَ

Verily it is a revelation from the Lord of creation; The faithful Spirit hath caused it to descend On thy heart, that thou mightest be one of the warners, In the plain Arabic tongue. And verily it is in the former Scriptures. What! is it not a sign unto them that the wise men of the Children of Israel recognize it? 177

Muhakkak ki o (Kur'an) âlemlerin Rabbinin indirmesidir. (Resûlüm!) Onu Rûhu'l-emîn (Cebrail) indirdi. Senin kalbine ; uyarıcılardan olman için , apaçık

¹⁷³ A.g.e, s. 85

¹⁷⁴ 46/ 11-12

¹⁷⁵ A.g.e, s. 83

¹⁷⁶ 46/ 4

¹⁷⁷ A.g.e, s. 81

Arapça bir dille. O , şüphesiz daha öncekilerin kitaplarında da vardır. Benî İsrail bilginlerinin onu bilmesi , onlar için bir delil değil midir?¹⁷⁸

سورة الأحقاف

إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ وَيَقُولُونَ إِنَّا لَتَارِكُوا آلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍ
بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ

Verily when it is said unto them;— There is no God but the Lord; they arrogantly reply, — What! shall we give up our gods for a phrenzied poet? Nay, he cometh with the truth, and attesteth (the Revelations,) of the (former) apostles.¹⁷⁹

Çünkü onlara: Allah'tan başka tanrı yoktur, denildiği zaman kibirle direnirlerdi. "Mecnun bir şair için biz tanrılarımızı bırakacak mıyız?" derlerdi. Hayır! O, gerçeği getirdi ve peygamberleri de doğruladı.¹⁸⁰

سورة الأحقاف

وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنصَبُوا لِمَا فُضِيَ وَلَوْ أَنَّهُمْ
مُنذِرِينَ* قَالُوا يَا قَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِن بَعْدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ
يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَإِلَى طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ*

And (*call to mind*) when We caused a company of the Genii to turn aside unto thee that they might hear the Corân; And, when they were present thereat, they said,—Give ear. and when it was ended, they returned to their people as, warners; they said,—Oh our people! verily we have heard a book revealed after Moses, attesting the revelation that precedeth it; it leadeth to the truth, and unto the straight path.¹⁸¹

¹⁷⁸ 26/ 192-197

¹⁷⁹ A.g.e, s. 80

¹⁸⁰ 37/ 35-37

¹⁸¹ A.g.e, s. 86

Hani cinlerden bir grubu, Kur'an'ı dinlemeleri için sana yöneltmiştik. Kur'an'ı dinlemeye hazır olunca (birbirlerine) "Susun" demişler, Kur'an'ın okunması bitince uyarıcılar olarak kavimlerine dönmüşlerdi. Ey kavmimiz! dediler, doğrusu biz Musa'dan sonra indirilen, kendinden öncekini doğrulayan, hakka ve doğru yola ileten bir kitap dinledik.¹⁸²

سورة عبس

كَلَّا إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَاءَ ذَكَرْهُ فِي صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ مَّرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ بِأَيْدِي سَفَرَةٍ كَرَامٍ بَرَّةٍ

Verily it is an admonition,— And he that desireth remembereth the same; In pages honourable, Exalted, pure, (*Written*) by the hands of scribes, honoured and just.¹⁸³

Hayır, şüphesiz bunlar bir öğüttür. Dileyen ondan (Kur'an'dan) öğüt alır.O, değerli sahifelerdir.Tertemiz kılınmış,yüce makamlara kaldırılmış mukaddes sahifelerde, katiplerin ellerindedir.Değerli ve güvenilir katiplerin.¹⁸⁴

سورة الزمر

قُلْ أَفَعَيَّرَ اللَّهُ تَأْمُرُوْنِي أَعْبُدُ أَتِيهَا الْجَاهِلُونَ وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ

Say:—ah! do ye command me to worship any other than God? Oh ye fools! and verily it hath been revealed to thee, and to those before thee, that if thou dost associate others with God, verily I will render vain thy work, and thou shalt surely be amongst the lost.¹⁸⁵

De ki: Ey cahiller! Bana Allah'tan başkasına kulluk etmemi mi emrediyorsunuz? (Resûlüm!) Şüphesiz sana da senden öncekilere de şöyle

¹⁸² 37/ 29-30

¹⁸³ A.g.e, s. 73

¹⁸⁴ 80/ 11-16

¹⁸⁵ A.g.e, s. 76

vahyolunmuştur ki: Andolsun (bilfarz) Allah'a ortak koşarsan, işlerin mutlaka boşa gider ve hüsranda kalanlardan olursun!¹⁸⁶

سورة فاطر

وَأَلَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ

And that which We have revealed unto thee is the truth, attesting that which precedeth it.¹⁸⁷

Sana vahyettiğimiz kitap, kendinden öncekini (semavi kitapları) doğrulayıcı olarak gelen gerçektir. Allah, kullarının (her halinden) haberdardır, görendir.¹⁸⁸

سورة يوسف

لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَى وَلَكِن تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

It is not a story fabricated, but an attestation of (the revelation) which is before it, and an explanation of every matter, a guide and a mercy to the people that believe.¹⁸⁹

Andolsun onların (geçmiş peygamberler ve ümmetlerinin) kıssalarında akıl sahipleri için pek çok ibretler vardır. (Bu Kur'an) uydurulabilecek bir söz değildir. Fakat o, kendinden öncekileri tasdik eden, her şeyi açıklayan (bir kitaptır); iman eden toplum için bir rahmet ve bir hidayettir.¹⁹⁰

سورة يونس

وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَى مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِن تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنَ رَبِّ الْعَالَمِينَ

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ وَادْعُوا مَنْ اسْتَطَعْتُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

¹⁸⁶ 39/ 64-65

¹⁸⁷ A.g.e, s. 88

¹⁸⁸ 35/ 31

¹⁸⁹ A.g.e, s. 97

¹⁹⁰ 12/111

And this Corân is not such that it could have been fabricated by other than God; but it is an attestation of that (i.e. of those Scriptures) which precede it, and an explanation of the book,—there is no doubt therein,—from the Lord of creation.

What! will they say, he (Mahomet) hath forged it? Say,—then bring a Sura like unto it.¹⁹¹

Bu Kur'an Allah'tan başkası tarafından uydurulmuş bir şey değildir. Ancak kendinden öncekini doğrulayan ve o Kitab'ı açıklayandır. Onda şüphe yoktur, o âlemlerin Rabbindedir. . Yoksa, Onu (Muhammed) uydurdu mu diyorlar? De ki: Eğer sizler doğru iseniz Allah'tan başka, gücünüzün yettiklerini çağırın da (hep beraber) onun benzeri bir sûre getirin.¹⁹²

سورة الأنعام

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ بَشَرٍ مِّن شَيْءٍ قُلْ مَنْ أَنْزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَىٰ نُورًا وَهُدًى لِّلنَّاسِ تَجْعَلُونَهُ قَرَاطِيسَ تُبْدُونَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيرًا وَعُلَّمْتُمْ مَا لَمْ تَعْلَمُوا أَنْتُمْ وَلَا آبَاؤُكُمْ قُلْ اللَّهُ ثُمَّ دَرَاهُمْ فِي خَوَاضِهِمْ يَلْعَبُونَ

And they do not estimate God with a just estimation, when they say,—God hath not sent down—(i.e. revealed) anything to Man. Say, who sent down the book, which Moses brought, a light and a direction to mankind? Ye (var. read they) make (or transcribe) it upon sheets of paper which ye (or they) show, and ye (or they) conceal much: and ye are taught that which ye knew not, neither did your fathers. Say,—God: then leave them to sport in their follies.¹⁹³

(Yahudiler) Allah'ı gereği gibi tanımadılar. Çünkü "Allah hiçbir beşere bir şey indirmedir" dediler. De ki: Öyle ise Musa'nın insanlara bir nûr ve hidayet olarak getirdiği Kitab'ı kim indirdi? Siz onu kâğıtlara yazıp (istediğinizi) açıklıyor, çoğunu da gizliyorsunuz. Sizin de atalarınızın da bilemediği şeyler (Kur'an'da)

¹⁹¹ A.g.e, s. 99

¹⁹² 10/ 37-38

¹⁹³ A.g.e, s. 104

size öğretilmiştir. (Resûlüm) sen "Allah" de, sonra onları bırak, daldıkları bataklıkta oynadursunlar!¹⁹⁴

سورة الأنعام

أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُّصَدِّقُ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا وَالْآخِرَةَ يُؤْمِنُونَ بِهِ
أَمْ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَهُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ

And this book We have revealed,—blessed,—certifying the truth of that (revelation) which precedeth it, and that thou mightest admonish the people of the city (Mecca) and those around it.¹⁹⁵

Bu (Kur'an), Ümmü'l-kurâ (Mekke) ve çevresindekileri uyarman için sana indirdiğimiz ve kendinden öncekileri doğrulayıcı mübarek bir kitaptır.¹⁹⁶

سورة الأنعام

ثُمَّ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى الَّذِي أَحْسَنَ وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ

Then We gave Moses the book complete as to whatever is excellent, and an explanation of every matter, and a direction and a mercy, if haply they might believe in the meeting of their Lord.¹⁹⁷

Sonra iyilik edenlere nimetimizi tamamlamak, her şeyi açıklamak, hidayete erdirmek ve rahmet etmek maksadıyla Musa'ya da Kitab'ı (Tevrat'ı) verdik. Umulur ki, Rablerinin huzuruna varacaklarına iman ederler.¹⁹⁸

“Ayette değinilen özelliklerine rağmen kutsal metinler bugünün müslümanları tarafından neden değersizdir? Eğer önceki metinler bu denli mükemmel idiyse Kur'an'daki yeni vahye ne gerek vardı? Aşağıdaki ayet bu soruya cevap veriyor.”¹⁹⁹

سورة الأنعام

¹⁹⁴ 6/ 91

¹⁹⁵ A.g.e, s. 107

¹⁹⁶ 6/ 92

¹⁹⁷ A.g.e, s. 109

¹⁹⁸ 6/ 154

¹⁹⁹ A.g.e, s. 109

وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ قَاتِبُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ أَنْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَنْزَلَ الْكِتَابُ عَلَى طَائِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا وَإِن كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ أَوْ تَقُولُوا لَوْ أَنَا أَنْزَلْنَا الْكِتَابَ لَكُنَّا أَهْدَى مِنْهُمْ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةً الْخ

And this book (*the Corân*) We have sent down,—blessed; wherefore follow it, and fear God, if haply ye may find mercy;— lest ye should say,—Verily the Scripture hath been revealed to two people before us, and we are ignorant of their reading; — or lest ye should say,—If the Scripture had been revealed to us, we surely would have followed its direction better than they; and now verily a clear exposition hath come unto you from your Lord, a direction and mercy, &c.²⁰⁰

İşte bu (Kur'an), bizim indirdiğimiz mübarek bir kitaptır. Buna uyun ve Allah'tan korkun ki size merhamet edilsin. "Kitap, yalnız bizden önceki iki topluluğa (hıristiyanlara ve yahudilere) indirildi, biz ise onların okumasından gerçekten habersizdik" demeyesiniz diye; Yahut "Bize de kitap indirilseydi, biz onlardan daha çok doğru yolda olurduk" demeyesiniz diye (Kur'an'ı indirdik). İşte size de Rabbinizden açık bir delil, hidayet ve rahmet geldi.²⁰¹

“Kur’an’ın buradaki amacı Arapların ve Mekkelilerin şu bahaneye başvurmalarını önlemektir. “Kutsal metinler Yahudi ve Hristiyanlara indirilmiştir.dilleri yabancı olduğundan onları ne okuyabiliyor ne de anlayabiliyoruz.Eğer kendi dilimizde indirilselerdi onlardan daha iyi inanırdık.” Kur’an, önceki vahiyler kusurlu olduğundan değil bu mazereti def etmek için gönderilmiştir.Tersine onlar açık bir delil hidayet ve rahmettirler. Burada İncilin doğruluk ve saflığına karşı olduğu kadar bütünlüğüne karşı da küçük bir suçlama mevcuttur. Tek eksikliği Arap diline elverişli olmamasıdır. Arapların bilmediği yabancı bir dilde yazılmıştır.Kur’an’ın belirtmek istediği de budur.”²⁰²

سورة الأنبياء

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رَجَالًا نُوحِي إِلَيْهِمْ فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

²⁰⁰ A.g.e, s. 110

²⁰¹ 6/ 155-157

²⁰² A.g.e, s. 110-111

And We sent not before thee (as Apostles) other than men whom We inspired: ask, therefore, the people of the Scripture, if ye know it not.²⁰³

Biz, senden önce de, kendilerine vahiy verdiğimiz kişilerden başkasını peygamber olarak göndermedik. Eğer bilmiyorsanız bilenlerden sorunuz.²⁰⁴

Mur'ın Enbiya suresindeki şu ayete yaptığı yorum da ilginçtir:

“Muhammed kendi zamanındaki Yahudi ve Hristiyanlarda mevcut olan kutsal metinlere iddia ve doktrinlerini doğrulamak için başvurmuştur. İslam'ın peygamberi ve bugünün müslümanları arasında ne kadar da muazzam bir fark var! O Kutsal metinleri iddialarının temeli ve saldırılara karşı destekçisi yapsın; onlar kafirce bir çabayla metinlerin otoritesini yıkmaya çalışsınlar.”²⁰⁵

Yine yukarıdaki ayete benzer olarak Nahl suresinin 43 ve 44. ayetleri verilmiştir.

سورة النحل

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رَجَالًا نُوحِي إِلَيْهِمْ فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ
بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

And We have not sent before thee other than men whom We have inspired wherefore ask the people of the Scripture if ye know not.

(We sent them) with evident signs and books, and We have sent down unto thee the revelation, that thou mightest make known to mankind that which hath been revealed to them, that haply they might reflect.²⁰⁶

Senden önce de, kendilerine vahyettiğimiz kişilerden başkasını peygamber olarak göndermedik. Eğer bilmiyorsanız, bilenlere sorun. Apaçık mucizeler ve kitaplarla (gönderildiler). İnsanlara, kendilerine indirileni açıklaman için ve düşünüp anlasınlar diye sana da bu Kur'an'ı indirdik.²⁰⁷

b. Medeni Ayetler

---

²⁰³ A.g.e, s. 115

²⁰⁴ 21/ 7

²⁰⁵ A.g.e, s. 116

²⁰⁶ A.g.e, s. 122

²⁰⁷ 16/ 43-44

سورة البقرة

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِّنْ عِندِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِن قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ

And when a Book (i.e. the Corân) came unto them from God, attesting the truth of that (Scripture) which is with them, (although they had from before been praying for victory over those who disbelieve) yet when that came unto them which they recognized, they rejected the same.²⁰⁸

Daha önce kâfirlere karşı zafer isterlerken kendilerine Allah katından ellerindeki (Tevrat'ı) doğrulayan bir kitap gelip de (Tevrat'tan) bilip öğrendikleri gerçekler karşılıklarına dikilince onu inkâr ettiler.²⁰⁹

سورة البقرة

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ قَالُوا تُوْمِنُ بِمَا أَنزَلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَهُمْ

And when it is said unto them;—Believe in that which God hath revealed; they say;—We believe in that which hath been revealed unto us; and they reject that which (hath been revealed) after it, although it be the truth attesting that which is with them.²¹⁰

Kendilerine: Allah'ın indirdiğine iman edin, denilince: Biz sadece bize indirilene (Tevrat'a) inanırız, derler ve ondan başkasını inkâr ederler. Halbuki o Kur'an kendi ellerinde bulunan Tevrat'ı doğrulayıcı olarak gelmiş hak kitaptır.²¹¹

سورة البقرة

فُلْ مَن كَانَ عَدُوًّا لِّجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَى لِّلْمُؤْمِنِينَ

²⁰⁸ A.g.e, s. 146

²⁰⁹ 2/ 89

²¹⁰ A.g.e, s. 147

²¹¹ 2/ 91

For he (Gabriel) hath caused it (the Corân) to descend upon thy heart, by the command of God, attesting that (Scripture) which is before it, and a direction and good tidings to the believers.²¹²

De ki: Cebrail'e kim düşman ise şunu iyi bilsin ki Allah'ın izniyle Kur'an'ı senin kalbine bir hidayet rehberi, önce gelen kitapları doğrulayıcı ve müminler için de müjdeciler olarak o indirmiştir.²¹³

سورة البقرة

وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ كِتَابَ اللَّهِ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

And when a prophet came unto them from God, attesting that (Scripture) which is with them, a party of those who have received the Scripture cast the Book of God behind their backs, as if they knew it not.²¹⁴

Allah tarafından kendilerine, yanlarında bulunan tasdik edici bir elçi gelince ehl-i kitaptan bir gurup, sanki Allah'ın kitabını bilmiyormuş gibi onu arkalarına atıp terkettiler.²¹⁵

سورة آل عمران

وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ رَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنِّي وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ وَالْحِلِّ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ *** التَّوْرَةَ

And (God) shall teach Him (Jesus) the Scripture, and wisdom, and the Tourât, and the Gospel ;—and (shall send Him as) an Apostle unto the Children of Israel.

(Jesus shall say) Verily I have come unto you— * * attesting the truth of that which (Scripture revealed) before me in the Tourât, and that I may make lawful unto you a part of that which is forbidden unto you.²¹⁶

²¹² A.g.e, s. 148

²¹³ 2/ 97

²¹⁴ A.g.e, s. 149

²¹⁵ 2/ 101

²¹⁶ A.g.e, s. 182

(Melekler, Meryem'e hitaben İsa hakkında sözlerine devam ettiler: Allah ona yazmayı, hikmeti, Tevrat'ı, İncil'i öğretecek. İsrailoğullarına bir elçi olacak (ve onlara şöyle diyecek:) Size Rabbinizden bir mucize getirdim...

Benden önce gelen Tevrat'ı doğrulayıcı olarak ve size haram kılınan bazı şeyleri de helâl kılmam için gönderildim.²¹⁷

سورة المائدة

وَكَيْفَ يُحْكَمُونَكَ وَعِنْدَهُمُ التَّورَةُ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ
إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّورَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا لِلَّذِينَ هَادُوا وَالرَّبَّانِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ بِمَا
اسْتُحْفِظُوا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ وَكَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَاءَ فَلَا تَخْشَوْنَ النَّاسَ وَالْأَنْفُسَ فَاسْخَبُوا النَّاسَ وَلَا تَخْشَوْنَ الْإِنْسَانَ إِذَا أُخِذَ
بِأَيِّتِي ثُمَّ قَلِيلًا وَمَنْ
لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ
وَكُنْتُمْ عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنْ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْأَنْفَ بِالْأَنْفِ وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ
قِصَاصٌ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ
وَقَفَّيْنَا عَلَى آثَارِهِم بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّورَةِ وَأَنبِئَاهُ الْإِنْجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا
لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّورَةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ
وَلِيَحْكُمَ أَهْلَ الْإِنْجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيِّمًا عَلَيْهِ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ
أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْ هَاجًا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ
لِيَلْوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ

And how will they make thee their judge, since they have beside them the Tourât, in which is the command of God? Then they will turn their back after that, and these are notbelievers. Verily We have revealed the Tourât; therein is guidance and light. The prophets that submitted themselves to God judged thereby those that were Jews; and the doctors and priests (did the same) in accordance with that which was confided to their charge of the book of God, and they were witnesses thereof. Wherefore fear not man, but fear Me, and sell not thou the signs of God for a small price. And he that doth not judge by that which God hath revealed, verily they are the unbelievers.

²¹⁷ 3/ 49-50

And We have written for them,—verily life for life, and eye for eye, and nose for nose, and ear for ear, and tooth for tooth; and for wounding retaliation; and he that remitteth the same as alms it shall be an atonement unto him. And he that judgeth not by that which God hath sent down, they are the transgressors.

And We caused Jesus, the Son of Mary, to follow in their footsteps, attesting the Scripture of the Tourât which preceded Him; and We gave Him the Gospel, wherein is guidance and light, which attests the Tourât that preceded it, and a direction and an admonition to the pious;—that the people of the Gospel might judge according to that which God hath revealed therein, and he that doth not judge according to that which God hath revealed, verily they are the flagitious ones.²¹⁸

İçinde Allah'ın hükmü bulunan Tevrat yanlarında olduğu halde nasıl seni hakem kılıyorlar da sonra, bunun arkasından yüz çevirip gidiyorlar? Onlar inanmış kimseler değildir.

Biz, içinde doğruya rehberlik ve nur olduğu halde Tevrat'ı indirdik. Kendilerini (Allah'a) vermiş peygamberler onunla yahudilere hükmederlerdi. Allah'ın Kitab'ını korumaları kendilerinden istendiği için Rablerine teslim olmuş zâhidler ve bilginler de (onunla hükmederlerdi). Hepsi ona (hak olduğuna) şahitlerdi. Şu halde (Ey yahudiler ve hakimler!) İnsanlardan korkmayın, benden korkun. Ayetlerimi az bir bedel karşılığında satmayın. Kim Allah'ın indirdiği (hükümler) ile hükmetmezse işte onlar kâfirlerin ta kendileridir.

Tevrat'ta onlara şöyle yazdık: Cana can, göze göz, buruna burun, kulağa kulak, dişe diş (karşılık ve cezadır). Yaralar da kısastır (Her yaralama misli ile cezalandırılır). Kim bunu (kısası) bağışlarsa kendisi için o keffâret olur. Kendinden önce gelen Tevrat'ı doğrulayıcı olarak peygamberlerin izleri üzerine, Meryem oğlu İsa'yı arkalarından gönderdik. Ve ona, içinde doğruya rehberlik ve nûr bulunmak, önündeki Tevrat'ı tasdik etmek, sakınanlara bir hidayet ve öğüt olmak üzere İncil'i verdik.

İncil'e inananlar, Allah'ın onda indirdiği (hükümler) ile hükmetsinler. Kim Allah'ın indirdiği ile hükmetmezse işte onlar fâsıklardır. Sana da, daha önceki kitabı

---

²¹⁸A.g.e, s. 203

doğrulamak ve onu korumak üzere hak olarak Kitab'ı (Kur'an'ı) gönderdik. Artık aralarında Allah'ın indirdiği ile hükmet; sana gelen gerçeği bırakıp da onların arzularına uyma. (Ey ümmetler!) Her birinize bir şerîat ve bir yol verdik. Allah dileseydi sizleri bir tek ümmet yapardı; fakat size verdiği (yol ve şerîatlerde) sizi denemek için (böyle yaptı).²¹⁹

“Bu ayette Kur'an Yahudi ve Hristiyan kutsal metinlerini tasdik etmekle kalmıyor, bunun yanında kendisini koruyucu ve şahit olarak belirtiyor. “a custodian over it” demek bütün kutsal kitapları koruması, değişmelerini önlemesi, doğruluk ve otoritelerine şahit olması anlamındadır.”²²⁰

سورة آل عمران

مِثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَّا آتَيْنُكُمْ مِّنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ رَسُولَ مُصَدِّقٍ لِّمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ
وَلَتَنْصُرُنَّهُ الْخ

And (call to mind) when God made a covenant with the prophets, (saying) This verily is the book and the wisdom which I have given unto you; thereafter shall come an Apostle attesting the truth of that (Scripture) which is with you; ye shall surely believe in him, and assist him.²²¹

Hani, Allah peygamberlerden, "Andolsun, size vereceğim her kitap ve hikmetten sonra, elinizdekini doğrulayan bir peygamber geldiğinde, ona mutlaka iman edeceksiniz ve ona mutlaka yardım edeceksiniz" diye söz almış ..

وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِن رُّوحِنَا

كَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتُبِهِ وَكَانَتْ مِنَ الْقَانِتِينَ وَصَدَقَتْ بِ

And Mary the daughter of Imran, who preserved her virginity; and We breathed into her of Our spirit, and she attested the words of her Lord and His Scriptures, and was amongst the pious.²²²

İffetini korumuş olan, İmran kızı Meryem'i de (Allah örnek gösterdi). Biz, ona ruhumuzdan üfledik ve Rabbinin sözlerini ve kitaplarını tasdik etti. O gönülden itaat edenlerdendi.²²³

²¹⁹ 5/ 43-48

²²⁰ The Coran, s.205

²²¹ A.g.e, s. 190

²²² A.g.e, s. 214

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَنْقِمُونَ مِنَّا إِلَّا أَنْ آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا
وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلُ وَأَنْ أَكْثَرَكُمْ فَاسِقُونَ

Say,—O People of the Book! is there any other cause of your enmity against us, but that we believe in God, and in that which hath been revealed unto us, and in that which hath been revealed from before?—but the most of you are evil doers. 224

(Onlara) şöyle de: Ey kitap ehli! Yalnızca Allah'a, bize indirilene ve daha önce indirilene inandığımız için mi bizden hoşlanmıyorsunuz? Oysa çoğunuz yoldan çıkmış kimselersiniz.²²⁵

وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِن بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعِيًّا
بَيْنَهُمْ

And those to whom the book was given, did not fall to variance until after that the knowledge (of Divine truth) came unto them, wickedly among themselves.²²⁶

..Kitap verilenler, kendilerine ilim geldikten sonradır ki, aralarındaki kıskançlık yüzünden ayrılığa düştüler.²²⁷

كُم مِّن رَّبِّكُمْ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَى شَيْءٍ حَتَّى تُقِيمُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْ

Say:—Oh ye People of the Book! ye are not grounded upon anything, until ye set up (or observe) the Tourât and the Gospel, and that which hath been revealed unto you from your Lord.²²⁸

²²³ 66/12

²²⁴ A.g.e, s. 206

²²⁵ 5/59

²²⁶ A.g.e. s. 181

²²⁷ 3/19

²²⁸ A.g.e. s.207

"Ey Kitap ehli! Siz, Tevrat'ı, İncil'i ve Rabbinizden size indirileni hakkıyla uygulamadıkça, (doğru) bir şey (yol) üzerinde değilsinizdir" de. Rabbinden sana indirilen, onlardan çoğunun küfür ve azgınlığını elbette artıracaktır. Kâfirler topluluğuna üzülme.²²⁹

İslam alimleri tasdik meselesini Muir'den çok farklı anlamış ve açıklamışlardır. Bu ifade, aynı zamanda kâfirlerin bir sorusuna cevaptır. Çünkü onlar şöyle diyorlardı: "Tevrat'ta şunlar var. İncirde de şunlar zikrediliyor" deyip, uydurdukları teslis" gibi şeylerin bu kitaplarda bulunduğunu söylüyorlardı. Bu sebeple de, "Kur'ân'da bunun aksi var, niçin?" diyorlardı. İşte bundan dolayı Allah Teâlâ sanki şöyle demek istemiştir: "Tevrat ve İncil'de yaptığınız tahrif ve değiştirmeler sebebiyle, onlara güven kalmamıştır. Kur'ân'a gelince, bunda yer alan şeyler, eğer Tevrat ve (İncil'de) de varsa, o kısımlar gerçektir ve indirildiği şekilde kalmıştır. Yok eğer onlarda yoksa, Kur'ân'da aksi varsa, o halde onlar gerçek Tevrat (ve İncil'den) değildir. Binâenaleyh Kur'ân Tevrat'ı da tasdik etmekte, doğrusunu ortaya koymaktadır."

Bu hususta bir diğer izah da şöyledir: "Bu vahiy, yani Kur'ân, öncekileri tasdik ediyor. Çünkü vahiy denen şey olmasaydı, Tevrat ve İncil'in indirilmiş olduğu iddiasında, Hz. Musa (a.s) ile Hz. İsa (a.s)'ın da yalanlanmaları gerekirdi. Şu halde vahiy denen şey mevcut olup, Hz. Muhammed (s.a.s)'e de indirilince, bunun mümkün olduğu, bu sayede eskilerin de tasdik edildiği anlaşılabilir olur." Bu izaha göre burada söyle bir incelik var: Allah Teâlâ, önceki kitaplar da Kur'ân'ı tasdik etmesine rağmen, Kur'ân'ı "öncekileri tasdik edici" diye tavsif etmiştir. Çünkü vahiy, birisine indiğine göre başkasına da inebilir. O başkası da Hz. Muhammed (s.a.s)'dir. Hak Teâlâ önceki kitapların Kur'ân'ı tasdik edici olduklarını burada zikretmemiştir. Çünkü Kur'ân'ın bizzat kendisinin mucize oluşu, onun vahiy mahsulü olduğunu tasdik için yeterlidir. Fakat eski kitaplara gelince, mutlaka onların yanında, onların doğruluğunu gösteren bir mucizenin (yahut mucizelerin) bulunması gerekmiştir.²³⁰

Cenâb-ı Hakk"ın "O. ancak kendinden evvelki kitapları tasdik etmektedir"

---

²²⁹ 5/68

²³⁰ Fahrüddin Er-Râzi, *Tefsir-i Kebir Mefâtihu'l-Gayb*, Akçağ Yayınları, c.18, s.407

tarzındaki ayetleri birkaç yönden izah edilebilir:

a) Hz. Muhammed (s.a.s), öğrenim için herhangi bir belgeye seferde bulunmamış olan bir ümmî idi. Mekke ise, ulemâ yatağı değildi. Orada, ilmî kitaplarla ilgili hiçbir şey yok idi. Buna rağmen, Hz. Muhammed (s.a.s), bu Kur'an'ı getirdi ve bu Kur'ân, evvelki kavimlerin kıssalarını da ihtiva ediyordu. Öte yandan müşrikler ise, Hz. Muhammed'e son derece düşman idiler. Binâenaleyh, Kur'an'ın ihtiva ettiği bu kıssalar, şayet Tevrat ve İncil'dekilere muvafakat etmeseydi, onlar, bunu tenkit eder, tenkitlerinde son derece aşırı giderler ve: "Sen bu kıssaları aslına uygun olmaksızın bildiriyorsun.." derlerdi. Binâenaleyh, onların onu tenkide ve onun durumunu kınamaya son derece haris olmalarına rağmen, onlardan hiç kimse böyle bir şey söylemeyince, biz, Hz. Peygamber'in Tevrat ve İncil'i mütâlâa etmediği, onları öğrenmek için hiç kimseye talebelik yapmamış olduğu halde, o kıssaları Tevrat ve İncil'dekilere uygun olarak bildirmiş olduğunu anlamış oluruz. Bu da, Hz. Peygamber (s.a.s)'in, bütün bunları, Allah'dan almış olduğu vahiy ile haber verdiği delâlet eder.

b) Allah tarafından indirilen kitaplar O'nun, Hz. Muhammed (s.a.s)'in peygamber olarak gönderileceğine delâlet etmişlerdir. Durum böyle olunca, Hz. Muhammed (s.a.s)'in gelmesi, o kitaplarda bulunan Hz. Muhammed'in geleceğine dair müjdeyi tasdik etmiş olur. Böylece bu, kendisinden öncekileri tasdik etmeden ibaret olmuş olur.

c) Hz. Peygamber (s.a.s), Kur'an'da, gelecekle ilgili pekçok şeyden bahsetmiştir. Ve bu şeyler de, o haberlere uygun olarak tahakkuk etmişlerdir. Bunlar, meselâ Cenâb-ı Hakk'ın "Elif. lam. mim. Rumlar mağlub oldu..."(Rum, 1-2); "Andolsun ki Allah. Resulünün gördüğü rüyanın gerçek olduğunu tasdik etmiştir" (Fetih. 27) ve "Allah, içinizden İman edip de güze! ame! işleyenlere yemin ile vaadetti ki, (...) onları da yeryüzünde muhakkak (müşriklerin) yerine geçirecek..." (Nur. 55) ayetlerinde bahsedilen hususlardır.

Bu, gelecekte vuku bulacak gaybî şeylerden haber vermenin, ancak Allah tarafından gelen bir vahiy ile gerçekleştiğine delâlet eder ki, bu da kendisinden öncekileri tasdik etmeden ibaret olmuş olur. Binâenaleyh, ilk iki madde, geçmişten haber verme; üçüncü madde, gelecekte haber verme olup, bunların

tamamı, kendisinden öncekileri tasdik etmeden ibaret olmuş olur.²³¹

Kur'an-ı kerimin, kendinden önceki Peygamberlere indirilen kitapları tasdik etmesinden maksat, Muhammed (s.a.v.)'e ve Allah tarafından ona gönderilenlere uymayı emreden hükümlerin Kur'an'da da diğer kitaplarda da aynı olmasıdır. Kitap ehli, Allah'ın varlığı, âhiret hayatı vb. hükümleri kabul etmelerine rağmen Hz. Muhammed ile ilgili olan Kur'an'ın hükümlerini kabul etmemişlerdir. Halbuki Kur'anın bu hükümleri, Tevrat ve İncil'de de mevcut olan hükümlerdir. Yeni çıkan bir şey değildir ki garip karşılayarak inkâr etmiş olsunlar.²³²

O Kur'an geçmişte Allah'ın, Peygamberlerine indirmiş olduğu kitapları tasdik eder ve onları muhafaza altına alır. Ve onların nerelerinin sağlam kaldığını, nerelerinin değiştirildiğini size bildirir. O Kur'an'a mutabık düşen semavi kitaplar hak, düşmeyenler ise batıldır. Zira o batıl sözler, Yahudi ve Hristiyan din adamlarının tahrifleri sonucunda ortaya çıkmıştır.²³³

“Bilenlere sorulması” hususu da islam alimlerince şöyle açıklanır:

“Ey Muhammed, eğer sana indirdiğimizden şüphe ediyorsan senden önce kitap okuyanlara sor. Şüphesiz ki sana, rabbin tarafından hak gelmiştir. O halde asla şüphe edenlerden olma.”(10/94)

Taberi, Hz. Muhammed'in kendinden öncekilere sormasını şöyle yorumlamıştır:

Ey Muhammed, eğer sen, sana bildirdiğimiz şeylerin gerçekliği hususunda şüphede isen, senin zamanına yetişen ehl-i kitabın takva sahibi olanlarına sor. Şüphesiz ki sana, Peygamber olduğuna dair kesinlik ifade eden gerçek haber gelmiştir. Yahudi ve Hristiyanlar da senin sıfatlarını kitaplarında görmüşlerdir. Sakın sen, bu hususta şüphe edenlerden olma.

Katade diyor ki: "Resulullah (s.a.v.)'in bu âyetin sonunda; "Ne şüphe ediyorum ne de bir kimseye sorma ihtiyacı hissederim." dediği rivayet edilmektedir.

Aslında Resulullah (s.a.v.) kendisinin Peygamber olduğunda ve kendisine Allah

²³¹ Fahrüddin Er-Râzi, *Tefsir-i Kebir Mefâtihu'l-Gayb*, Akçağ Yayınları, 12/380-381

²³² Ebu Cafer Muhammed b. Cerir et-Taberi, *Taberi Tefsiri*, Hisar Yayınevi: 1/275

²³³ Ebu Cafer Muhammed b. Cerir et-Taberi, *Taberi Tefsiri*, Hisar Yayınevi: 3/317-319.

tarafından indirilen vahiy hususunda asla şüphe etmemektedir. Bu ifadenin böyle kullanılması Arapça'nın bir özelliğindedir. Buna bir misâl olmak üzere şunu söylemek mümkündür. Mesela bir kişi, oğlundan, bir işi kesinlikle yapmamasını isterse ona şöyle derdi: "Eğer sen benim oğlum isen şu işi kesinlikle yapmayacaksın." Bu ifade baba çocuğunun, gerçek çocuğu olup olmadığı hususunda şüphe etmiş değildir. Bu, ifadenin özel bir şeklidir ve tekid ifade eder ve "Şu işi kesinlikle yapmayacaksın." demektir. Buradaki ifade işte böyle bir özelliği olan ifadedir.²³⁴

“Ey Peygamber, biz senden önce de ancak kendilerine vahyettiğimiz erkekleri Peygamber olarak gönderdik. Eğer bilmiyorsanız kitap ehline sorun.” ayet-i kerimesi hakkında Dehhak, Abdullah b. Abbastan şöyle rivayet etmektedir: "Allah teala, Muhammed (s.a.v.) i Peygamber olarak gönderince onu kabul etmeyenler: "Allah, bir insanı Peygamber gönderecek dereceye düşmez, o bundan münezzehtir." dediler. Bunun üzerine Allah teala bu ve benzeri âyet-i Kerimeleri indirdi.

Ayet-i Kerimede "Kitap ehli" diye tercüme edilen "Ehl-i Zikr" ifadesinden neyin kastedildiği hususunda müfessirler değişik görüşler ileri sürmüşlerdir. Mücahid, A'meş, İbn-i Abbas, "Ehl-i Zikr" den maksadın, daha önce kendilerine kitap verilen ümmetler olduğunu söylemişlerdir. Meal bu görüşe göre hazırlanmıştır. Bu görüşe göre âyetin izahı şöyledir: "Ey Muhammed, senin bir beşer olarak Peygamber olamayacağım iddia eden müşriklere de ki: "Benden önce gönderilen bütün Peygamberler de ancak kendilerine vahyedilen bir kısım erkeklerdi. Şayet bu hususta bana inanmıyorsanız daha önce kendilerine kitap verilen ümmetlere sorun. Onlara gönderilen Peygamberler de benim gibi erkek kişiler miydi yoksa Melekler miydi?"(16/43)²³⁵

Allah teala bu âyeti kerime ile, dolaylı yolla, ehl-i kitabın, Resulullah'a ve Kur'an'a iman etmeyen kâfirlerini kınamaktadır. Çünkü onlar Resulullah'a ve Kur'an'a iman etmedikleri halde Resulullah'tan önce indirilen kitaplara iman etmekle kurtulmuş olabileceklerini, kendilerinin hidayette olduklarını ve cennete

---

²³⁴ Ebu Cafer Muhammed b. Cerir et-Taberi, *Taberi Tefsiri*, Hisar Yayınevi: 4/456-457.

²³⁵ Ebu Cafer Muhammed b. Cerir et-Taberi, *Taberi Tefsiri*, Hisar Yayınevi: 5/204-205.

ancak Yahudi ve Hıristiyan olanların girebileceklerini iddia etmişlerdir. Allah teala Bakara suresinin başında, onların iddialarını yalanlamış ve kullarına bildirmiştir ki, bu Kur'an, hem Muhammed'e ve onun getirdiklerine hem de ondan önce gelen Peygamberlerin getirdiklerine iman edenlere rehberdir. Sadece, geçmiş dinlere iman edenlere rehber değildir.(2/4)²³⁶

“Ey Muhammed, biz, senden önce de, ancak kendilerine vahyettiğimiz erkekleri Peygamber olarak gönderdik. Eğer bilmiyorsanız ilim sahiplerine sorun.”(21/7) ayetini Taberi şöyle yorumlamıştır:

Ey Muhammed biz senden önce de ancak bazı erkekleri seçip onlara vahyettik ve onları Peygamber olarak gönderdik. Biz, Melekleri Peygamber olarak göndermedik. O halde senin bir beşer olarak Peygamber gönderilmeni niçin yadırgıyorlar?

Ey müşrikler, eğer siz, bir beşerin Peygamber gönderileceğini bilmiyor ve aklınıza sığdıramıyorsanız, bu konuda bilgileri olan Yahudi ve Hıristiyan gibi kitap ehline sorun. Onlara gönderilen Peygamberler bir kısım erkeklerden başka bir şey değildi.²³⁷

Ayetteki ifadesi şu manaya sahiptir: Allah Teâlâ, onların, vahye -nazharolan peygamberlerinin melek değil insan olduklarını anlamaları için, ehl-i zikre, (bilenlere) yani ehl-i kitaba sormalarını emrediyor. Cenâb-ı Hak, bunları onlara (sormaya) sevk etmiştir. Çünkü onlar, Hz. Peygamber'e düşman olma hususunda müşriklerin yolunda idiler. Nitekim Allah Teâlâ, "Sizden evvel kendilerin kitab verilenlerden ve Allah'a eş tanıyanlardan da, mutlaka incitici birçok (laf) işiteceksiniz" buyurmuştur.²³⁸

Hz.Adem'den Hz.Muhammed'e kadarki süreçte,bütün semavi kitaplar tek bir esas üzerinde durmuşlardır:Allahu Teala'ya imana; ondan getirdikleri, insanlığı hayır ve saadete götürececek öğretilere tutunmaya davet. İnanç esasları ve temel hususlar bütün dinlerde aynıdır.Yüce Allah bunu şu ayette beyan eder:

---

²³⁶ Ebu Cafer Muhammed b. Cerir et-Taberi, *Taberi Tefsiri*, Hisar Yayınevi: 1/114.

²³⁷ A.g.e, s. 514

²³⁸ Fahrudin Er-Râzi, *Tefsir-i Kebir Mefâtihu'l-Gayb*, Akçağ Yayınları: 16/97-98

"Dini ayakta tutun ve onda ayrılığa düşmeyin" diye Nuh'a tavsiye ettiğini, sana vahyettiğimizi, İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya tavsiye ettiğimizi Allah size de din kıldı..."²³⁹

Dinlerin getirdiği hükümlerin ayrıntılarına gelince, semavi kitaplar bu hususlarda farklılık arz etmektedir. Şöyle ki her biri kendi zamanlarına uygun kanunlar getirmiş ve inananların maslahatlarını gözönünde bulundurmuşlardır. Çünkü bir zamana için uygun olan birşey, başka bir zaman için; keza bir toplumun yapısına uygun olan birşey, başka bir toplumun yapısına uygun olmayabilir. Allahu Teala'nın şu ayeti bunu doğrulamaktadır:
"..Sizden herbiri için bir yol ve metod belirledik..."

Zaman, Kur'an dışındaki diğer semavi kitapları ortadan kaldırmıştır. Tevrat ve İncil dışında bize ulaşan başka semavi bir kitap yoktur. Her iki kitap da gerek inanç ve gerekse getirdikleri hükümler açısından aynı seviyede tahrif ve değişikliğe maruz kalmıştır. Bugün insanların elinde mevcut olan Tevrat, Allah'ın Musa'ya indirdiği kitap değildir. Her ikisinde de bu dediğimizi doğrulayan, aykırılık ve tenakuzlar yer almaktadır. Bir kısım müslüman alimlerin yapmış oldukları incelemeler ile bazı gayri müslim ilahiyatçıların değerlendirmeleri bu hususu doğrulamakta ve onaylamaktadır. Nitekim kendisine ait olmayan hiçbirşeyin içine karışmadığı Kur'an bu hususu açık ve net bir şekilde ortaya koymaktadır:

"(Yahudiler) Allah'ı gereği gibi tanımadılar. Çünkü "Allah hiçbir beşere bir şey indirmedir" dediler. De ki: Öyle ise Musa'nın insanlara bir nûr ve hidayet olarak getirdiği Kitab'ı kim indirdi? Siz onu kâğıtlara yazıp (istediğinizi) açıklıyor, çoğunu da gizliyorsunuz. Sizin de atalarınızın da bilemediği şeyler (Kur'an'da) size öğretilmiştir. (Resûlüm) sen "Allah" de, sonra onları bırak, daldıkları bataklıkta oynayadursunlar!"²⁴⁰

"Ey Resûl! Kalpleri iman etmediği halde ağızlarıyla "inandık" diyen kimselerden ve yahudilerden küfür içinde koşuşanlar(ın hali) seni üzmesin. Onlar durmadan yalana kulak verirler, ve sana gelmeyen (bazı) kimselere kulak verirler; kelimeleri yerlerinden kaydırıp değiştirirler. "Eğer size şu verilirse hemen alın, o verilmezse sakının!" derler. Allah bir kimseyi şaşkınlığa (fitneye) düşürmek isterse, sen Allah'a karşı, onun lehine hiçbir şey yapamazsın. Onlar, Allah'ın

---

²³⁹ 5/48

²⁴⁰ 6/91

kalplerini temizlemek istemediği kimselerdir. Onlar için dünyada rezillik vardır ve ahirette onlara mahsus büyük bir azap vardır.”²⁴¹

“Sözlerini bozmaları sebebiyle onları lânetledik ve kalplerini katılaştırdık. Onlar kelimelerin yerlerini değiştirirler (kitaplarını tahrif ederler). Kendilerine öğretilen ahkâmın (Tevrat'ın) önemli bir bölümünü de unuttular. İçlerinden pek azı hariç, onlardan daima bir hainlik görürsün. Yine de sen onları affet ve aldırış etme. Şüphesiz Allah iyilik edenleri sever.”²⁴²

Örnek olarak verdiğimiz bu ayeti kelimelerle Muir'in iddialarını incelersek görürüz ki kendi batıl iddialarını ispatlamak için Kur'an ayetlerinden istediğini seçip almış, tezlerini çürütecek olan, Kutsal metinlerin tahrif edildiğinden bahseden ayet-i kerimeleri örnek vermekten çekinmiştir.(2/79; 5/13-15)

Muir'in de üstünde durduğu gibi Kur'an kendinden önceki kitapları tasdik ve teyid etmektedir. Ancak Kur'an önceki bütün peygamberlerin getirdikleri kitapların davet ettikleri inanç sistemini ve bütün semavi sahifelerin üzerinde durdukları akidevi hususları (elbette tahrif edilmemiş önceki saf hallerini) onaylayıp doğrulamaktadır. Bu kitaplarda yer alan tahrifleri ve karıştırmaları düzeltmek gibi bir özelliği de bulunmaktadır. Öyleyse Tevrat ve İncil'de yer alan hususların ne kadar doğru ne kadar uydurma şeyler olduklarını tesbit etmek için müracaat edeceğimiz temel kaynak Kur'an'dır.

O halde, bugün elde bulunan Ahd-i Atik ve Ahd-i Cedîd'i -insanların onlar üzerinde yaptıkları tahriflere katılmamak için- ne tamamıyla tasdik ederiz ne de tekzib ederiz. Bunlar hakkında tevakkuf eder ve susarız ve "Allah'ın indirdiği Tevrat, Zebûr, İncil ve diğer bütün kitablara iman ettik" deriz. Ebû Hüreyre (r.a.)'ın şöyle dediği rivayet olunur: "Ehl-i Kitab olan Yahudiler, Tevrat'ı İbranice metni ile okurlar, Arapçayla da müslümanlara açıklarlardı. Bu konuda Rasûlullah (s.a.s) ashâbına, "Siz Ehl-i kitabın sözlerini ne tasdik ediniz, ne de tekzib ediniz ve şöyle deyiniz: Biz Allah'a, bize ve size indirilene iman ettik"²⁴³ demiş ve daha sonra el-Bakara süresinin 136. âyetini okumuştur: "Deyin ki; biz Allah'a, bize indirilene, İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve torunlarına indirilenlere, Mûsâ ve İsâ ya ve diğer bütün peygamberlere Rabpleri tarafından verilenlere iman ettik. Bunlardan hiçbiri arasında ayırım yapmayız. Biz Allah'a teslim olanlarız"

---

²⁴¹ 5/ 41

²⁴² 5/ 13

²⁴³ *Sahih-i Buhârî*, İ'tisam, 25

“Kendilerine kitap verdiklerimiz, Peygamberi, oğullarını tanıdıkları gibi tanır. Onlar, nefislerini hüsrana uğratanlardır. Onlar iman etmezler.

Kendilerine Tevrat ve İncili verdiğimiz kitap ehli, Muhammedi, kendi kitaplarında sıfatları belirtildiği için, kendi oğullarını tanıdıkları gibi tanır. Kendilerini helak edip Cehenneme sürükleyenler yok mu? İşte onlar, Muhammed’in Peygamberliğini kabul ile ona iman etmeyenlerdir.”

Rivayet edildiğine göre, Müslüman olan Yahudi asıllı insanlar demişlerdir ki: "Allah'a yemin olsun ki, bizim Muhammedi tanımamız oğlumuzu tanımamızdan daha sağlamdır. Çünkü Muhammedin bütün sıfatlarını Tevrat'ta okuduk."(6/20)
244

“Allah'ın hükmü, yanlarında bulunan Tevrat'ta yazılı olduğu halde, nasıl oluyor da senin hüküm vermeni istiyorlar? Sonra da verdiğin hükümden yüz çeviriyorlar?. Onlar, mümin değildir.”(5/43)

Ey Muhammed, nasıl oluyor da bu Yahudiler, aralarında senin hüküm vermeni istiyorlar ve senin hakemliğine razı oluyorlar? Halbuki onların yanında, benim Musa'ya indirdiğim, onların da hak kitap olduğunu kabul ettikleri Tevrat bulunmaktadır. Onun içinde bulunan hükümler benim gönderdiğim hükümlerdir. Evli olarak zina edenin hükmü de onda mevcuttur. Onlar bunu bilmelerine rağmen onun hükmünü terkedip bana isyan etme cesaretini göstererek ondan yüz çevirirler. Daha doğrusu onlar, mümin kimseler değildir. Zira Allah'ın hükmünden yüz çevirme, müminlerin sıfatlarından değildir.

Taberi diyor ki: "Her ne kadar bu âyet Resulullah'a hitabetmekte ise de aslında Yahudileri, yaptıkları çirkin davranışlarından dolayı kınamaktadır. Çünkü onlar hem Hz. Muhammed (s.a.v.) in Peygamberliğini reddediyor ve yalanlıyorlar hem de onu hakem tayin ediyorlar. Ayrıca fetva almak istedikleri konunun hükmü, hak kitap olduğuna iman ettikleri Tevrat'ta mevcut bulunmaktadır. Bu sebeple âyet, Yahudilerin davranışlarının samimiyetle bağdaşmadığını ve Yahudilerin gerçekten iman edenler olmadıklarını bildirmektedir."²⁴⁵

Müfessirler şöyle demektedirler: "Hayber ahâlisinin soylularından bir erkek ve bir kadın zina etmişlerdi. Tevrat'ta zina haddi ise, recm idi. Bunun üzerine yahudiler, bunlar asil oldukları için, onları recmetmeyi uygun bulmadılar

---

²⁴⁴ Ebu Cafer Muhammed b. Cerir et-Taberi, *Taberi Tefsiri*, Hisar Yayınevi: c.3 ,s. 476.

²⁴⁵ Ebu Cafer Muhammed b. Cerir et-Taberi, *Taberi Tefsiri*, Hisar Yayınevi: 3/303-304.

da, böylece evli oldukları halde zina edenlerin hükmünün ne olduğunu Allah'ın Resulüne sormak için bazı kimseleri O'na yollayarak, o kimselere de şu tenbihte bulundular: "Eğer Muhammed, bunların cezasının sopa okluğunu söylerse bunu kabul edin; yok eğer, size onları recmetmeyi emrederse, sakın bunu kabul etmeyin!..." Onlar, bu meseleyi Allah'ın Resulüne sordukları sırada Cebrail, onların recmedileceği hükmünü indirdi.. Ama onlar bunu kabule yanaşmadılar. Bunun üzerine Hz. Resûl'e Cebrail (a.s): "Seninle onlar arasında İbn (hakem) yap dedi. Bunun üzerine de Hz. Peygamber (s.a.s), "Tüysüz, beyaz tenli, şaşı, Fedek'te oturan ve kendisine İbn Sûriyâ denilen bir genç var; onu tanıyor musunuz?" deyince, onlar, "Evet, o yeryüzündeki yahudilerin en âlimidir" dediler ve onun hükmüne razı olacaklarını belirttiler. Bunun üzerine Allah'ın Resulü İbn Sûriyâ'ya, "Kendisinden başka bir İlâh olmayan; Hz. Musa'nın geçmesi için denizi yaran; üzerinize Tür dağını kaldıran; sizi Firavun ve hanedanından kurtarıp. Firavun ve hanedanını suya garkeden; size kitabını, helâl ve haram hükümlerini indiren o Allah aşkına söyle: Evli kimselerin zina etmeleri halinde, onların recmedileceklerine dair kitabınız Tevrat'da bir hüküm var mıdır? Böyle bir hüküm biliyor musun?" dedi. Cevaben, İbn Sûriyâ, "Evet, var!" deyince de, yahudilerin ayak takımı İbn Sûrfiyâ'nın üzerine atıldılar. Bunun üzerine de İbn Sûriyâ: "Eğer O'na yalan söylemiş olsaydım, Üzerimize ilahî azabın ineceğinden enidişelendim..." deyip müteakiben Allah'ın Resulüne, bildiği alâmetlerden bazılarını sordu. Bunun üzerine İbn Sûriyâ, "Allah'tan başka ilah olmadığına, senin Allah'ın Resulü ve daha önceki peygamberlerin müjdelediği Arap soyuna mensup ümmî peygamber olduğuna şehâdet ederim..." dedi. Daha sonra Allah'ın Resulü, zina edenlerin recmedilmesi hükmünü verdi; onlar da Mescid-i Nebevî'nin kapısının önünde recmolundular.²⁴⁶

"İçinde Allah'ın hükmü olan Tevrat yanlarında olduğu halde nasıl oluyor da senin hükmüne başvuruyorlar" buyurmuştur.

Bu, Tevrat'ta zinanın cezasının ne olduğunu bildikleri halde yahudilerin Hz. Peygamber'in hükmüne başvurmalarına, sonra da bu hükmü kabule yanaşmayıp hak ve gerçek olduğuna inandıkları hükümden, bir ruhsat isteyerek, bâtil olduğuna inandıkları hükme sapmalarına Allah'ın taaccüb etiğini göstermektedir. Hiç şüphe yok ki, bu hadisede yahudilerin cehalet ve inatları

²⁴⁶ Fahrüddin Er-Râzi, *Tefsir-i Kebir Mefâtihu'l-Gayb*, Akçağ Yayınları: 9/73-74

birkaç bakımdan ortaya çıkmaktadır:

a) Onlar, kendi kitaplarının hükmünden uzaklaşmışlardır.

b) Onlar, bâtil taraftan (yanlış) olduğuna inandıkları kimsenin hükmünü kabul etmişlerdir.

c) Hz. Peygamber (s.a.s)'in hükmüne başvurdukları halde, verdiği hükümden yüz çevirmişlerdir. Bundan dolayı Allah Teâlâ, hiçbir kimse "onlar ehl-i kitaptır ve Allah'ın emrini muhafaza ediyorlar" diye onlara aklanmasınlar diye, cehaletlerinin ve inatlarının halini anlatmıştır.²⁴⁷

Yukardaki olayda geçen recm ve nesh hadisesi İslam alimleri arasında ihtilafıdır. Bu konuya da kısaca değinmek istiyoruz.

Hz. Peygamber'in evli olarak zina edene recm cezası uyguladığı, tevatüre ulaşan hadislerle sabittir. Temelde kıyasa göre evlilere de yüz değnek (celde) cezası uygulanması gerekirken, bu konudaki hadislerle amel edilerek recm cezası

öngörülmüştür.

Recm konusunda hükmü devam eden, fakat Kur'an ayeti olarak okunması neshedilen bir ayet de nakledilir. Abdullah b. Abbas (r. a), Hz. Ömer'in minberde şöyle dediğini rivâyet etmiştir. "Cenab-ı Allah Muhammed (s.a.s)'i hak ile göndermiş ve O'na Kitab'ı indirmiştir. Recm ayeti de O'na indirilen ayetlerden idi. Biz bu ayeti okuduk, ezberledik ve anladık. Resulullah (s.a.s) recmi uyguladı, ondan sonra biz de uyguladık". Korkarım, zaman geçince birileri çıkıp "Biz Allah'ın kitabında recmi bulamıyoruz" der ve Allah'ın indirdiği bir farzı terkederek sapıklığa düşerler. Şüphesiz recm, Allah'ın kitabında, evli olmak, şahit, gebelik veya ikrar bulunmak şartıyla, zina eden kimse aleyhine bir haktır"²⁴⁸ Hz. Ömer'in sözünü ettiği okunuşu mensuh ayet şudur: "İhtiyar erkekle ihtiyar kadın zina ederlerse, onları recmedin"²⁴⁹ Hz. Ömer'in recmi, Medine minberinden ilân etmesi, içlerinde bir çok sahabe bulunan cematten hiç birinin buna karşı çıkmaması, recmin sabit olduğunu gösterir.²⁵⁰ es-Serahsî (ö.490/1097) Ömer (r.a)'in şöyle dediğini nakleder:

"Eğer insanlar, Ömer Allah'ın Kitabına ilave yaptı demeyecek olsalar, "ihtiyar

²⁴⁷ Fahrüddin Er-Râzi, *Tefsir-i Kebir Mefâtihu'l-Gayb*, Akçağ Yayınları: 9/79

²⁴⁸ Müslim, *Sahih-i müslim*, Hudûd, 15;1691.

²⁴⁹ Mâlik, *Muvatta*, Hudûd 10; İbn Mâce, *Sünen*, Hudûd, 9; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, V, 132, 183

²⁵⁰ Ahmed Davudoğlu, *Sahih-i Müslim Tercüme ve Şerhi*, VIII, 350)

erkekle ihtiyar kadın zina ettikleri..." ifadesini Mushaf'ın haşiyesine yazardım"²⁵¹

Bu konuyla ilgili olarak nesh meselesinden de bahsetmek gerekirse, nesh sözlükte bir şeyi bir başka şeyle değiştirme, onun yerine başkasını koyma anlamına gelir.Allah Teala şöyle buyurur:

“Biz bir âyeti nesheder veya unutturursak, yerine ya daha hayırlısını, ya da dengini getiririz. Bilmez misin, Allah'ın gücü her şeye yeter.” (2/106)

“Bir âyetin yerine başka bir âyeti koyunca, ki Allah neyi indireceğini çok iyi bilir, şöyle dediler: “Sen sadece iftiracısın.” Yok, onların pek çoğu bilmezler.” (16/101)

Yukarıdaki iki âyete göre nesih, “Bir âyetin, kendi dengi veya daha hayırlısı ile değiştirilmesidir.”

İlk peygamberden son peygambere kadar vahiyde bütünlük vardır. Allah Teala şöyle buyurur:

“Allah Nuh'a buyurduğunu, sana vahyettiğini, İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya emrettiğini sizin için bu dinin şeriatı yapmıştır. Dini ayakta tutun, onda ayrılığa düşmeyin...” (42/13)

Bu durumda Kur'ân, önceki ilahi kitapları neshetmiş olur. Âyetlerinin büyük bir kısmı Nuh'a, İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya vahyedilene denktir. Bir kısmı da sadece Peygamberimize vahyedilen ve hafifletici hükümler içeren âyetlerdir.

Böylece neshin iki şartı ortaya çıkar:

1- Âyetler arasında olması.

2- Neshedilen âyetin, öncekiyle aynı hükmü veya ondan daha hayırlı bir hükmü taşıması.

Nisa Suresindeki âyetlerle recm, yani taşıyarak öldürme cezası, kadınlar için ev hapsine çevrilmiş ayrıca kadın ve erkeğe, kendilerini düzeltinceye kadar eziyet edilmesi, hükme bağlanmıştır. Allah Tealâ şöyle buyurmuştur:

“Kadınlarınızdan fuhuş yapanlara karşı içinizden dört şahit getirin. Eğer şahitlik ederlerse onları evlere kapatın. Bu, ölüm canlarını alıncaya, ya da Allah onlara

---

²⁵¹ es-Serahsî, *el-Mebsût*, IX, 37).

bir yol açıncaya kadar böyle gitsin.İçinizden bu suçu işleyen çiftlere eziyet edin. Eğer tevbe edip kendilerini düzeltecek olurlarsa bırakın. Allah tevbeleri kabul eder, ikramı boldur.” (4/15-16)

Bu âyetler hem Tevrat'taki recm, yani taşlanarak öldürme cezasını kaldırmış, hem de bekarlara verilen 100 değnek ve sürgün cezasını hafifletmiştir. Bakire bir kadının bir yıl sürgünde kalması, yeni bir âyetle önünün açılmasına kadar evinde kalmasından zordur. Burada evli - bekâr ayrımı da yapılmamıştır.Birinci âyette geçen, “...Allah onlara bir yol açıncaya kadar...” ifadesi, cezanın daha da hafifletileceğini gösterir. Hafifletme Nur Suresinin ikinci âyetiyle olmuştur. Allah Teâlâ şöyle buyurur:

“Zina eden kadınla zina eden erkekten her birine yüz değnek vurun. Eğer Allah'a ve o son güne inanıyorsanız, Allah'ın hükmünü yerine getirirken onlara karşı yumuşamayın. İnananlardan bir takım da onlara yapılan azabı gözleriyle görsün.” (24/2) Bu âyet, kadın-erkek, evli- bekar ayrımı yapmadan zina cezasını 100 değnek olarak hükme bağlamıştır. Bu ceza, Nisa suresinde geçen, ölünceye kadar ev hapsinden ve kendini düzelttiği kanaati doğuncaya kadar eziyet görmekten hafiftir.

Kur'ân, Tevrat'ta yer alan, Peygamberimizin de bir süre uyguladığı zina ile ilgili hükümleri neshetmiştir. Peygamberimizin önceki uygulamalarına bakarak Nur Suresinin, bekarlara verilecek cezayı düzenlediği, Kur'ân'da evlilerle ilgili hüküm olmadığı, onlara recm cezası gerektiği kanaatine varanlar olmuştur. Halbuki üç âyette, evlilere verilecek cezanın da 100 değnek olması gerektiği açıkça gösterilmiştir.

Bugünkü haliyle diğer dinlerin ve kitaplarının hemen hemen hiçbiri kendi dışında gerçek kabul etmezken, Kur'an kendisini semavi kitaplar zincirinin bir halkası, fakat en son halkası olduğunu, peygamberinin de peygamberler zincirinin en son halkası olduğunu çeşitli ifadelerle ilan etmektedir. Mesela, Cenab-ı Allah, "Peygamber, Rabbinden ne indirildiyse ona iman etti, müminler de... Hepsi, Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve "Peygamberleri arasında hiçbir ayırım yapmayız." diye Allah'ın bütün peygamberlerine inandılar ve: "(Mesajını) İşittik ve boyun eğdik, bağışlamayı dileriz, ey Rabbimiz! Dönüş sanadır!" dediler." (Bakara, 285) ayetiyle, gerçek müminlerin

hak peygamberler arasında ayırım yapmadan, hepsinin Allah'ın kulu ve elçisi olduğuna inandığını söylerken, peygamberine, "Biz, Allah'a, bize indirilene; İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a ve torunlarına indirilene; Musa'ya, İsa'ya ve (diğer) peygamberlere Rablerinden verilene inandık, iman getirdik. Onlardan hiçbirini arasında ayırım yapmayız ve biz, ancak O'na boyun eğen Müslümanlarız! Her kim İslam'dan başka bir din ararsa asla kabul edilmez ve o, ahirette hüsrana uğrayanlardan olur." (Al-i İmran, 84-85) demesini emrederken de, Müslümanlar olarak, sadece peygamberler değil onların kitapları arasında da ayırım yapmadığımızı, hepsinin Hak Teala tarafından farklı zamanlarda insanlığa gönderilen temeli İslam olan mesajlar olduğunu bildirir. Keza O, dinde Hz. Nuh'a emrettiği ile Hz. Muhammed'e vahyettiği ve Hz. İbrahim, Hz. Musa ve Hz. İsa'ya gönderdiği bu İslam'ın özünün "Allah'ın dinini doğru tutup, onda ayrılığa düşmemek." (Şura, 13) olduğunu haber vermektedir. Hatta, "Ey iman edenler, Allah'a, peygamberine, peygamberine indirdiği kitaba, daha önce indirdiği kitab(lar)a da iman edin! Kim Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine ve ahiret gününe inanmazsa, pek derin bir sapıklığa saplanıp gitmiştir. İman ettikten sonra kafirliğe gidenleri, sonra yine iman edip tekrar kafirliğe gidenleri, sonra da kafirlikte ileri gidenleri Allah ne affedecek, ne de doğru bir yola çıkaracaktır." (Nisa, 136-137) diyerek müminlere bu imanı emredip, endirekt bir yolla, önceki kitaba inanıp, sonra gelene inanmayanları kâfir ilan etmektedir. Çünkü bu ayetin son kısmı "Tevrat'a inandıktan sonra İncil'i inkar ederek küfre gidenleri, sonra yine İncil'e iman edip Kur'an'ı inkar ederek tekrar küfre gidenleri, sonra da küfürde ileri gidenleri Allah ne affedecek, ne de doğru bir yola çıkaracaktır" anlamını ima etmektedir.

Ankebut suresinde, "Biz, hem bize indirilene iman ettik, hem size indirilene ve bizim ilahımız ile sizin ilahınız birdir. Ancak biz yalnız O'na teslim olmuşuzdur." (Ankebut, 46) diyerek Yahudi ve Hristiyanlara bu imanı bildirmemiz emrolunduktan sonra, "İşte sana (önceki kitapları tasdik eden) böyle bir kitap indirdik. O'nun için kendilerine kitap verdiklerimiz ona iman ederler. Şunlardan da ona iman edenler vardır. Bizim ayetlerimizi ancak kafirler inkar eder." (Ankebut, 47) buyurulup, aslında samimi Yahudi ve Hristiyanların aynı imana sahip olarak Kur'an-ı Kerim'i kabul edecekleri

bildiriliyor. İşte ehl-i Kitab'ın uymaları söylenen dinin adı İslam'dır. Aslında gerçek dinin adı dün de İslam idi, bugün de. Hz. Musa'nın getirdiği de Hz. İsa'nın getirdiği de Hz. Muhammed'in getirdiği de özde aynı bu İslam idi. Muir'in bu konudaki fikirlerine elbette katılıyoruz. Müslümanların fikri de aynı istikamettedir. Fakat insanlar ne zaman dinin özünden koptular, Allah'ın gönderdiğini bozdular, dinin adı değişti ve din, İslam olmaktan çıktı.

Fetih Suresinin son ayetinde, "Muhammed, Allah'ın peygamberidir. Onun beraberindekiler ise, kafirlere karşı çok çetin, kendi aralarında son derece merhametlidirler. Onları cemaatle rüku ve secde ederek, Allah'ın lütfunu ve hoşnutluğunu dilerken görürsün. Yüzlerindeki nişanları/alametleri, secde izinden (olan bir alamet/bir nurdur) Bu onların Tevrat'ta anlatılan örnek (halleridir). İncil'de ise örnek (halleri), kendileriyle kâfirleri öfkelenmesi için, filizini çıkarmış, onu güçlendirmiş sonra kalınlaşıp sapı üzerine dimdik doğrulmuş, çiftçilerin hoşuna giden bir ekine benzetilmiştir. Onlardan iman edip de iyi işler yapanlara Allah hem bir bağışlama vaad buyurdu, hem de büyük bir mükafat..." (Fetih, 29) buyrulmaktadır.

Demek ki, hem Tevrat'ta, hem İncil'de Ümmet-i Muhammed'den söz edilmektedir. Eğer bugün elimizde bulunan Tevrat ve İncillerde, Kur'an'ın oralarda var olduğunu haber verdiği bu gibi şeyleri bulamazsak, bu kitaplara müdahale edilmiş olduğuna inanırız. Çünkü biz müminlere göre, Kur'an yalan söylemez.

Muir'in iddia ettiğine göre kutsal metinlere inanmayan ve uymayan müslümanlar şiddetli azaba maruz kalacaklardır. Peki Gerek Tevrat, gerek İncil, ilk vahyedildikleri gibi dosdoğru kaldılar mı ki, onları samimi olarak okuyan ve uygulayanlar gerçeğe ulaşabilsinler?

Kur'an-ı Kerim'in bu konuda, tek tek ele alındığında sanki bir çelişki varmış sanılan, fakat birlikte değerlendirildiğinde birbirini tamamladığını söyleyebileceğimiz iki tür açıklaması var. Kur'an bir taraftan Tevrat ve İncil'e atıflarda bulunup, onların da Kur'an-ı Kerim gibi bir takım yüce özelliklere ve sıfatlara sahip olduğunu bildirir; bir taraftan da "tahrif"ten söz eder. Zaten Kur'an ile bugün elimizdeki Tevrat ve İncil arasında karşılaştırmalar yaptığımızda, Kur'an'a uyan, yakın olan ve uymayıp tamamen zıtlık ifade

eden kısımlar olduğunu görmekteyiz. Bu da gösterir ki, konu tek yönlü değildir.

Birinci açıdan baktığımızda Kur'an-ı Kerim birçok ayetinde kendisinin ve Hz. Peygamber'in, önceki kitapları, özellikle Tevrat ve İncil'i "musaddık" olduğunu söyler. Bununla da kalmaz, İncil'in de Tevrat'ı "musaddık" olduğunu açıklar. Maide suresindeki ilgili ayet, Kur'an'ın sadece bir "musaddık" değil, aynı zamanda bir "müheymin" olduğunu bildirerek, bu konuda önemli noktalara işaret ediyor. Bu ayette Hz. Peygamber'e (a.s.m.) hitaben buyruluyor ki: "Sana da önünde bulunan kitapları doğrulayıcı ve onlara bir şahit/müheymin olmak üzere bu hak kitabı indirdik; onun için sen de aralarında Allah'ın indirdiğiyle hükmet, sana gelen gerçekten ayrılıp da onların arzuları arkasından gitme! Her biriniz için bir kanun ve bir yol tayin ettik. Allah dileseydi, hepinizi bir tek ümmet yapardı, fakat sizi, her birinize verdiği şeylerde imtihan edecek..." (Maide, 48). "Müheymin", "gözetip, muhafaza eden" demektir. Dolayısıyla Kur'an bunların doğrularını söyleyerek bir bakıma onların haklarını ve saygınlıklarını korumaktadır. Bu kitaplar arasında ancak ahkam açısından bazı farklılar olabilir, özde, inanç ve haberlerinde farklı olamazlar. Fakat ayette şu gerçeğe de dikkat çekiliyor ki, yenisi geldikten sonra artık eskisinin hükmü sona ermekte ve artık hüküm yeni ve son şekle göre verilmektedir.

Kur'an-ı Kerim'in bir taraftan Tevrat ve İncil'i öven, hatta ehl-i Kitab'ın ellerinde bulunan Tevrat ve İncil'i öven, bir taraftan da müntesibi din adamlarınca tahrif edildiklerini, bunlardan bazıları tarafından yazılıp, bilgisiz insanlara Allah katındanmış gibi sunulduklarını gösteren ifadeleri bizi şu sonuca götürebilir: Hz. Peygamber zamanındaki Tevrat ve İncil, tercüme yoluyla ufak tefek değişikliklere uğratılmış olsalar da bugün elimizde bulunan Kitab-ı Mukaddes ile hemen hemen aynıdır. Çünkü tarihi olarak Hz. Peygamber zamanına, hatta daha öncesine ait nüshalar bugün mevcut. Dolayısıyla Kur'an'ın bu iki uçlu ifadesini bugünkü Tevrat ve İncil için söylenmiş kabul edip diyoruz ki: Bu Tevrat ve İncil, bir takım tahriflere maruz kalmış. Fakat bu baştan sona kitapların bütününe kapsayan bir tahrif değildir. Bu kitapların bozulmayan, ilk şekline uygun olarak, ahlaki-ahkami-itikadi

gerçekleri ifade eden kısımları da çoktur. Bu halleriyle bile doğru okunduğu zaman insanı Tevhid'e, Kur'an'a, İslam'a ve Hz. Muhammed'e ulaştırabilecek özelliğe sahiptir. Bu yüzden Kur'an ehl-i Kitab'a, ısrarla ellerindeki kitaba, peşinden de Kur'an'a uyma çağrısı yapıyor.

SONUÇ

Muir batıda İslam imajının oluşmasında çok önemli bir yere sahiptir.Çünkü XIX.yy.da bulunan en geniş çalışmalara sahiptir aynı zamanda “Life of Mahomet” adlı eseri orjinal kaynaklar üzerine bina edilmiş ilk ingilizce eserdir.XIX.yy.’ın ortalarında Muir’in çalışmaları dışında Hz. Muhammed’in hayatı ile ilgili Batıda çok az ingilizce materyal vardır ve bunlar da Muir’in genel tekrarlarıdır.

Muir’in kendisinden öğrendiğimiz kadarıyla oryantalistlerin İslam’ı ve Kur’an’ı incelemekteki amaçları İslami düşünceyi etkileyerek,misyoner faaliyetlerinde başarılı olabilmektir.Bu ancak Kur’an’ı ve İslamı iyi tanımakla mümkün olacaktır.

Batı’da Hz.Muhammed ile ilgili var olan genel önyargı Muir için de söz konusudur.Hz.Muhammed’in peygamberliği ve kendisine gelen vahiylerin uydurma olduğunu söyler.Peygamber olup olmaması hususunda da şüpheleri vardır.

Muir,Hz. Muhammed (s.a.v)’ in dürüstlüğü, putlara karşı verdiği mücadele, ılımlılığı konusunda kimi adil ve haklı değerlendirmeler yaparken bunların

yanında, onu zalim birisi olarak göstermekte ve sonuca varabilmek için çeşitli hile ve düzenbazlıklar yapabilecek bir yapıda olduğuna imalarda bulunmaktadır.

Diğer oryantalist düşünürler gibi Muir de Kur'an'ı tüm kitapların içinde en az anlaşılır olanıdır demiş tutarsız, dağınık, çelişkili olduğunu iddia etmiştir.Kur'an'ın Allah'tan gelip gelmediği konusunda şüphesi olmakla beraber sık sık Kur'an'ın yazarından söz ederek kelime oyunları ile Kur'an'ın ilahi olmadığını kasteder. Onu, Hz.Muhammed'in kişisel inanç ve kannatlerinin yansıması olarak görür.Melek hayali gördüğünü depresyon geçirdiğini ve kendisini yüksek bir yerden atmak istediğini söyleyerek akıl sağlığının bozuk olduğunu ima eder.Hz.Peygamber'i kadınlara düşkün, kıskanç biri olarak göstermiş; Hz. Aişe'nin ifk olayını,Zeyneb b. Cahş ile ilgili olan meseleyi ve Resulullah'ın aile hayatında geçen bazı olayları skandal olarak adlandırmıştır.

Hiz.Peygamber ile ilgili önyargılı fikirleri yanında Kur'an Tarihi ve Kur'an surelerinin içeriğine dair tespitlerinin çoğu doğrudur.Kur'an'da baştan sona değişmeyen, birbirleriyle çelişmeyen bazı doktrinler olduğunu kabul eder.Mekki ve Medeni surelerin özellikleri ve içeriklerini iyi incelemiş doğru sonuçlara varmıştır.Kur'an'ın Hz. Peygamber tarafından bizzat düzene konulduğunu kabul etmiştir ancak bize kadar sağlam gelip gelmediği hususunda şüphe yaratmaya çalışmıştır.

Müslümanların Kutsal metinlere saygı duymalarının gerekçesi olarak hepsinin Kur'an'la aynı yoldan geldiklerini gösterir. Defalarca altını çizerek Müslümanlar Kur'an'a nasıl davranıyorlarsa kutsal metinlere de aynı şekilde davranmak zorundadırlar der.Biz müslümanlar olarak zaten Allah'ın gönderdiği tüm kitaplara ve tüm peygamberlere iman ederiz.Yukarda da değindiğimiz gibi Allah katında din İslam'dır.Semavi dinlerin hepsi İslam'dır.Hepsinin kaynağı aynıdır. Bugünkü haliyle diğer dinlerden ve diğer din kitaplarından hemen hemen hepsi kendi dışında hiçbir gerçek kabul etmezken, Kur'an kendisini semavi kitaplar zincirinin bir halkası, fakat en son halkası olduğunu, peygamberinin de peygamberler zincirinin en son halkası olduğunu çeşitli ifadelerle ilan etmektedir.

Ancak müslümanlar kutsal metinlere saygıda kusur etmedikleri halde Muir'in bu hususta ısrar etmesinin altında Kutsal metinlerin tahrif olduklarına

kesinlikle inanmayışı yatar.Müslümanların kutsal metinlerin ayetlerine kulak asmamaları halinde Kur'an'da bahsedilen cehennem azabına onların da maruz kalacaklarını söyleyerek kendisiyle çelişir şöyle ki:Kur'an'ın Hz.Peygamber tarafından yazıldığını ima edip, ayetlerin Allah'tan geldiğine inanmadan bize karşı delil olarak kullanmaya kalkar.Kur'an İncil ve Tevrat'tan olumlu bahsettiği için onlara da aynı saygıyı göstermemizi ister ancak kendisi Kur'an'ın ilahi oluşunu reddeder. Hz. Muhammed'i, vahiy alan bir peygamber değil, bilgilerini toplumundan alan ve bilgileri değiştikçe iddiaları da değişen bir insan ve sanki Kur'an, Tevrat ve İncil gibi, Hz. Peygamber'den sonra üzerinde oynanmış bir kitap gibi gösterir. Bir taraftan Kur'an'ı da kabul eder görünüp, ayetlerini delil olarak kullanır, diğer taraftan, onun insan eseri olduğunu ileri sürer ve kitaplarındaki apaçık çelişkileri görmeyip, haşa peygamberin çelişkiler içinde olduğunu ima eder.

Alışık olduğumuz diğer oryantalistler gibi Muir de Kur'an'a ve Peygamber'e önyargılı davranmaktan kendisini alıkoyamamış ve nasıl anlamak istiyorsa öyle anlamıştır.Kendi lehine kullanabileceği bir delil gördüğü zaman Kur'an'ın Allah kelamı olduğunu kabul etmiş, aleyhine olabilecek durumları bertaraf etmek için ise Peygamber'in yazdığını iddia etmiştir.

Hız. Peygamber'in kendi iddialarını doğrulaması için kutsal metinlere başvurduğunu söylerken yine art niyetli olarak bugünün müslümanlarının ise onların otoritesini yıkmaya çalıştıklarını öne sürer.

“ 5/48 ,35/31 ,10/37 ,46/12” ayetlerini delil göstererek Kur'an'ın kutsal metinleri koruyacağını vaad ettiğini öne sürer.Eğer Allah vaad etmişse mutlaka yerine getirecektir.Allah'ın sözünde durmaması düşünülemeyeceğinden kutsal metinler bozulmamıştır gibi bir çıkarımda bulunur.Ayetleri kendi kafasına göre ustaca yorumlamış ve varmak istediği bu sonuca ulaşmıştır .Halbuki o ayetlerde Allah (c.c) Kur'an'ı koruyacağını vaad etmektedir.Elbette vaadinde durmuştur ve Kur'an Allah'ın koruması altındadır, bozulmayacaktır.

Sonuçta anlattıklarımızdan anlaşıldığı üzere, Batının İslam konusunda oldukça derinlere giden önyargıları vardır.İster bilgisizlikten, ister siyasetten kaynaklanan o bakış açısı bugünkü kültüre de devredilmiştir.Hristiyan Batının haçlı zihniyeti 902 yıldan bu yana asla durmamıştır.Şu anda da soğuk savaş usulleriyle devam etmektedir.Geçmişte asıl amacı Ortadoğu'nun zenginliklerini elde etmek olan ama bunu Kudüs'ün müslümanların elinde bulunması kılıfı ile

gizleyen ve savaşan haçlılar bugün aynı mücadeleyi dini şiddet, etnik temizlik müslümanları dinlerinden ayırmak, ekonomik baskı, İslam düşmanlığı vs. gibi düşüncelerle sürdürmektedirler.

Batıda İslam dünyası, İslam ve İslam peygamberi hakkında yapılan çalışmaların da çoğunun önyargılı, taraflı, bilimsellikten uzak, hasmane bir yol çizdiğini görüyoruz. Çoğu, araştırmalarına zihinlerindeki peşin fikirleriyle başlamış ve o peşin fikirlerine delil aramaya çalışmışlardır.

Bütün bu şeytani planlara rağmen XX. yy.ın son çeyreğinden beri İslam dünya gündeminin ön sıralarına yerleşti.Dünya'nın her tarafında İslam'a ilgi arttı.Diğer dinlere ilgi azalırken insanlar fevç fevç İslam'a koşmaya ve sarılmaya başladılar.Bu yönelişi engellemek için türlü planlar yapılmakta ve bahanelerle İslam dünyası işgal edilmektedir.Bizlerin bu ulvi yönelişe katkıda bulunmak için yapacağımız şey kişilerin zihnini bulandırmak için kasıtlı olarak çarpıtılan İslam değerlerini olması gerektiği doğru şekliyle gözler önüne sermektir.Oryantalist çalışmalar dikkatli bir şekilde izlenmeli İslam'ı kötülemelerine izin verilmemelidir.Araştırma-inceleme konusunda onlardan daha titiz ve daha kapsamlı çalışmalar yapmak zorundayız.Çünkü kendileri İslam'ı yok etmeye adanmış bir şekilde çalışmalarını azami gayret içerisinde devam ettirmektedirler. Ne yazık ki, bazı müslüman ilim adamlarımız oryantalistlerin fikirlerini kendi fikirleriymiş gibi özümsemekte ve İslam medeniyetini ve manevi değerlerimizi öğrenmek için onlara müracaat etmektedirler.Onların İslami ilimleri anlayışları ve İslami konulardaki görüşleri hakkında iyi niyet beslemektedirler.İslam dünyası kendisine zorla takılan at gözlüklerini çıkarmaya çabalamadığı müddetçe, başına gelecek musibetlere de razı olmak durumundadır.

Muir'in Kur'an konusundaki görüşlerini ortaya koymaya çalıştık ancak kendisinin Hadis, Kelam, Halifelik, Hz.Peygamber'in hayatı ve İslam Tarihi hakkında da kitapları ve araştırmaları mevcuttur.Bu konulardaki görüşlerinin de doğrusunun ve yanlışının ortaya çıkarılması elzemdir.

ABSTRACT

As we learn from Muir, the aim of orientalists' is to impress Islamic idea and succeed in missionary activity by searching Islam and Coran. According to them the only way to be successful is knowing Islam.

The general prejudgement about Muhammed (a.s) at West is current for Muir too. He said that "Muahomet is lying about his prophethood and writing revelation by himself. Some of the rhapsodical fragments embodied in the Corân were probably composed by Mahomet as his own. The Corân was the reflex of Mahomet's own convictions, or rather of the teaching he desired to impress upon the minds of others."

According to Muir, He began to court solitude and meditation, and for the purpose would retire for days at a time to a cave in Mount Hirâ, one or two miles distant from the city. Perplexed with the mysterious destiny of man, and the failure of repeated revelations to enlighten the gross darkness shrouding the peninsula, he would fall into ecstatic reveries; and at last he believed himself called to be a preacher of righteousness and the reformer of his people. The vision, was followed by a considerable period (the *Fatrah*) during which further revelations were withheld; and Mahomet, plunged in deep depression, thought to cast himself headlong from a height; but was held back by the same heavenly messenger.

He said that "The Corân, taken by itself, is perhaps of all books the least intelligible. Of the Bible, although the circumstances under which various parts were composed, and even the names and eras of the writers are sometimes obscure, yet the substance is so arranged as seldom to leave the meaning, whether of the narrative or didactic portions, doubtful. With the Corân, on the contrary, although the main outlines of the author's life are well known, the whole is confused, and the drift often hard of comprehension. The books or chapters follow one another without any chronological sequence, and the

books themselves are frequently composed of fragments put together with no regard either to time or subject.”

Sometimes, Muir makes true decisions about Muhammed’s (a.s) honesty but generally he shows him as barbaric, cruel, jealous, dissolute person.

Muir accepted that Some doctrines, indeed, are inculcated throughout the Corân without variation or inconsistency. Such are the Divine unity, perfections, and all-pervading providence; the existence of good angels, as well as of Satan and the fallen angels; the immortality of the soul; the resurrection and retribution of good and evil; the sin of idolatry; the inspiration of Muhammed (a.s) himself, and of the former prophets. Others, again, must be qualified by counter-statements, as predestination, salvation without works, and the reward of good works. He searched the specifics of the Coran well and reached true decisions about character of the Suras.

In Muir’s opinion , as to the style and mode of inspiration, the Corân is put in the same category with the Revelations to former prophets. The Jewish and Christian Scriptures, being revealed in the same way as the Corân, the Mussulman is bound to render to them a similar reverence. When Mussulmans of the present day are tempted to speak despitely of the Jewish and Christian Scriptures, and of their divine contents, they incur the peril of the punishment indicated in the Coran.

BİBLİYOGRAFYA

- Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, Çağrı yayınları, İstanbul
- Ahmed Davudoğlu, *Sahih-i Müslim Tercüme ve Şerhi*, İstanbul 1978
- Bedruddin Muhammed b. Abdillan ez-Zerkeşi, *el-Burhan fi Ulumi'l-Kuran*, Daru'l-Kutubi'l-İlmiyye, Beyrut, 2001
- Buhari, Ebu Abdullah Muhammed b. İsmail, *Sahihu'l-Buhari*, Bulak, 1911
- Celaluddin Abdurrahman es-Suyuti, *el-İtkan fi Ulumi'l-Kur'an*, Kahraman Yayınları, İstanbul, 1978
- Diyanet İşleri Başkanlığı, *Kur'an-ı Kerim ve Yüce Meali*, Ankara, 1993
- Ebu Abdillan Muhammed b. Ömer, Fahrudin er-Razi, *Tefsir-i Kebir*, Akçağ yayınları, Ankara, 1988-1995
- El-Askalani, *Büluğu'l-Meram*, İstanbul, 1967
- Esed, Muhammed, *Kur'an Mesajı*, İstanbul, 1996
- Es-Serahsî, *el-Mebsût*, Beyrut 1398/1978
- Et-Taberi, Ebu Cafer Muhammed b. Cerir, *Tefsir-i Taberi*, Hisar yayınevi, İstanbul, 1996
- Ez-Zebidi Zeynuddin, Kamil Miras, *Tecrid-i Sarih Tercüme ve şerhi*, Ankara, 1983
- Heysemi, Nuru'd-din, *Mecmau'z-Zevaid*, Beyrut, 1982
- İbnü'l-Hümmam, *Fethu'l-Kadir*, Beyrut, tarihsiz
- İbn İshak, İbn Hişam, *es-Siretü'n-Nebeviyye*, Kahire, 1375
- İbn Kesir, *Muhtasar Tefsir*, Çağrı yayınları, İstanbul, 1990
- İbn Mace, Muhammed b. Yezid el-Kazvini, *es-Sünen*, 1981
- İbn Sa'd, Ebu Abdillan Muhammed, *et-Tabakatü'l-Kübra*, Leydın, 1904-1940
- Konyalı, Mehmet Vehbi, *Tam metin Sahih-i Buhari*, İstanbul, 1993
- Malik b. Enes, *el-Muvatta*, Mısır, 1370/1951

Muhammed Ali b. Muhammed et-Tahanevi, *Keşşaf-u İstilahati'l-Funun*, Daru'l-Kutubi'l-İlmiyye, Beyrut, 1998

Muir, Sir William, *The Coran*, Londra, 1978

Muir, Sir William, *Life of Mahomet*, Edinburgh, 1923

Müslim, b.Haccac, *El-Camiu's-Sahih*, Çağrı yayınları, İstanbul, 1992

Nasr Hamid Ebu Zeyd, *İlahi Hitabın Tabiatı*, (ter. Mehmet Emin Maşalı), Kitabiyat, Ankara, 2001

Sahih-i Buhari, Hüner yayınları, 2003

Salih Akdemir, *Kur'an Cevirilerinde Dikkate Alınmayan Önemli Uslup Özelliği Üzerine*, Islâmiyât, Ocak-Mart 2002

Vakidi, Muhammed b. Ömer, *Kitabu'l-Megazi*, Beyrut, 1966

Yaran, Cafer Sadık, *İslam ve Öteki*, Kaknüs yayınları, İstanbul, 2001

